

SKUPNA OBČINSKA KONFERENCA SZDL METLIKE IN ČRNOMLJA

Frontovske metode dela so se preživele

146 delegatov in članov občinskih organov SZDL iz občin Metlika in Črnomelj se je 20. februarja udeležilo skupne občinske konference. Obširna poročila in skoraj 4-urna razprava so nudili veliko gradiva iz vseh področij razvoja Bele krajine. Kljub temu smo v razpravi pogrešali besed o vlogi in nalogah Socialistične zveze ob velikih izpremeh, ki jih v naš družbeni razvoj vnašajo razprave o osnutku obeh ustav ter osnutkih občinskih statutov in statutih krajevnih skupnosti. Zelo bogata in temeljita poročila so našla veliko odziva, ob vsem tem pa je bil premalo konkretno in premalo politično določen prostor SZDL. V vsem tem, kar je konferenca nudila, je morda najpomembnejša ugotovitev, da bo v Beli krajini pri delu Socialistične zveze treba odpraviti stare, preživele in dokaj vkoreninjene frontovske metode dela ter uvajati sodobnejše. Kot gostje so se konference udeležili: član GO SZDL in pomočnik sekretarja za kmetijstvo in gozdarstvo tovariš inž. Janez Perovšek, sekretar OO SZDL Ljubljana tovariš Miro Gošnjak in član OO SZDL Ljubljana tovariš Ludvik Golob.

Delegatom sta bili na voljo dve poročili: pisano, ki so ga prejeli že pred konferenco, in tisto, ki ga je na konferenci prebral predsednik ObO SZDL Franc Stajdohar. Prvo na več kot 20 straneh posreduje mnoge probleme gospodarskega in družbenega razvoja v občini Črnomelj ter hkrati načena pojave v delavskem samoupravljanju v kolektivih, se pomudi ob sodelovanju občanov v družbenem mehanizmu komune in nakazuje to, kar naj bi v

bodoče reševale krajevne skupnosti. Poročilo ugotavlja, da je SZDL v občini opozarjala na mnoge probleme, jih načeno in kritizirala razne napake. Uvodni referat je zajel delo SZDL na področju obeh komun — metliške in črnomaljske. Iz vsega, kar našteva, je razvidno, da Bela krajina že ima trdne gospodarske temelje, vendar še ni vsega, kar potrebuje. V svojem razvoju bo potrebovala pomoč širše družbene

skupnosti, predvsem pa se bo nova komuna morala truditi, da bo z delom in naporom povečevala obstoječo gospodarsko osnovo.

Delovni kolektivi naj že zdaj v začetku leta vlagajo vse napore v izpolnjevanje planov in povečevanje izvoza. Proizvodnja bo uspešna le, če bo uporabljala dosežke znanosti, se posluževala raziskovalnega dela in uporabljala sodobne tehnološke postopke. Združevanje sredstev in integracija v gospodarstvu nista sezonska popevka, ampak gospodarska nujnost, ki jo narekujejo skupno jugoslovansko tržišče in gospodarstvo. Gostinstvo in turizem sta za Belo krajino

pomembni panogi, vendar nista odvisni samo od sodobnih objektov, ampak tudi od urejenosti širšega in ožjega okoliša, kjer smo takšne objekte zgradili. O zdravstvu veliko razpravljamo, še vedno pa pogrešamo konkretnih ukrepov, ki bi omejili špekulacije in zlorabe pravic iz zdravstvenega zavarovanja, ki nas veljajo milijone.

Proizvodnja bo vedno bolj odvisna od tega, kako bomo proizvajalcem zagotavljali širše družbene potrebe (stanovanja, zdravstvo, šolstvo, komunalne naprave, prehrana, razvedrilo ipd.). Prav ob tem pa se morajo razvijati razprave o nalogah krajevnih od-

(Nadaljevanje na str. 13)

Spominu narodnega heroja Milana Majcna

Prejšnjo sredo in četrtek je bilo v Rogški Slatini tovariško in hkrati jubilejno srečanje preživelih članov predvojnega sindikalnega gibanja gostinskih delavcev. Ob tej priložnosti so člani Stokovne organizacije natakarjev in kuharjev ob 30-letnici ustanovitve svoje organizacije počastili spomin na padle tovariše, osim najzaslužnejšim članom pa so podelili spominske diplome. Med prvimi so ob navdušenem ploskanju prebrali podelitve spominske plakete padlemu borcu in narodnemu heroju Milanu Majcnu, doma iz Sentjanca na Dolenjskem. Milan Majcen je bil po poklicu natakar in član KPJ od leta 1941. Padel je oktobra 1941 v neenakem bo-

ju z okupatorji v vasi Mur-nice pri Sentjanju.

Spominsko plaketo najzaslužnejšemu članu takratnega sindikalnega gibanja slovenskih gostinskih delavcev so za padlega Milana Majcna poslali organizaciji Zveze borcev v Novem mestu.

Vestni lovci LD K a p e l e nudijo oslabei divjadi veliko pomoč in zaščito pred roparji. Po zasneženih gozdovih so naredili približno 20 km dolgo gaz, po kateri se divjad lahko premika in obiskuje približno 30 krmišč, ki so jih nanizali vzdolž te nove gozdne poti. Lovci pregledujejo krmišča in prinašajo novo hrano. — Na sliki: seno, kormila in druga hrana za divjad. (K. F.)

V aprilu: osnutek ustave FSRJ pred zvezno ljudsko skupščino

Približno 6.700.000 prebivalcev Jugoslavije je na kakih 75.000 zborovanjih in predavanjih sodelovalo

Občini Črnomelj 108 milijonov, Metliki 30 milijonov dotacije

Na 4. seji OLO Ljubljana so 15. februarja sprejeli med drugim tudi odlok, s katerim je določeno, da pripada občinam Ljubljanskega okraja 40 odst. iz skupnih virov dohodkov, doseženih na območju občine. Za uravnoteženje proračunov pripada dopolnilna udeležba iz skupnih virov dohodkov, doseženih na območju občine; občina Novo mesto bo imela 6 odst. dopolnilne udeležbe, občina Metlika in Trebnje po 11 odst. in občina Črnomelj 12 odst. Razen tega bo dobila občina Črnomelj 108 milijonov dinarjev dotacije, da bi lahko uravnesila svoj proračun, občina Metlika pa bo dobila za iste namene 30 milijonov dinarjev dotacije.

Potrošniška posojila za premog

Komunalna banka bo odobrila letos potrošniška posojila za nakup premoga, in sicer od 1. marca do vključno 30. junija. Delavci in uslužbeni bodo dobili posojila prek podjetij, v katerih so zaposleni, drugi pa neposredno pri banki.

Posojila za nakup premoga bo treba izkoristiti najkasneje dva meseca od dneva, ko je bil izdan ček. Drugi pogoji ostanejo isti kot prejšnja leta. Ob najetju posojila ni treba plačati gotovine, rok odplačila pa je 10 mesecev. Pri odobritvi posojila se banka ne bo ozirala na to, ali ima prosilec kredite pri drugih bankah.

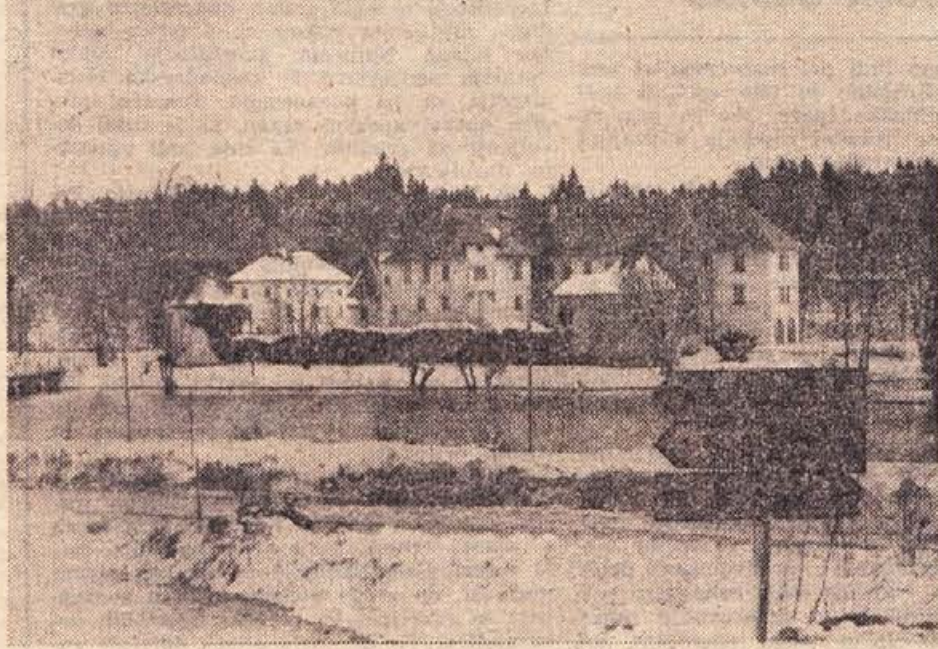
med javno razpravo o osnutku nove ustave FSRJ. Podatki kažejo, da je povprečno vsak 20 udeleženec razprave postavil vprašanje, oziroma dal predlog k ustavnemu osnutku.

Zdaj pripravljajo končno besedilo osnutka, ki ga bodo nato predložili zveznim ljudskim poslancem. Novo jugoslovansko ustavo bo sprejela zvezna ljudska skupščina na zadnjem zasedanju četrtega sklica. Lahko pričakujemo, da se bo to zgodilo v začetku letošnjega aprila.

Na tisoče predlogov, priporočil in nasvetov iz javne ustavne razprave je precej prispevalo k novi formuli posameznih poglavij in členov osnutka jugoslovanske ustave, četudi med razpravo niso zahtevali bistvenih sprememb.

Izredna konferenca ZMS novomeške občine

Preteklo soboto je bila v Novem mestu izredna konferenca ZMS novomeške občine, na kateri so delegati poslušali poročilo o nadaljnji krepitvi vloge mladim v družbenem življenju; po razpravi, o kateri bomo obširneje poročali drugič, pa so izvolili delegate za okrajno konferenco ZMS.

Hotel Grad OTOČEC je mikaven tudi v teh zimskih dneh. Kolektiv podjetja se že zdaj pripravlja na novo sezono, ki obeta biti po obisku še boljše od lanske. Najnovejša vest: zraven motela nad avtomobilsko cesto naj bi letos začeli graditi moderno restavracijo, od koder se bo gostu nudil čudovit razgled na grad, Krko, Gorjance in okoliške gozdove.

STO LET RDEČEGA KRIŽA

Na tiskovni konferenci, ki je bila pretekli četrtek na sedežu glavnega odbora Rdečega križa v Ljubljani, je predsednica organizacije tov. Mira Svetina seznanila častnike s posebnostmi, s katerimi bomo v Jugoslaviji in še posebej v Sloveniji počastili 100-letnico obstoja te plemenite mednarodne organizacije. Osnovna značilnost letošnjih proslav bo predvsem naša povečana vsestranska dejavnost RK, pri čemer bodo aktivisti, strokovnjaki in vodstva vseh organizacij RK še posebej skrbeli za povečano aktivnost na področju prve pomoči, preprečevanju nesreč in domače nege bolnika. Letos nameravajo tudi vsaj v glavnem zaključiti večletno pomembno akcijo za zdravljenje naše mladine: zgra-

ditev sodobnega otroškega zdravilišča na Debelem rtiču pri Kopru. Vse te naloge pa seveda ne bodo zadrževale nalog, ki jih tudi sicer imajo in uresničujejo vse osnovne organizacije RK. Nasprotno, še bolj bodo okrepile prizadevnost in vsestransko skrb Rdečega križa, da bi kar najbolj pomagal pri uresničevanju vseh načel socialistične graditve naše skupnosti.

O nezgodništvu in njegovem preprečevanju je na konferenci govoril dr. Dušan Reja, ki je zlasti obrazložil pomen centrov prve pomoči in krajsih ter daljših seminarjev, medtem ko je dr. Marjan Avčin seznanil častnike z dosežanimi deli in uspehi okrevanih na Debelem rtiču. Tajnik GO RKS Pavle Jeriha je poročal, da bi letos potrebovali za dograditev Debelega rtiča približno 50 milijonov dinarjev, ki naj bi jih prispevale vse slovenske gospodarske organizacije, večji znesek pa bo nudila tudi skupnost. Številke kažejo, da je zdaj približno 600 tisoč Slovencev že včlanjenih v Rdeči križ, od tega približno 320 tisoč odraslih, vendar pa aktivnost

osnovnih organizacij ni povsod enaka. Ivica Znidaršič je poročala, kako bo proslavil 100-letnico RK njegov podmladek; mladi člani Rdečega križa bodo predvsem razširili svojo dosedanje aktivnost na šolah, sodelovali pa bodo tudi v skupni jugoslovanski akciji »Darilo mojemu prijatelju«; izdelovali bodo ročna dela in jih prek organizacije podarili sošolcem v državi in izven naših meja. Tov. Ambrožičeva je seznanila častnike s propagandno-založniško dejavnostjo RK v Sloveniji in z ukrepi, da bi bila javnost posled bolj obveščena o vsestranskem delu Rdečega križa.

Na povečano aktivnost in sprejem novih nalog so se začeli te dni pripravljati tudi že v nekaterih organizacijah RK na našem področju več pa bomo o tem letos še poročali.

VREME

OD 27. 2. DO 10. 3. 1963

Prevladovalo bo oblačno in hladno vreme s pogostimi, pretežno snežnimi padavinami. Morebitne otoplitve ne bodo trajale več kot 2 dni. Dr. V. M.

Suhorske žene vabijo na 20. obletnico svoje prve proslave 8. marca

Tovarišice iz bivšega rajonskega področja Suhor pri Metliki pripravljajo proslavo 20. obletnice prvega organiziranega slavlja žena na Suhorju. V soboto, 9. marca, bodo ob 18. uri zvečer priredile v suhorski osnovni šoli kulturni spored s prijetno zabavo, kamor vabijo nekdanje borce in aktiviste s tega področja. Tako kot so pred 20 leti množično proslavile mednarodni dan borbenih žena sredi boja za svobodo, želijo počastiti spomin na NOB in naše pridobitve tudi s proslavo, ki bo prihodnji teden na Suhorju.

Pridite, z belokranjsko gostoljubnostjo in pri srčnostjo vas bodo sprejele!

Nekaj o rodnosti sadnega drevja

Naši starejši sadovnjaki rodijo vsako drugo ali tretje leto. Velik del sadnega drevja nikoli ne rodi. Povprečno je pri nas 43,7 odstotka ali 3.416.000 sadnih dreves, ki ne rodijo. Če bi nerodovito sadno drevje vsako leto srednje rodilo, bi pridelali letno 68.320 ton sadja v vrednosti 500–800 milijonov dinarjev. Ta znesek predstavlja v našem gospodarstvu čisto izgubo. Nerodovitnost sadnega drevja je torej gospodarsko vprašanje našega sadjarstva in hkrati problem posameznega sadjarja. Proti temu pojavu se moramo boriti z vsemi sredstvi in določenimi ukrepi, ki so uspešni in preizkušeni.

V prvih letih po sajenju sadno drevje bujno raste in nekaj let ne rodi. Med sadjarji je dolgo vladalo prepričanje, da sadno drevje zaradi po 10–15 letih, polne pridelke pa daje do dveh do treh desetletij. Vendar je za vsakega sadjarja važno, da mu mlado sadno drevje čimprej rodi.

Kako pospešimo rodnost?

Precej zanimanja za prašiče

25. februarja je bil sejem v Novem mestu precej živahen. Kupcev za prašiče je bilo dovolj, saj so od 688 puškov prodali kar 591. Cena se ni spremenila: za manjše so zahtevali 5.000 din, za večje pa največ 8 tisočakov.

Prve kazni za slabe kmetovalce

V občini Vršac so kaznovali 16 kmetovalcev, ker niso upoštevali odloka o agrotehničnem minimumu. Njihovo zemljo so dali v pristojno upravo, ki bo trajala od 3 do 5 let. V tem času bodo zemljo uporabljale kmetijske organizacije ali pa jo bodo dali v zakup naprednejšim zasebnim kmetovalcem. Podobne odločbe bodo v kratkem izdali tudi v drugih vodinskih komunah.

1. Izbiramo sorte, ki so šibkeje rasti in zgodaj rodijo. Med te sorte spadajo: jonatan, zlata parmena, coxova oranžna reneta, delicius, od hrusk pa viljamovka, kleržo in boskovka.

2. Z izbiranjem šibke rastočih podlag. Jablane cepimo na EM in MM podlage, hruske na kutino, češnje in višnje pa na rašeljo. Sorte na teh podlagah rodijo že v tretjem letu, polno pa rodijo med petim in osmim letom.

3. S pravilno vzgojo drevesne krošnje ter z uvajanjem nižjega debela lahko zelo pospešimo začetek rodnosti. Nizkodebelno sadno drevje s široko odprto krono zaradi nekaj let prej kot visokodebelno. Z upogibanjem visoko rastočih vej pospešimo tvorbo cvetnih brstov.

4. Z gnojenjem in obdelavo pospešimo rast mladega sadnega drevja ter s tem tudi tvorbo in razvoj cvetnih listov. Začetek in nadaljno rodnost sadnega drevja uravnava sam sadjar z ukrepi, ki jih priporočata kmetijska praksa in znanost. Tako bo sadje zgodaj rodilo in povrnilo vse stroške in trud pri napravi nasada. Miroslav Smolič

METLIKA:

vinska klet odkupila 40 vagonov vina

Vinska klet v Metliki je doslej odkupila na ožjem in širšem okolišju okoli 40 vagonov lanskega vinskega pridelka. Ocenjevalna komisija, ki je 21. februarja pregledala klet in ocenila vina, se je zelo pohvalno izrazila o kvaliteti. Prodajo so zadnje čase razširili celo na področje Stajerske in Primorske. V kleti so uredili sprejemno sobo za kupce in obiskovalce, kjer lahko v prijetnem okolju preizkušajo vina. Zaključni račun je pokazal, da so preteklo poslovno leto dosegli lepe poslovne uspehe. Kolektiv še vedno resno razmišlja o tem.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Tretji teden že trajajo razorožitveni razgovori v Zenevi, toda doslej še niso dosegli oprijemljivih rezultatov. Sovjetski predlog o umiku strateških jedrskih oporišč s tujih ozemelj je Zahod odklonil, prav tako niso sprejeli sovjetske pobude, da bi sklenili sporazum o nenapadanju med Atlantskim in Varšavskim paktom. S prizadevanjem izvenblokovskih držav so končno sklenili, da bodo v nadaljnjih razgovorih dali prednost pogajanjem o prekinitvi jedrskih poskusov.

Se pred nedavnim so se vsi razgovori o razorožitvi sukali okoli vprašanja nadzorstva. V zvezi s tem vprašanjem so bile ostre polemike med Vzhodom in Zahodom. No, sedaj se je položaj že nekoliko spremenil. Sovjetska zveza kot ZDA razpravlja o nadzorstvu kot sprejemljivi stvari, in se pogajajo že o tehničnih podrobnostih.

Na sedanjih razgovorih v Zenevi je vsaj na zunanje poglavito sporno vprašanje, koliko naj bi bilo letno mednarodnih teritorialnih inšpekcij v primeru »sumljivih« potresov. Več kot dva tedna so se diskusije vrtele »okoli številke«. Sovjetska zveza je bila pripravljena dovoliti največ tri letne inšpekcije. Zahod pa je od prvotno 10 popustil na sedem. Napovedujejo pa, da bodo popustili verjetno do pet, če bi se prepričali, da Sovjet-

ska zveza ne bo hotela več popustiti. Toda kot kaže sedaj je sporazum o prepovedi jedrskih poskusov odvisen od te razlike.

Ali bodo razliko od tri do sedem ali recimo pet, kolikor je še razlika med obema stališčema, uporabili kot izgovor, da se to pot ne bodo sporazumeli? Kdo te »argumente« presoja z zdravim razumom, bi rekel, da ne more biti več resnih ovir na poti do sporazuma.

Na splošno v takem vzdušju ni mogla priti do izraza aktivnost neangažiranih držav na razorožitvenih pogajanjih v Zenevi, niti niso bile doslej uspešne kompromisne pobude, da bi našli rešitev med sovjetsko ponudbo »tri« in ameriško »sedem«.

Po vsem tem si vsaj približno lahko predstavljamo, kaj bi bilo pričakovati od sedanjih razorožitvenih pogajanj, kolikor ne bi prišlo z ene ali druge strani do ta-

Kaj se dogaja v Ženevi

Odgovori na to vprašanje postanejo bolj jasni, če se spomnimo nekaterih izjav ameriških desničarskih republikanskih poslancev, ki so začeli z okrepljeno kampanjo proti Kennedyjevi zunanji politiki. Sedanjo vlado med drugim obtožujejo, da je »preveč popustljiva« do Vzhoda in je na »pragu sporazuma s Vzhodom v zvezi z jedrskimi poskusi«. Skušajo dokazovati, da bi sporazum o prenehanju poskusov z jedrskim orožjem »ogrožal varnost ZDA« in to zato, ker ne bi več mogli »izpolnjevati hidrogenske bombe ali protiraketnega orožja«.

kih pobud, da bi lahko preskočili zadnje ovire na poti do sporazuma o prenehanju jedrskih eksplozij. Jasno pa je, da so ženevski razgovori o prenehanju jedrskih poskusov odvisni v prvi vrsti od tega, če že obstaja stvarna želja skleniti tak sporazum. Dejanske ovire niso tehnične, temveč političnega značaja. Če bi recimo na ameriški strani zmagali »argumenti desničarjev«, bi brez dvoma propadli tudi ženevski razgovori o prepovedi jedrskih poskusov.

Jedrskie eksplozije bi še nadalje pretresale Zemljo, nadaljevalo bi se tekmovalstvo v oboroževanju.

Veliko okvar na električnem omrežju

Huda zima, ki je natresla obilo snega, je na brežiškem področju povzročila precej okvar na električnem omrežju. Na vsaki trafo postaji izpostave Elektro Videm-Krško v Brežicah so v letošnji zimi zabeležili po dve do tri okvare, na daljnovodu tri, vsega pa je bilo okoli 130 okvar. Izpostava vzdržuje približno 800 kilometrov visoko in nizkonapetostnega

omrežja, približno polovica je zgrajenega po vojni, celotno omrežje je potrebno temeljite obnove. V izpostavi dela 19 ljudi (štirje so inkasanti). Domala vsi so motorizirani, izpostava pa ima tudi osebni avtomobil. Največ težav je zato, ker so v snegu ceste neprevozne, pa tudi telefon območja, kadar sneg potrga žice. Do Brežic je že zgrajen daljnovod s TE Brestanica, veliko pa si obetajo od nove razdelilne trafostacije, ki jo že gradijo in bo še letos dana v pogon. Omrežje bo napajala s 35 do 20 kilovolti napetosti in bo občutno izboljšala

oskrbo ter hkrati veliko pomnila tudi za kolektiv.

■ Tovarna JUTEKS iz Zalca bo letos občutno povečala izvoz tkanin. Izvozi nameravajo 550.000 kg jutastih tkanin v vrednosti 185.000 dolarjev.

■ Letos bo tovarna STOLARNA iz Dobropolja izdelala 156.000 televizijskih stolčkov in jih izvozila v ZDA. Iztržek bo 105.000 dolarjev.

■ Pred dnevi je odplula na svoje prvo potovanje vzdolž jadranske obale posebna ladja, na kateri razstavljajo tovarne MURA, TARTEKS in IKORA svojo zimsko konfekcijo.

■ Na otoku Hvaru dokončujejo vodovod. Zdalj polagajo vodovodne cevi od izvira Jelše do mesta Hvara v dolžini 20 km. V ta namen so napravili predor, dolg 1400 m, ki spaja južni in severni del otoka.

BREŽICE:

sklad za kmetijstvo

Na zadnji seji ljudskega odbora v Brežicah so ustanovili občinski sklad za kmetijstvo. Sredstva sklada so namenjena za pridobivanje kmetijskih zemljišč in za razvijanje in pospeševanje družbene kmetijske proizvodnje, za odkup zemljišč in za njihovo urejanje pri zaokroževanju ter za udeležbo na investicijskih natečajih za kmetijstvo. V sklad se bodo stekala naslednja sredstva: del občinske doklade iz kmetijstva, ki ga bo določil ljudski odbor vsako leto posebej, zakupnina od zemljišč, ki jih daje v zakup ObLO, prispevki gospodarskih organizacij, darila, volila in še nekateri drugi dohodki. Sodiijo, da se bo v skladu zbralo na leto po 10 milijonov dinarjev. S tako zbranimi sredstvi ne bodo reševali socialnih problemov, ki nastajajo pri podružbljanju zemljišč, ker bodo takšne primere sanirali pristojni organi za socialno varstvo.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Te dni se je sešla Ljudska skupščina LRS in sprejela predloge predpisov s področja socialnega zavarovanja, resolucijo o splošnih problemih pravosodja v LR Sloveniji, zakon o graditvi investicijskih objektov in še nekaj odlokov.

Uvodne misli o splošni problematiki pravosodja je povedal predsednik Vrhovnega sodišča LRS Vladimir Krivic, ki je med drugim poudaril, da so prišle v ustavnih tekstih do izraza tudi nove ideje o razširjenju družbeni vlogi sodišč. S tem v zvezi se nakazuje potreba po pogostejšem konfrontiranju gledišč pravosodja in predstavniških organov in družbenih ter političnih organizacij. Prakso v tej smeri torej teksti novih ustavnih usnutkov potrjujejo in ji dajejo spodbudo za prihodnje. Izkazalo se je namreč, da tak način dela v ničemer ne škoduje neodvisnosti sodišč in sodnikov ter njihovi nepristranosti pri konkretnem sojenju. Nasprotno, na tak način je veliko lažje realno in napredno ocenjevati nove družbene pojave, ki se izražajo v novih pravnih situacijah in v sporih pred sodišči.

Sodišča so si v času, na katerega se je nanašalo poročilo, prizadevala izboljšati sojenje, ugotoviti neodvisnost sodišč in zakonitost v sodstvu ter okrepiti spremljanje družbenih pojavov in problemov, ki jih odkrivajo pri sodnem delu. V zadnjih štirih letih se je zmanjšalo število najhujših kaznivih dejanj (uboj, kazniva dejanja zoper ljudstvo in državo, ropi in grabeži), nekoliko pa se je povečalo število družbeno manj nevarnih deliktov. Ugotovljeno je tudi, da kriminal med mladino pri nas ne raste.

Sedanja razvojna stopnja komunalnega sistema in družbenega samoupravljanja terja tudi dekoncentracijo, demokratizacijo in decentralizacijo sodnega sistema. Potrebno bi bilo razširiti pristojnosti okrož-

nih in okrajnih sodišč kot temeljnih sodišč na vseh področjih civilnega, kazenskega in upravnega sodstva. Kazalo bi uvesti porotno sojenje tudi na drugi stopnji. Namesto triinstančnega bi bilo treba uvesti dvoinstančni sodni sistem.

Delo poravnalnih svetov se je obneslo, saj se je iz leta v leto povečevalo število poravnjav. Poravnalni sveti so odigrali po-

RAZŠIRJENA DRUŽBENA VLOGA SODIŠČ

membrno vlogo tudi pri razbremenitvi rednih sodišč. Koristno bi bilo vpeljati tudi svete za rodbinske spore, ker se pogosto dogaja, da se zakonci zatekajo s svojimi spori pred poravnalne svete.

Poročilo Vrhovnega sodišča je nadalje ugotavljalo, da je premalo delovnih sprov pred sodišči, zaradi česar bi bilo treba poenostaviti postopek in okrepiti pravne službe, ki bi se morale specializirati za to problematiko. Smrtnih prometnih nesreč je bilo še enkrat toliko kot smrtnih delovnih nesreč in ubojev. Zaradi okrepitve samoupravljanja je zadnja leta manj kriminala v gospodarstvu. Se zmeraj je zelo pereče stanje kadrov na sodiščih.

Ljudska skupščina se je sprejetimi preupisi določila instrumente za financiranje zdravstvenega zavarovanja, pri čemer jo je vodila težnja, vskladiti potrošnjo sredstev socialnega zavarovanja z našimi materialnimi možnostmi in predvidevanji družbenega plana. Najvišja meja osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje znaša po novem predpisu osem odstotkov od osnov, predpisanih za obračunavanje prispevka za socialno zavarovanje. Za financi-

ranje zdravstvenega zavarovanja bodo na voljo celo večja sredstva, čeprav je lani znašala stopnja 8,3 odstotka, to pa zaradi tega, ker so skladi zdravstvenega zavarovanja razbremenjeni tistega dela poslovnih stroškov, ki so jih prej okrajni zavodi morali pokrivati iz teh skladov za izvajanje službe dolgoročnega zavarovanja.

Zakon o graditvi investicijskih objektov določa, da so investitorji dolžni predvideti tudi naložbe, ki so potrebne za zgraditev stanovanj in komunalnih objektov, da bi tako zagotovili kompleksno urbanistično rešitev, ki jo zahteva investicijski objekt. Investitorji morajo stalno nadzorovati graditev, pri čemer zakon ne dopušča nobenih izjem. Namesto investitorja lahko opravlja nadzorstvo le gospodarska organizacija, ne pa posameznik. Tehnični pregled opravi upravni organ, ki je izdal dovoljenje za graditev. Ta izda tudi uporabno dovoljenje.

Hude poplave so zajele Čuprijo, Požarevac in nekatere druge kraje ob Veliki Moravi. Medtem ko so vode v Makedoniji že upadle, se je Velika Morava v Srbiji razlila po ulicah mest in polju, pretrgala železniški promet in preplavila ceste. Pri Varavinu je bilo pod vodo 700 hiš. Iz svojega korita je zdvijala tudi Una v Bosni, naraščali pa so tudi vsi savski pritoki. Pri Djerdapu so morali razstreljevati led, da bi tako preprečili naraščanje Donave in njenih pritokov.

Bržčas bodo spremenili navodila o delitvi dohodka. Namesto prejšnjega merila za delitev čistega dohodka, izraženega v znani formuli veljavnega navodila, naj bi spremenjena navodila nudila kolektivom možnost, da svojo politiko delitve spoznavajo in razvijajo na podlagi dejanskih pokazateljev. Te bi sporazumno določale same gospodarske organizacije v okvirih določenih skupin.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ V Rimu so se v ponedeljek začeli jugoslovansko-italijanski gospodarski razgovori, na katerih bodo proučili vprašanja gospodarskega sodelovanja med obema državama in sklenili nov trgovinski sporazum, ker bo dosedanji dne 31. marca letos prenehal veljati.

■ V Beogradu so se končali gospodarski razgovori med našo državo in Turčijo s podpisom protokola o blagovni izmenjavi za leto 1963. Po tem sporazumu je predvidena blagovna izmenjava v obeh smereh za 25 milijonov dolarjev.

■ Pri hudem potresu, ki je v petek prejšnji teden prizadel severozahodno Libijo, je bilo okrog petsto smrtnih žrtev. Polovico mesta Barce, kjer živi okoli 45 tisoč ljudi, je razrušeno.

■ Glasilo KP Kitajske »Zen Min Zi Bao« je z veliko zamudo začelo objavljati sovjetske dokumente, zatem dokumente KP Francije in KP Italije, izvečke iz izjav Togliattija in drugih partijskih voditeljev o problemih mednarodnega delavskega gibanja, zlasti pa o KP Kitajske. Glasilo CK Enotne socialistične partije Nemčije »Neues Deutschland« pa je v članku ostro obsodilo napade partijskega lista »Zen Min Zi Bao« na VI. kongres SED in na druge komunistične partije.

Stanko Iljaž, Milen Petrović in Ljubo Belogrlić v ponedeljek zjutraj pred senatom novomeškega okrožnega sodišča

Tudi v sevniški občini: ali služba ali kmetija

O kmetijski proizvodnji razpravljajo v občini Sevnica že dlje časa. Po vaseh je bila že cela vrsta sestankov, predavanj in razgovorov o tem, kaj moramo doseči s sodobno kmetijsko proizvodnjo. Že velikokrat so bile omenjene slabe strani dosedanjega kmetovanja. Predstavniki obeh kmetijskih zadrug: sevniške in Tržišče-Sentjanž in mnogi predstavniki Socialistične zveze so v preteklem

letu govorili kmetovalcem o tem. Kljub temu pa je že v prvih dneh po izidu odloka prišlo na občino več gospodarjev, ki so moledovali, se izvijali in skušali prepričati, da bo boljše, če bo obveljalo po starem.

vršin za živinorejo in hmeljarstvo; obrat Sevnica, ob levem bregu Save za sadjarstvo ob dosedanjih plantažah; obrat Canje za sadjarstvo, v prvi stopnji okoli 100 hektarov sodobnih plantažnih sadovnjakov

Občinski ljudski odbor Sevnica je konec leta 1962 sprejel novi odlok o agrominimumu. Novi odlok je precej popolnejši kot prejšnji, ker točno določa kmetijske predele in naselja v nižinah, ki morajo uporabljati najmanjšo predpisano količino umetnih gnojil — 600 kg na hektar. Prizadeži kmetovalci so razen tega dolžni upoštevati sodobne agrotehnične ukrepe: saditi sortna semena rodovitnih sort, uporabljati zaščitna sredstva za zatiranje plevela, opravljati strojno setev žitaric, obdelovati svoje površine s stroji in pod vodstvom strokovne službe v določenem času opravljati posamezna dela.

Prizadeži kmetovalci so dobili odločbe, na kmetijskem oddelku ObLO so jih zaslišali, in kolikor ne bodo uresničili določil odloka, bo na njihovih zemljiščih uveljavljena prisilna uprava, kaznovani pa so lahko z denarno kaznijo do 50 tisoč dinarjev.

Kakšni so načrti za razvoj kmetijstva v sevniški občini? Okoli 8 tisoč hektarov obdelovalnih površin in okoli 16 tisoč 800 hektarov gozdov je na njenem področju. Obdelovalne površine so razdeljene med 3500 gospodarstev, to pomeni, da ima posamezni gospodar vseh le nekaj več kot 2 hektara obdelovalne zemlje... Samo dvoje je mogoče: sodobna kmetijska proizvodnja na velikih strnjjenih površinah in pogozdovanje zemljišč, ki za sodobno obdelavo ne pridejo v poštev. Sodobni družbeni kmetijski proizvodni obrati se bodo razvijali v dolini Save in v okolici Tržišča in Sentjanža. Pogozdovanje je dolgoročnejša naloga, vendar je treba kljub temu že zdaj misliti nanjo.

Živinoreja in sadjarstvo na šestih obratih

Obe kmetijski organizaciji: KZ »Zasavje« v Sevnici in KZ Tržišče-Sentjanž imata že pripravljene načrte. Z odkupom ponujenih parcel in s površinami, ki jih obe zadrugi že obdelujeta, ter z zaokroževanjem bo v nižinskih predelih nastalo, boljše rečeno, se bo razvijalo šest obratov:

Pri kmetijski zadrugi »Zasavje« v Sevnici: obrat Boštanj: 250 hektarov po-

na okoliških zemljiščih; obrat Loka za živinorejsko in poljedelsko proizvodnjo, na približno 100 hektarih površin s hlevom za 100 glav živine.

Pri kmetijski zadrugi Tržišče-Sentjanž dva obrata: obrat Sentjanž z 250 hektari zemljišč za živinorejsko proizvodnjo in obrat Trata pri Tržišču s 100 hektari zemljišč, prav tako za živinorejo. Omenjena zadruga ima v načrtih gradnjo dveh novih sodobnih hlevov, ker je živina zdaj razmetana po manjših hlevih v bližini obeh obratov.

Odkup kmetijskih površin v Izmeri 280 hektarov

Podružbljanje zemljišč je letos brez dvoma prva naloga obeh kmetijskih organizacij. Obe imata zdaj okoli 640 hektarov površin, od tega je 340 hektarov gozdnih, ostale pa so obdelovalne. Precej zemljišč v obeh zadrugah — kar 125 hektarov — je v zakupu, preostalih 215 pa je deloma odkupljenih, deloma sta jih obe zadrugi prevzeli od splošnega ljudskega premoženja. Naj poudarimo, da je slednjih več kot odkupljenih.

Kmetijska zadruga Sevnica bo letos po načrtih odkupila 110 hektarov

zemljišč, kmetijska zadruga Tržišče-Sentjanž pa 170 hektarov. Brez teh površin proizvodnja ne more razvijati. Naj omenimo zanimivo pa se družbena kmetijska podatek, ki resno opozarja na to, da si zaostale zasebne kmečke proizvodnje ne moremo več dovoliti. V občini je okoli 1500 stajišč, ki so primerna za pitanje živine. Obe zadrugi sta s teh stajišč odkupili lani le 237 mladih pitanih goved, s sodobnim pitanjem pa sta obe zadrugi na svojih 170 stajiščih lani spitali in prodali 433 mladih goved. Kje so zdaj tisti, ki tako radi govorijo o tem, da zadruga slabo gospodari?

Čas odločitve je prišel in še nekaj besed o kmetijskem skladu

V našem listu smo že pisali o tem, koliko »polproletarcev« dela v sevniški industriji in kolikšno škodo povzročajo z izostanki, ki jih je največ prav v času kmečkih del. Tudi v sevniški občini je zdaj dozorelo vprašanje: ali služba — ali kmetija. To bo potrebno zlasti zato, ker proizvodna podjetja ne morejo sprejemati nobenih delavcev na novo. Kot vse kaže, bo moralo proizvodnjo zapustiti precej dvoživk, na njihovih delovnih mestih pa se bodo lahko zaposlili tisti, ki bodo svojo zemljo prodali zadrugi, ker je sami ne morejo obdelovati. V tej akciji bodo prav zato morali sodelovati vsi delovni kolektivi, saj to zahtevajo družbeni interesi. Proizvajalci v industriji in drugih panogah želijo proizvajati čimveč. To bodo dosegli samo z zavestnimi delavci, s takšnimi, ki jim pomenita tovarna ali delavnica edini kruh in zaposlitev. Kmetijci pa si želijo veliko strnjjenih površin, na katerih bodo delali na sodobne načine in s stroji ljudje, ki so se posvetili zemlji in kmetijski proizvodnji.

Zaradi razdrobljenih zemljišč in starostnega sestava kmečkih lastnikov bo v sevniški občini pri podružbljanju prav gotovo bolj kot drugod nastopil socialni problem. Prav bo torej, če bo ljudski odbor pričel takoj razmišljati o ustanovitvi sklada za kmetijstvo, s katerim bi reševali posamezne socialne probleme ter hkrati določili sredstva, ki se bodo stekala vanj. M. J.

Z uživanjem mleka krepimo zdravje!

Mešetarstvo na tehtnici pravice

V ponedeljek 25. februarja se je pred tričlanskim senatom Okrožnega sodišča v Novem mestu začela razprava proti obtožencem STANKU ILJAŽU, bivšemu direktorju »Vina« Brežice, MILENU PETROVIČU, uslužbencu iz TROVICU, uslužbencu iz Beograda, in LJUBU BELOGRILIČU, prav tako uslužbencu iz Beograda.

Razpravo vodi predsednik senata SODNIK ROMAN KERŽAN S POROTNIKOMA PETROM ROMANICEM IN ADAMOM VAHCICEM, obtožnico zastopa OKROŽNI JAVNI TOZILEC VIKTOR LESNJAK, pravni zastopnik integresov podjetja »Vino« Brežice DR. BORIS PUG. Obrambo so prevzeli: odvetnik DR. VLADO GROSSMAN brani obtoženca Iljaža, ODVETNICA DR. LJUBA PRENNER brani obtoženca Petroviča in ODVETNIK SIMA STEVIN iz Beograda, ki brani obtoženca Beloigrliča. Razpravi prisostvujeta tudi SODNA IZVEDENCA DR. ERNEST NAGY IN IVO CEPUDER.

Kot smo že poročali, očita obtožnica, da so obdolženci zlorabljali pooblastila v gospodarstvu, izdajali uradno tajnost, dajali ali sprejemali podkupnino in poneverjali uradne listine. Po uvodnih formalnostih je prvi dan razprave okrožni javni tožilec Viktor Lesnjak prebral obtožnico, nato pa se je pričelo zasliševanje prvega obdolženca Stanka Iljaža.

Dejanja in prestopki, ki jih očita obtožnica, so brez dvoma v marsičem posledica stanja v naši dosednji izvoznouvojni politiki, zlasti pa tega, da smo posvečali mnogo več pažnje cenam izdelkov, ki smo jih izvažali, kot pa cenam tega kar smo uvažali. Prav to dejstvo je našega potrošnika marsikdaj postavljalo v prav nezavidljiv položaj in krepilo monopolizem posameznih uvoznikov na našem trgu. Vse kaže, da bo razprava razkrila s tega področja mnogo nerazveseljivih novosti.

Kljub poprejšnji ugotovitvi pa naj že v tem prvem poro-

čilu o procesu poudarimo, da prej našeta dejstva ne opravičujejo krivde obtožencev. Obtoženi Stanko Iljaž se v dosedanjem poteku razprave skuša izvijati, vendar pa pred dejstvi naposled le ostaja brez besed in opravičil.

O procesu bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Naša podjetja gradijo v tujini

Na posvetovanju o možnosti za večjo udeležbo jugoslovanskih podjetij pri investicijskih delih v tujini so ugotovili, da bi gradbena podjetja lahko prevzela gradnjo številnih objektov in da je industrija sposobna dobaviti več celotne opreme za industrijske in energetske naprave v tujini. Naša podjetja gradijo v tujini 14 hidrocentral, cementarni v Indiji in Etiopiji, zgradila pa so že tovarni usnja in lepenke v Sudanu ter vrsto drugih objektov.

Občani so gradili in bodo še gradili

Na pobudo krajevnega odbora Jurka vas so prebivalci Dol. Mraševega v jeseni začeli popravljati pot do Prapeč. Pri razširjanju poti, odkopih in vožnji zemlje so opravili za približno 100.000 din delovnih ur. Dela je vodil Anton Cimermančič iz Dol. Mraševega. Prebivalci tega predela pa že komaj čakajo, da bi skopnel sneg, ker nameravajo spomladi popravilo poti nadaljevati.

DELAVCI: uporabljajte sredstva za osebno zaščito!

»IT – NOVINE« glasilo inženirjev in tehnikov Jugoslavije

V februarju bo začelo izhajati novo tedensko glasilo »IT NOVINE«, ki bo izpolnilo dosedanje praznino v našem strokovnem tisku in v obveščanju javnosti o dosežkih in novostih na področju tehnike, ekonomike in tehnologije v družbenem razvoju. List bo izhajal na 16 straneh in bo prinašal obilo gradiva z raznih področij, zlasti pa bo pripomogel k boljši izmenjavi izkušenj tehničnih

strokovnjakov, ki so doslej nemalokrat ostale neizrabljene. S pomočjo novega glasila, ki bo prav gotovo postalo zvest spremljevalec vsakega strokovnjaka in organizacije, bodo inženirji in tehnikji lahko posredovali javnosti svoje mišljenje o tehničnih in tehnično-ekonomskih problemih, s katerimi se srečujejo.

List bo izhajal v Beogradu za podočje cele države.

NI PROSTORA ZA MALIGANE!

Kaj prinaša osnutek novega zakona o prometu — Ali bo zdaj res dosledno uresničeno načelo: »če voziš, ne pij — če piješ, ne vozi!« — Največja hitrost v naseljenih krajih: 60 km? — Mopedi med registrirana motorna vozila?

Razprave o osnutku novega zakona o prometu na cestah so doslej dale že vrsto predlogov za spremembo ali dopolnitev posameznih določil. Med najpomembnejše vsakega kor sodi sklep komisije za varnost prometa pri državnem sekretariatu za notranje zadeve FLRJ, ki bo predlagala uzakonitev dosledne prepovedi uživanja alkohola pred vožnjo in med njo voznikom vseh kategorij motornih vozil (torej velja to tudi za amaterje!). V osnutku zakona so namreč legalizirane le sankcije proti vinjenim voznikom, tako da je stopnja 0,5 promila alkohola določena kot meja za ukrepanje proti voznikom.

pa naši laboratoriji in kadri ne bi zmogli številnih analiz krvi, kot bi jih izvajanje takega zakona zahtevalo. Vendar to ni glavni razlog! Znanstvena proučevanja so pokazala, da skoraj ni mogoče določiti tako majhne količine alkohola, ki bi pri nobenem vozniku in v nikakršnih okoliščinah ne moglo povzročiti motenj, oziroma zmanjšati njegove sposobnosti.

Znanstveniki so tudi ugotovili, da nastanejo motnje voznikovih funkcij že precej časa pred pojavom vinjenosti ali pijanosti. Voznik jih navadno ne čuti ali se jih ne zaveda; zato so take motnje še bolj nevarne. Ob analizi vzrokov nesreč (zlasti tistih s hujskimi posledicami!) pa so ugotovili, da je nižja stopnja alkoholiziranosti (voznik kaže čisto samo znake lahke

vinjenosti ali pa sploh ne kaže nobenih motenj) prav tako zelo nevarna.

Zato je predlog, naj bi prepovedali voznikom motornih vozil pred vožnjo in med njo uživanje vsake količine alkohola (torej tudi kozarec vina ne!) v skladu s sodobnimi stališči znanosti in v skladu z vzgojnimi prizadevanji prometnih organov. Istočasno pa je ta rešitev tudi tehnično lažje izvedljiva kot pa rešitev z dopustno uzakonjeno promilno vrednoto. Za sankcijo bo zadostoval samo dokaz, da je voznik med vožnjo ali pred njo pil, pa čeprav samo malenkostno količino alkoholne pijače.

Tako je stališče komisije za varnost prometa pri državnem sekretariatu za notranje zadeve FLRJ.

BREZ OMEJITVE HITROSTI

Ko prebiramo osnutek novega zakona o prometu, opazimo, da prinaša tudi več novosti. Med njimi velja zlasti omeniti, da osnutek ne določa omejitve hitrosti izven naselij, pač pa bo moral voznik samostojno odločati o hitrosti vožnje ob upoštevanju objektivnih pogojev — kot so cesta, sposobnost vozila in voznika, stanje ceste, gostota prometa itd. Vsako upravičeno omejitev hitrosti bi bilo treba označiti s prometnimi znaki.

Zanimivo pa je, da osnutek predvideva maksimalno hitrost v naseljenih krajih 60 kilometrov na uro. Ob tem pa se vsiljuje pomislek, če to dopuščajo razmere na cestah v naseljenih krajih. Ob tem velja pripomniti, da so v sosednjih državah, ki jim je uspelo boljše urediti prometne razmere, dovolili kot največjo hitrost v naseljenih krajih le 50 km na uro ali pa celo 40 km na uro.

Več pripomb velja tudi členom v osnutku, ki obravnavajo vožnjo čez železniško

progo in zavarovanje teh prelazov. Te določbe nalagajo precejšnje obveznosti in dolžnosti voznikom motornih vozil, obveznosti železnice pa so skopo in nepopolno označene. Ker pa je število nesreč prav na železniških prelazih sorazmerno veliko in ker pri mnogih nesrečah botrujeta ne dovolj vestno delo nekaterih uslužbencev in nesodobno zavarovanje, bi morala ta določila natančneje določiti tudi obveznosti in odgovornost železniških podjetij.

Osnutek predvideva tudi obvezno jamstveno zavarovanje motornih vozil, kar je pomemben ukrep za zaščito »tretjih« oseb, ki bi bile ranjene ali oškodovane ob prometni nesreči. Mopediste pa bo vsakekor zanimalo dejstvo, da osnutek uvršča mopede med motorna vozila. Torej bo treba 50.000 teh vozil registrirati, njihovi lastniki pa bodo morali opravljati izpit za A kategorijo.

Cestnoprometne prekrške osnutek novega zakona razvršča v tri skupine. Za vsako od njih so določene najvišje kazni, pa tudi najnižje: gib-

ljejo se od 1000 do 100.000 (beri sto tisoč) dinarjev. Na številnih razpravah se je izkristalizirala misel, da so kazni previsoke in da je treba o njih, preden skupščina sprejme zakon, temeljito razpravljati in ugotoviti, ali so tako visoke kazni za naše razmere realne. Miličniki bi lahko, kot predlaga osnutek, na kraju prekrška takoj kaznovali z mandatom globo od 1000 do 5000 dinarjev. Zaradi visoke kazni pa bi lahko le malokateri kršilec takoj plačal. To pa bi povzročilo marsikatero komplikacijo in otežkočilo delo miličnikom samim. Ali ne bi kazalo poiskati primernejši postopek plačevanja mandatnih kazni?

Novi zakon o prometu na cestah narekuje predvsem dejstvo, da so sedanji predpisi za cestni promet stari že 10 ali pa tudi več let. Od takrat pa so se razmere na cestah precej spremenile. Naj omenimo le podatek, da je bilo pred desetimi leti samo v Sloveniji 8000 registriranih motornih vozil in 12.000 voznikov, sedaj pa je nad 70.000 motornih vozil, voznikov pa 110.000.

Zakaj ukinitve pošte Videm-Krško 3?

Tovariš urednik!

Ze daj časa se širijo govore, da se pripravljajo ukinitve pošte Videm-Krško 3. Prebivalci levega dela mesta Videm-Krško, ki uporabljajo to pošto, se upravičeno sprašujejo, zakaj se pripravljajo omenjeni ukrep. Ta pošta, ki bo kmalu stara že 100 let, bo ukinitvena v času, ko se predel razvija v močan gospodarski in kulturni center. V kratkem se preseli v novi del tudi podružnica Narodne banke, pošta pa bo ukinitvena.

Dejavnost te pošte je bila v zadnjem času zelo okrnjena, tako da morajo prebivalci levega dela mesta in okoliških vasi hoditi po paketne pošiljke na pošto v Krško, ki je od videmske oddaljena skoraj 2-3 km. Zaradi tega je bilo že precej negotovnosti. Bajle bo ukinitveni tudi telefon, tako da bo predel, ki ima v ožjem okolju okoli 1.000 prebivalcev, ostal brez javne telefonske govorilnice. Vsa pošta, ki pride po železnici, se torej pelje mimo pošte Videm-Krško 3 na pošto Videm-Krško 1 in nato nazaj.

Zlivi v času, ko se posveča pozornost delovnemu cloveku in se mu nudijo vse možnosti za izkoriščanje raznih uslug. Zakaj se tudi PTT usluže ne bi nudile v zadovoljstvo in korist občanom? Sicer je znano, da je predvidena gradnja nove pošte pri postaji Videm-Krško, vendar naj pošta Videm-Krško 3 ostane tako dolgo, dokler ne bo zgrajeno novo poslopje. Po vsej verjetnosti to ne bo ovira za urbanistični razvoj kraja in bo lahko poslopje, kjer je sedaj pošta, ostalo še tako dolgo, dokler se ne bo preselila v nove prostore, ki so v načrtu.

Prebivalci levega dela mesta Videm-Krško in okoliških vasi so prepričani, da je obstoj pošte Videm-Krško 3 nujen potreben, saj služi najširšim množicam.

Olaf Lovrenčič,
Videm-Krško

Slabe ceste v Spodnjem Posavju

Tovariš urednik!

Takoj po vojni so bile naše ceste v precej slabem stanju, toda pridni cestarji so jih kmalu pripravili za promet. Vse ceste so bile kmalu zelo obremenjene, vendar so cestarji smatrali, da je njihova moralna dolžnost ohraniti ceste v dobrem stanju. Če je bilo treba, so ceste na nekaterih predelih tudi tlakovali in poskrbeli, da so bile zopet prevozne.

Vsega tega pa je bilo konec takrat, ko so pri cestni upravi uvedli skupinska dela. Cestarji so morali delati na določenih odsekih pri skupnih popravilih in se jezili, ker so se zavedali, da bo njihov odsek ceste zanemarjen, ker ga ta čas ne bodo mogli oskrbovati. Tako je tudi lansko leto cestna uprava zbrala vse cestarje pri asfaltiranju v Vidmu-Krško. Učinek dela gotovo ni bil do celja zadovoljiv, ker je vsak mislil na svoj del ceste, ki ga ni nihče oskrboval. Vožnja po nekaterih cestah je postala zaradi zanemarjenega cestnišča nevarna, da si kolezarji in mopedisti skoraj niso upali voziti po njih. V luknjo se nasuli le debeli gramoz brez drobnega, ki so ga avtomobili razsuli po cestnišču, na cesti pa je ostalo le nekaj debelejših kamnov. Sedaj je sneg naredil gladko

cesto, toda kaj bo, ko se bo pričel taliti? Cesta se bo od mraza dvignila in luknje bodo še večje. Razumemo da cestna uprava nima dovolj sredstev, vendar zakaj ne pustijo cestarjev na njihovih odsekih?

Pred kratkim je predsednik sevniske občine tov. Karel Kolman omenil, da bodo drugo leto oz. letos popravili cesto Laško-Radeče-Sevnica-Videm-Krško. Toda ravno ta cesta je v tako slabem stanju, da mora biti šofer pravi umetnik, če se hoče izogniti nesreči. Sedaj, ko spada ta predel pod okraj Celje, se bo promet še povečal, in kdo bo kriv, če bo vedno več nesreč? Če letos ne bo prišlo do tega, da bi cesto dokončno popravili, bi morala cestna uprava cestnišče dobro popraviti, ker sedaj za promet ni več sposobno.

Posebno poglavje je tudi cesta Brestanica-Videm-Krško-Brežice. V Brestanici je dovolj kamnolomov, da je debeli in drobni gramoz na razpolago. Cesto bi zato lahko posuli z gramozom in jo utrili z valjarjem, da bi vsaj malo izboljšali cestnišče.

Mnogo govorimo o inozemskem turizmu, vendar so take ceste slaba propaganda, ker se bo inozemec samo enkrat peljal po taki cesti in nikoli več. Ali ni to velika gospodarska škoda? Kaj nam koristijo hoteli, kaj Čaletske Toplice, če do njih ne moreš iz Celja?

Morda bo ta dopis pripomogel k temu, da bodo vsaj malo pomislili na prepotrebna popravila in pustili cestarje na odsekih, za katere so zadolženi. Le tedaj bodo ceste zopet sposobne za promet.

Jože Skeča
Podbočje

Kje je vsaj zahvala?

Tovariš urednik!

Lani septembra sem v Novem mestu pred banko na Glavnem trgu našel hranično knjižico na 90.000 din, v njej pa še dva bankovca po 5.000 din in nekaj drobiža. Ker sem pošten delavec in se mi je zdela ogromna vsota, sem najdeni denar in knjižico takoj nesel na oddelke za notranje zadeve pri ObLO Novo mesto. Tam so mi rekli, da bom od lastnika dobil nagrado.

Ze čez nekaj dni je lastnica tega denarja, Milka Hrova, na Malem Slatniku, denar dobila nazaj, meni pa se do danes ni niti zahvalila. Decembra je sin, ki je hodil v šole, v mojem imenu pisal tej tovarišici, odgovora pa ni bilo.

Jaz sem upokojenec in imam le 10.000 din pokojnine, tovarišica Hrova pa pri nedvomno boljše zaslužti, njen mož šofer pa še dosti več, zato mislim, da je grdo, da se ni oglasila, čeprav so ji na ObLO, ko je vzela denar, povedali moje ime in je obljubila, da mi bo nagrado poslala.

Aloiz Vidic
Zajčji vrh 18,
p. Stopiče

Kaj je s priključkom na Gmajni?

Lani spomladi smo poročali o tem, da bo zgrajen nov priključek na avtomobilsko cesto na Gmajni, načrti pa žal niso bili uresničeni. Razpoložljiva cestna mehanizacija je bila usmerjena v investicijska dela na ostalih cestah, zato je za gradnjo priključka na Gmajni zmanjkalo potrebnih strojev. Sredstva so tudi v letošnjem letu zagotovljena, zato bo, kot vse kaže, priključek zgrajen letos.

V pojmovanju ljudi je včasih dinar skupnosti vreden manj kakor dinar v žepu posameznika. Potrebno bo še veliko vzgojnega dela in pogumnejšega razgrinjanja računov pred upravljavci, preden se bodo vsi zavedali, da barantajo s svojim dinarjem tudi takrat, kadar odločajo o razdelitvi in uporabi sredstev iz skupne blagajne.

Takole so mi pripovedovali:

»Posestvo je dala prepisati na sina. Pravi, da bo tako laže prišla do pokojnine...«

»Kako, ali doslej ni prejela pokojnine?« sem vprašal.

»Mož ji je pred leti umrl. Zdaj išče vdova priče, ki bodo potrdile, kako da si je bolezen nakopal v stari jugoslovanski vojski.«

»Če ne izpolnjuje pogojev po zakonu, pokojnine ne bo dobila,« sem vztrajal.

»O, pač,« so rekli, »s pričami bo to dosegla.«

»Pa saj ni upravičena!«

»Po zakonu ne, pa tudi posestvo ima. Ne bi se ji bilo treba pehati za pokojnino. Toda priče...«

»Pa tudi če bi ji uspelo, bi morali kot zavarovanci to preprečiti. To gre vendar iz vaših sredstev...«

»Kaj nam mar, zaradi tega ne bi bili nič bogatejši.«

Ne verjamem, da bo uspelo, če po zakonu ni upravičena. Toda zanimivo je, kako nekateri ljudje gledajo na sredstva socialnega zavarovanja. Prepričani so, da je vseeno, če kdo neupravičeno zajema iz sklada, v katero ni nič prispeval, in da zaradi tega ne bodo prikrajšani. To pa je velika zmeta. Prikrajšani bodo lahko na več načinov: bodi da bodo morali plačevati večje prispevke ali pa bo zmanjkalo sredstev za razne usluže. Kolikor več bo takih, ki neupravičeno prejemajo pokojnino, otroški dodatek ali kaj drugega, toliko več bo tistih, ki bodo zaradi tega oškodovani. Kajti če zmanjka sredstev, je treba omejevati tudi upravičene izdatke!

V krogu zavarovancev sem slišal tudi tole:

»Uredil si je posebno sobo in kupil štedilnik. Zdaj prejema otroške dodatke.«

»Kaj pa je v tem nepravilnega?« sem se sprenevedal.

»Nepravilnega nič, le smešno je. Sin živi še kar naprej na očetovem posestvu. Na polju gara kot konj, ko se vrne iz tovarne. Zakaj pa tudi ne bi? Posestvo bo njegovo in kuhajo tudi v skupnem loncu. Tista soba s štedilnikom je samo zaradi kontrole...«

»To pa ni prav,« sem rekel. »Ne bi smeli dovoliti.«

»Kaj nas briga?« so me zavrnil. »Naj si pomaga, če se da!«

Pri nekaterih ljudeh ni zavesti, da so tudi sami kontrolorji. Naj nadzorujejo tisti, pravijo, ki so za to plačani, nas zavarovancev se to ne tiče. Toda sklad socialnega zavarovanja je vendar njihov, sredstva v njem so trud njihovih rok. Le kaj bi rekli, če bi skupnost socialnega zavarovanja na lepem razglasila: Izdatki so večji kot dohodki. Treba bo povečati prispevke. Ali bi tudi tedaj rekli: Kaj nas briga?

»Nekdo plačuje socialno za žensko, kot da je pri

njem zaposlena, čeprav to ni res,« so vedeli povedati zavarovanci. »Tako ji bo pomagal do pokojnine.«

»Ali se ji to izplača?«

»Kmalu bo stara šestdeset let. Vse je preračunala. Če bo dolgo živela, bo od socialnega dobila več, kakor pa sedaj odšteva...«

»On ima zaradi tega večje davščine.«

»Kje neki, saj jo je prijavil kot gospodinsko pomočnico!«

Ne vem, če je prav, da na ta način rešujemo problem starejših ljudi, ki

vrhu tega niso brez sredstev za preživljanje. To zlasti ni pravično v odnosu do tistih ljudi, ki morajo še pri šestdesetih trdo delati, da bi si pridobili pravico vsaj do starostne pokojnine. Poznam obrtnika, ki je vsa leta pred vojno prigaral komaj za vsakdanji kruh, a kaj da bi daljal še na stran za stara leta. Vsi obrtniki namreč niso obogateli. Zdaj dela v podjetju, da bi si tako zagotovil eksistenčne pogoje za jesen življenja. Da si je s tem skrajšal živ-

ljenjsko dobo, se razume, toda družba ni ogoljufal. Pokojnino, čeprav minimalno, ki jo bo prejemal, je zaslužil.

Zavarovanci bi se morali zavedati, da vsak neupravičen izdatek iz sredstev socialnega zavarovanja, pa najsi je posledica krivega pričevanja, neupravičenih bolniških izostankov, razmetavanja zdravil ali česa podobnega, ne pomeni le kraje denarja iz skupnega sklada, temveč tudi iz žepa posameznega zavarovanca.

B. J.

Obsežni načrti okrajnega odbora Počitniške zveze v Ljubljani

Po nedavni spojitvi okrajnih in Novo mesto z ljubljanskim se je temu prilagodila tudi Počitniška zveza. V vse odbore in komisije okrajnega odbora PZ Ljubljana so se vključili tudi naši in kranjski predstavniki. Doslej je bilo že dvoje plenarnih sej in ena seja okrajnega izvršnega odbora PZ, pravkar pa potekajo sestanki komisij. Ena izmed prvih nalog organizacije je ustanovitev občinskih počitniških zvez. To bo treba opraviti s tesnim sodelovanjem OK ZMS do okrajne skupščine, ki bo v letošnji pomladi. Delovanje PZ bo potekalo v okviru štirih komisij: organizacijsko-kadrov-

skupščine, komisije za izlete in potovanja, komisije za propagando in komisije za gospodarstvo.

Komisije bodo delovale samostojno, enkrat na mesec bodo poročale predsedstvu, vsako leto bo sklican plenar, na katerem bodo sodelovali člani komisij, dvakrat na leto pa se bodo na razširjenem plenumu zbrali tudi predsedniki občinskih zvez in predstavniki občinskih komitejev ZSM. Ker je področje razdelili na pet sektorjev, bi bilo vodenje iz središča neučinkovito, zato so področje razdelili na pet sektorjev. Eden izmed njih zajema Dolenjsko, Belo krajino in Kočevsko. Za stike okrajnega izvršnega odbora PZ s sektorji bodo skrbeli

posamezni predstavniki sektorjev v vseh komisijah.

Naj naštejemo nekaj najpomembnejših nalog, ki jih zajema načrt dela OO PZ Ljubljana. Organizacijsko-kadrovsko komisija bo priredila več seminarjev, uredila pregled svojih aktivistov, izdala eno številko Biltena PZ in priredila tudi sektorske posvete. Komisija za izlete in potovanja bo skupaj z občinskimi zvezami pripravila seminarje o potovanju, ki bo prav gotovo dala precej novih vodičev, katerih zelo primanjkuje. V propagandnem delu bo izdanih več letakov, prireditelj veliki predavanj, predvajanih množica diafil-

mov in podobnega. Okrajni izvršni odbor pa bo v tednu počitniške zveze priredil v sodelovanju z okrajnim komitejem ZMS televizijsko javno oddajo pod geslom: Organizacija počitniške zveze. Gospodarska komisija bo ocenila vrednost opreme, ki je last PZ, in nastavila v vseh svojih domovih počitka upravitelje. Delo Počitniške zveze je brez dvoma v mnogočem odvisno predvsem od tega, kako bo našla najtesnejše stike z mladino, šolami, podjetji in turističnimi društvi. Prav zato pričakujemo, da bo organizacija na Dolenjskem tudi v bodoče imela veliko vdanih pristašev.

-mtr-

Mar res ni sredstev za gradnjo stanovanj?

»Gradil bi stanovanja, pa kaj, ko ni sredstev!« je dokaj pogostna ugotovitev, ki jo slišimo v delovnih kolektivih, zlasti v manjših. Stanovanjski problem je marsikje pereč, zato ga bo treba reševati resneje, nikakor pa ga ne moremo smatrati kot zgolj problem prizadetih manjših ljudi in pa občine. Delovni kolektivi, zlasti pa delavski sveti in sindikalne podružnice, bi se morali tega resneje lotiti. V stanovanjskem skladu v Brežicah bo letos na razpolago okoli 170 milijonov dinarjev, stopnja udeležbe pa se je od prejšnjih 25 znižala na 15 odstotkov. Upravni odbor z največ-

jim razumevanjem in zelo resno rešuje vloge ter upošteva pogoje in možnosti priložnosti tako glede rokov vračila kot glede obrestne mere. Tudi manjši kolektivi imajo možnost graditi ne pozabljamo na to!

»Tovarna «OBOD» iz Cetinja bo letos izdelala 30.000 hladilnikov, kar je za 50 odstotkov več kot lani. Tovarna je dobro preoblikovana s surovinami in reprodukcijskim materialom, zato sodijo, da plana ne bo težko izpolniti.

»Podjetje JUGOAVTO iz Beograda je sklenilo z uvozniki iz ZAR pogodbo za izvoz 100 velikih medkrajevnih avtobusov v skupni vrednosti 1,5 milijona dolarjev. Vozila bo izdelala tovarna avtomobilov FAP iz Priboja.

Loške Tovarne Hladilnikov

ŠKOFJA LOKA

- ELEKTROMOTOR Z 4/4 kw,
5.50 KS/380 V — 1450 obr/min — 53.000 din;
- ELEKTROMOTOR Pz 4.2 kw,
5.7 KS/380 V, 1400 obr/min — 50.000 din;
- ELEKTROMOTOR Pz 5.2 kw,
7 KS/380 V, 1400 obr/min — 55.000 din.

NE MUČITE SE PRI DELU S PRIMITIVNIMI SREDSTVI, KUPITE ELEKTROMOTOR! ELEKTRIFICIRAJTE SVOJE STROJE! NAŠ ELEKTROMOTOR VAM BO NADOMESTIL MANIKAJOČO DELOVNO SILO! PRIŠTEDITE SI TRUD IN STROŠKE!

Naš motor je izredno kvaliteten, lahko prenosljiv in enostaven za montažo, je poceni, poganja več strojev hkrati in se je močno uveljavil v kmetijstvu. Zahtevajte ponudbe pri vseh večjih trgovskih podjetjih, naših predstavništvih ali direktno v komercialnem oddelku

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV,
ŠKOFJA LOKA

Sevničanke pred osmim marcem

Dobro leto je minilo, odkar je bila v Sevnici konferenca za družbeno aktivnost žensk. Takrat so sprejeli več sklepov in nalog, ki naj bi ženi proizvajalki in gospodinjici pomagali pri razbremenitvi, pred nedavnim pa so o tem razpravljali na seji predsedstva.

O OTROŠKEM VARSTVU

Je bilo največ govora. V Sevnici sta dva vrtca za predšolske otroke, vendar oba v neprimernih prostorih. Govorili so o tem, da bi za šmarnski vrtec dobili prostore v enem izmed novih blokov, ki jih gradijo, pa menda ne bo nič iz tega. Za vrtec, ki posluje v stavbi ObLO, pa bodo dobili nove prostore v šolski stavbi v trgu. Enega večjih prostorov bodo preuredili v igralno sobo, iz stanovanja pa bodo naredili garderobo in kuhinjo.

Zunanjih igrišč za otroke Sevnica nima! Če bodo na razpolago sredstva, bodo še letos uredili vsaj eno ali dve igrišči na mestih, ki so jih otroci sami izbrali, se pravi tam, kamor se zdaj hodijo igrati. Pereče pa je vprašanje varstva šolskih otrok. Ker je v Sevnici čedalje več žena zaposlenih, pomočnico pa si

lahko privoščijo le malokatera, so otroci večino dneva sami.

Tudi v Krmelju, kjer je industrija močno razvita, je isto. Tam pa sploh nimajo vrtca. V šoli je prostor, če

MARINKA HAFNER, predsednica konference za družbeno aktivnost žensk v Sevnici

bi dobili še opremo, bi vrtec lahko takoj začel delati. Kot je videti, bodo letos načrti izvedli.

TUDI SERVIS IMAJO v okviru stanovanjske skup-

nosti: pralnico, likalnico, kemično čistilnico in kopalnico s tušem. Zal pa gospodinjice pravijo, da so usluge predražje, saj so nekateri za pranje v dveh mesecih morali odriniti kar sedem tisočakov. To res niso mačje solze. Ne vidijo pa možnosti za pocenitev uslug. Nekaj bo treba pogruntati, sicer bodo servisi propadli. Žene, ki dobro služijo, imajo doma pralne stroje ali pomočnice; delavke z majhnimi dohodki, katerim so servisi predvsem namenjeni, pa morajo prati še vedno doma, ker stroškov za pranje perila v servisu ne zmorejo.

SE PREMALO JE BILO NAREJENEGA

na področju družbene prehrane. V vseh tovarnah imajo sicer malice in v šolah kuhinje, obrat družbene prehrane v trgu pa Sevnicanom ni všeč. Je premajhen, ni na pravem mestu in sploh niso navdušeni zanj. Pogovarjali so se o tem, da bi v eni izmed gostiln napravili tak obrat z večjo kapaciteto, pa jim ni uspelo. Tovaršice si želijo, da bi vzele hrano iz mlogrede, ko se vračajo iz službe, ali pa da bi obrat s primernim prevoznim sred-

stvom hrano razvažal. Za to možnost so najbolj vnete in bodo o njej še razmislile.

ZAPOSILITEV ŽENA,

ki je bila pred leti hud problem, so Sevnčanke kar lepo rešile. Domače podjetje »Liscas« je zaposlilo mnogo žena in deklet v Sevnici in drugih krajih, prav tako je »Jutranjka« pokazala vse razumevanje. Z usmerjanjem mladine v poklice pa imajo vedno hujše težave. Letos je samo na sevnški šoli okoli 80 otrok, ki bodo šolanje končali. Kam z njimi?

Sevniške žene so sklenile, da bodo v bodoče posvečale še več pozornosti otrokom padlih borcev. Največkrat se ti težko uče, zato bodo poskrbele za instrukcije in jim skušale omogočiti vsaj osnovnošolsko izobrazbo, brez katere si danes nihče več ne more pridobiti kvalifikacije.

IN ZA 8. MAREC?

Predsednica sevnške konference MARINKA HAFNER, ki je govorila tudi o delu v preteklem obdobju, je povedala, da bo letos proslava na predvečer 8. marca v gasilskem domu. Kulturni spored bodo izvajali domačini in šolska mladina, zatem pa bo čajanka, za katero je prispevala denar Socialistična zveza. Po podjetjih pa naj bi sami poskrbeli za dostojno počastitev tega praznika. Paziti je le, da se počastitev ne razvleče v zabavo z obilo alkohola, saj bi s tem ne dosegli svojega namena in bi lahko več škodovali kot koristili.

R. B.

Vsak četrtek: v vsako hišo našega okraja DOLENJSKI LIST!

NE POZABIMO NANJE!

V mnogih podjetjih predstavljajo žene večino zaposlenih, drugje pa le del vseh, ki si prizadevajo za napredek delovne organizacije. Ne bi bilo prav, če bi za njihov praznik 8. marec pozabili nanje in jim ne bi dali posebnega priznanja, ki ga zaslužijo kot žene proizvajalke, matere in gospodinjice.

Ni treba hrupnih zabav vsega kolektiva, ki mnogo stanejo! Od tega nimajo žene prav nič, zlasti pa ni prav, če jih »napojimo«, kajti ni gršega kot žena, ki se opotekajočih korakov vrne domov k otrokom. Kjer so namestili prirediti take zabave, naj si raje premislijo in sredstva, ki so jih namenili v ta namen, porabijo za otroško varstvo v svoji organizaciji ali v mestu! Če bi vsi kolektivi, ki ta dan čestokrat »zapijejo« težke tisočake, prispevali v ta namen, bi bil kmalu lahko opremljen novi vrtec. To pa je ženam res v pomoč!

Tudi ni prav, če bi 8. marec v delovnih organizacijah popolnoma prezrli. Direktor podjetja ali predsednik delavskega sveta naj tovarišicam stisneta roko s toplo zahvalo za vse, kar so v podjetju storile; če jim dajo zraven še pismo čestitke, skromen cvet ali malico, bo dovolj! Tovaršice bodo zadovoljne in bodo še z večjim veseljem prihajale na delo, če bodo videle, da jih v njihovi sredini cenijo zaradi odgovornega in prekomernega dela, ki ga opravljajo doma in v službi.

Pomenek v Šentrupertu

Pred nedavnim je imela krajevna organizacija SZDL v Šentrupertu zbor občanov. Zal ni bilo vseh tistih, ki so dobili vabila. Pa bi bilo prav, če bi jih bilo več, ker bi putem drugače gledali na dogajanje v občini.

Predsednik ObLO tov. Gari Bukovec je seznanil občane s proračunom v tekočem letu. Slišali smo, katerim krajevno občinski ljudski odbor pomagal pri zgraditvi vodovoda, gozdne ceste, kje bodo razširili podjetje, kdo bo dobil sredstva za gradnjo zdravstvenega doma. Poslušali smo in čakali, toda za Šentrupert ni bilo nič denarja, razen za šolstvo, toda šole imajo tudi drugod. Nekaj tudi za ceste na Dole, ki pa ne pelje prek Šentruperta.

Nekdo je dejal, da je Šentrupert vedno zapostavljen. Doslej so nam vsaj obljubili, zdaj pa še tega ni več. In vendar v Šentrupertu stoji hiša, ki je v zasebni hiši, trgovini sta hkrati skladišči,

krajevni urad pa je v takih prostorih, kot menda nikjer v Sloveniji. Tudi upokojenci iščejo primeren prostor, prav tako vse organizacije, saj nimajo kotička, kjer bi se člani lahko sestajali. Doslej ni bilo denarja za odkup kakšne hiše ali postavitev nove za različne krajevne potrebe.

»Radi bi imeli žago!«
»Česte malomarno puzijo!«

»Umetnih gnojil ni d bita!«
»Kako je z arondacijo?«
Tako je bilo slišati.

Razprava je bila živahna, kar je na sestankih pravzaprav redkost. Ljudje so znova povedali to, kar jih že nekaj let tišči. Seveda brez davkov in taks tudi ni šlo. V glavnem pa je bila v ospredju misel, da občinski možje na Šentrupert pozabljajo. Tovaršice predsednik je mislil, da je to res.

Občani so tudi obljubili, da bodo materialno in denarno pomagali pri gradnji zdravstvenega doma na Mirni. Čeprav bi ra'e videli, da bi le-to

stal v Slovenski vasi. Želijo pa, da bi zdravnik obiskoval tudi Šentrupert.

Na koncu je bilo še glasovanje za 15-odstotni proračunski prispevek. Bil smo zanj! Zbor je uspel, želimo le, da bi se kolo napredka obrnilo tudi proti Šentrupertu!

Danica Zupan

Trg mora biti pester in enoten

Pomanjkanje obratnih sredstev zmanjšuje izbiro blaga tudi v trgovinah naših občin — Trgovina je preobremenjena z najrazličnejšimi dajatvami, prispevki in stroški, da res ne bo mogla poslovati tako, kot vsi od nje zahtevamo — Pretirane najemnine v Novem mestu zbijajo voljo, da bi trgovski delavci ustvarjali sklade za nadaljnje obnavljanje — Širjenja in modernizacije ne bo, če ne spremenijo ljudski odbori odnosa do trgovine!

V ponedeljek je gospodarska zbornica okraja Ljubljana sklicala sektorsko konferenco za trgovinske delavce v tistem delu bivšega novomeškega okraja, ki se je priključil Ljubljani. Poig predstavnikov gospodarske zbornice so se razgovorov udeležili še član republiške trgovinske zbornice tov. Kaufman, zastopniki OLO Ljubljana, predsednik ObLO Črnomelj tov. Janez Zunič, direktor trgovskih podjetij in ostali, ki delajo v trgovini. Razgovori so bili v Novem mestu in so v celoti orisali stanje in razvojne možnosti vseh trgovinskih strok v novem ljubljanskem okraju.

Udeleženci so se najprej seznanili s stanjem in perspektivo trgovine. Poročilo, ki ga je prebral predstavnik gospodarske zbornice tov. Simnovec, je precej podrobno obdelalo razne plati trgovine. Ugotovilo je, da so se cene v preteklem letu ustale, hkrati pa nanizalo nekaj problemov, ki jih bomo morali nemudoma rešiti. Ti problemi so zlasti: slab založenost in izbira na tržišču, škodljive monopolistične težnje kot posledica integracije itd.

Tovariš Regally je potem poročal o investicijah, ki so predvidene v trgovini v letošnjem letu. Omenil je, da bodo v ljubljanskem okraju investirali v trgovino 3 milijarde 81 milijonov dinarjev, od tega v pospeševanje trgovine na priključnem delu bivšega novomeškega okraja 191 milijonov dinarjev. S temi sredstvi je zlasti potrebno modernizirati poslovanje, odpirati nove lokale in samopostrežne trgovine.

V razpravi so predstavniki trgovskih podjetij poročali o delitvi dohodkov oziroma sredstvih, ki so jih namenili za sklade, ugotavljali možnosti za združevanje podjetij, podprli predlog za ustanavljanje posebnih služb za kontrolo cen in predstavniki zbornice seznanili, kako daleč so že s statutom svoje organizacije.

Razprava se je zadržala predvsem pri vprašanju odpiranja poslovalnic »starih« trgovskih podjetij. Po mnenju določenega kroga »domačih« trgovcev poskušajo ta podjetja zagospodariti na njegovem interesnem področju. Kot se je izkazalo, večina trgovcev ni proti takim »vdorom«, če imajo »zunanj« podjetja pred seboj poglavitni namen, da z novimi poslovalnicami zadovoljijo potrošnika in mu nudijo to, česar v obstoječih trgovskih lokalih ne more dobiti. Če pa hočejo s tem samo povečati svoj trg in utrditi dominantni položaj, nimajo kaj iskati pri nas.

Tovariš Kaufman je zatem razpravljal o modernizaciji trgovine, integraciji in odpiranju vedno več

jega števila samopostrežnih trgovin, kar naj bi bil končni cilj v prizadevanju za izboljšanje stanja na trgu v bližnji prihodnosti. Dejal je, da si je treba iz glave izbiti, da bi modernizacijo končali, če bomo samo lepše izpisali ime podjetja (ali mu celo dali novo ime) in posadili direktorja med nove naslonjake. Kajti to je dolg proces, ki zahteva velike napore in razumevanje vseh odgovornih činiteljev. Integracije mimo upoštevanja ekonomskih pogojev, modernih oblik poslovanja in zahteve potrošnika po pestrem in založenem trgu ne moremo in ne smemo dovoliti. Razumljivo je tudi, da ni meja (ni ti okrajnih niti občinskih), ki bi preprečile trgovini, da bi ne poskušala uresničiti svoje napredne zamisli. Edino, kar naj nas vodi pri tem, je: zadovoljiti potrošnika, ki mora biti poceni, bogato in kulturno postrežen.

V razpravi je bilo slišati bojazen, da trgovina spriči prevelikih dajatev ni sposobna izpolniti vseh pogojev, ki jih zahteva sodobno poslovanje. Obremenitvi predmet predstavljajo tudi previsoke najemnine za trgovske lokale. To vprašanje bi bilo treba rešiti tako, da bi najemnine ostale pretežno v uravnavanju trgovskih podjetij, ki bi na ta način zbirala sredstva za modernizacijo.

Vsebinske razprave ponedeljkovih pogovorov o trgovini je strnjena v sklepih in predlogih, ki so nekakšen prehodni program modernizacije trgovinskega poslovanja. Podčrtana je zlasti misel, da integracija v trgovini ne sme biti trenutna, modna stvar, ampak da je to proces, zasnovan s pogoji, ki utemeljujejo združitev. Trgu je treba zagotoviti čim večjo pestrost in poskrbeti za ustrezno poslovanje v času turistične sezone, razen tega pa je treba na področjih, ki sloviijo po svojevrstni ljudski folklori, organizirati prodajo spominkov in drugih predmetov, ki so značilen izdelek na takem področju. Se naprej bomo morali razvijati prodajalne s sadjem in zelenjavo in samopostrežne trgovine.

Na željo predstavnikov trgovskih podjetij bo zbornica izdelala perspektivni načrt razvoja trgovine na tistem delu bivšega novomeškega okraja, ki je bil priključen ljubljanskemu okraju, vse predloge in ugotovitve, ki so prišli na dan pri teh pogovorih pa bo zbornica posredovala ustreznim organom. Taka posvetovanja bodo za to območje še večkrat. Prihodnjič bodo razpravljali o uresničitvi sklepov in predlogov, ki so jih sprejeli na koncu uvodnih pogovorov o trgovini.

I. Z.

Naš slavljenec

Pred kratkim je obhajal 80-letnico eden najstarejših vaščanov v Catežu tovariš Matija Miklič. Rojen je bil 1. februarja 1883 v Razborju pri Catežu. Po končani osnovni šoli je nadaljeval študij v

Novem mestu, kjer je maturiral. Za tem se je zaposlil pri železnici. Ker je bil zelo sposoben in pester, je kmalu prišel h generalni direkciji. Tam je bil višji svetnik do svoje upokojitve. Ker je bil

naprednega mišljenja, so ga prežgajali upokojili.

7. aprila 1943 se je za stalno preselil v Catež, kjer ga je okupator pregnal iz Ljubljane in mu vzel stanovanje. Od tistokrat je postala njegova hiša zbirališče borcev in aktivistov NOB. Marsikateremu partizanu je ostala živo v spominu Mikličeva družina, ki je pomagala vsakomur, kdor je iskal pomoči.

Po vojni je še krepkeje deloval. Bil je glavni organizator kmetijske zadruge in je vodil gradnjo zadrúžnega doma. Nato se je zaposlil pri bivšem okraju Trebnje, kjer je bil več let referent za zdravstvo in socialno skrbstvo.

Se zdaj v visoki starosti, aktivno dela v vseh množničnih organizacijah. Njegova hiša je še vedno za vsakogar odprta in je v njej sedež vseh krajevnih organizacij, za katere vodi Mikličevi tudi administracijo. Če pr'deš k njim na obisk, se ti zdi, da si prišel v urad.

Slavljenca želimo obiti zdravja in da bi bil še dolgo med nami!

A.

Alkohol - grobar naših družin

Boj proti alkoholizmu je boj proti nezmernemu pijančevanju, ki se je po vojni tako razpaslo, da ogroža naš obstoj. To je problem, ki nas kot narod ponižuje in nam izpoukopa ugled pri ostalih narodih. Alkoholizem je naša skupnost v velikansko breme. Vsak dan je več alkoholikov v bolnišnicah. V dnevnem časopisju lahko stalno beremo o nesrečah na cestah, ki jim potruje alkohol.

Kot star vinogradnik ne bom nastopal proti alkoholu, najmanj pa proti zmernemu pitju vina, saj ga vsi radi pijemo, ker vino človeka razvedri in ga spravi v dobro voljo. Človek pri tem pozabi na vsakdanje skrbi, in če ga pijemo zmerno in do prave meje, zdravju ni škodljivo.

Se pesem poje: »Po pameti ga pijmo, da pamet ne zgubimo!« Pripomnili bi lahko še, da ne zgubimo zdravja in družinske sreče. V naših družinah bi bilo več blagostanja, več ljubezni, več družinske vzajemnosti, če vsega tega ne bi ogrožal alkoholizem. Koliko je uničene sreče v naših družinah, koliko tragedij je po domovih, ki trajajo desetletja in jih reši le smrt pijanca. Ko je že vse gospodarstvo zaženo, se družina le stežka izvleče iz tega stanja, ponavadi pa zapoje boben.

Koliko pretrpijo naše žene, ki so v resnici le sužnje moža, ki ga ima v oblasti alkohol! Tega ne pove nobena statistika, to je skrivnost družine in le ožja okolica ve, da imajo neurejene družinske razmere. Tistega, kar se dogaja za zidovi v posameznih družinah pa ne vidimo. Kolikokrat mora žena gospodinjstva, vsa zgarana in trudna sredi noči bežati iz hiše in se do jutra potikati okoli! Koliko tepežev, pobojev, oskrujenih žena in deklet je že povzročil alkohol!

Sem v kolektivu, kjer imam pred seboj nekaj pijandur z Dolenjske, popolnoma zapitih, zabuhlih obrazov in krvavo motnih oči. Ti ljudje so iz krajev, kjer domuje šmarnica, glavna pijača pa jim je žganje. Kar zaslužijo, dajo za pijačo in jim je pol litra žganja dnevni obrok. Za žganje in cigarete najdejo vedno denar, za najnujnejše življenjske potrebe pa ga nimajo nikoli.

Od takih ne slišiš nikoli pametne, moške besede, moške pri 50 letih se pogovarjajo izključno le o tem, kako so pili in onečali dekleta in tuje žene. Ravno z ljudmi iz teh krajev se polnijo bolnišnice, vendar ne zaradi izčrpanosti od dela. Čezmerno uživanje šmarnice, žganja in vihravo življenje so izpili njihove duševne in telesne sile. Organizem postane manj odporen in je dovzetnejši za razne bolezni. Najhuje pa je to, da alkoholik ni priseben, otopi mu živčevje, da ni sposoben trezno presojati zadev, ki jih zahteva življenje. Vsako reč postavi narobe, da je nezadovoljen sam in vsa družina. Alkoholik ni dovzeten za izobrazbo, ne bere časopisov in knjig, marsikateri je analfabet vse življenje.

Ce bi se tak človek ozrl in pretehtal svojo preteklost, svoje zaženo življenje, bi marsikateri uredil življenje bolj smotrno. Izogibal bi se alkohola, ki mu je prekrizal vse lepe načrte in pot do blagostanja. Ce bi izračunali škodo, ki jo je naredil alkohol v življenju, ekonomsko in moralno, na zdravju in v družinah, bi prišli do astronomskih števil. Ce bi nekateri imeli denar, ki so ga zapravili za pijačo, bi bili preskrbljeni za stara leta in bi lahko uživali jesen svojega življenja. Omračil bi se jim um, če bi priklicali predse vse napake v življenju, ki so jih naredili pod vplivom alkohola.

Nedavno sem poslušal starega moža, ki je pripovedoval, da se je vse življenje tožaril s svojo ženo, zapravil vse premoženje in šele smrt je napravila konec. Le kaj ima človek od takega razravanega življenja, kjer ima glavno besedo alkohol? Kako lepo je človeku, ki ga ob smrti obkrožajo domači in mu lajšajo zadnje ure! Pijanec pa konča sam in teži so njegovi zadnji trenutki.

Ce bi se tak človek ozrl

in pretehtal svojo preteklost, svoje zaženo življenje, bi marsikateri uredil življenje bolj smotrno. Izogibal bi se alkohola, ki mu je prekrizal vse lepe načrte in pot do blagostanja. Ce bi izračunali škodo, ki jo je naredil alkohol v življenju, ekonomsko in moralno, na zdravju in v družinah, bi prišli do astronomskih števil. Ce bi nekateri imeli denar, ki so ga zapravili za pijačo, bi bili preskrbljeni za stara leta in bi lahko uživali jesen svojega življenja. Omračil bi se jim um, če bi priklicali predse vse napake v življenju, ki so jih naredili pod vplivom alkohola.

Nedavno sem poslušal starega moža, ki je pripovedoval, da se je vse življenje tožaril s svojo ženo, zapravil vse premoženje in šele smrt je napravila konec. Le kaj ima človek od takega razravanega življenja, kjer ima glavno besedo alkohol? Kako lepo je človeku, ki ga ob smrti obkrožajo domači in mu lajšajo zadnje ure! Pijanec pa konča sam in teži so njegovi zadnji trenutki.

Bodoča obnova vinogradov bo gotovo zatrla šmarnico in bodo vsa gostišča imela le vino v buteljkah, ne več take brozge kot sedaj. Pridelovati moramo čimveč grozdja za namizna vina, ki so zdravo poživilo za staro in mlado. Zaježiti bo treba sramotno pijančevanje z vsemi sredstvi, s prepričevanjem in propagando, največ pa z višjo izobrazbo ljudi. Mladino moramo odtrgati od nezdravih vplivov in jo usmeriti k naravi.

Belokranjski kmet

Miha Maleš: JOKAJOČA ŽENA (barvna litografija, 1957)

Klubski prostor v Globokem

16. februarja se je v Globokem zbralo okoli 70 vabljenih predstavnikov in gostov k otvoritvi klubskega prostora v preurejeni mali dvorani v združenem domu. Več kot

Program letošnjih dubrovniških iger

V okviru letošnjih dubrovniških iger, ki bodo od 10. junija do 24. avgusta, bo skupno 65 prireditvev. Razen Shakespearovga »Hamleta«, ki ga bodo kot prejšnja leta uprizorili na trdnjavi Lovričenec, je na sporedu tudi Držičev »Dundo Maroje« v režiji Bojana Stupice. V okviru dubrovniških letnih iger bodo nastopili folklorni ansambli »Kolo« iz Beograda, »Lad« iz Zagreba in »Tanec« iz Skopja, zagrebška filharmonija ter več znanih skupin iz SZ, ZDA, ČSSR in Zah. Nemčije.

Nova številka »OBČANA«

Pred dnevi je izšla 25. številka »Občana«. Uvodni prostor je posvečen izvlekom iz referata in razprave na republiškem sindikalnem posvetovanju o statutih delovnih organizacij. Iz dela skupščinskih odborov je v listu zajeta problematika o socialnem in zdravstvenem zavarovanju. Dalje prinaša časopis nadaljevanje razprave Vinka Miakarja o delavskih svetih in upravnih odborih v letu 1963, članek Janeza Nedoga o mestu, razdeljenem na občine, izbor gradiva s sestanka predstavnikov gospodarskih organizacij okraja Ko-

per o osnutku ustave, občinskih statutih in o statutih gospodarskih organizacij, prispevek inž. Marjana Prezlja: Stanovanjske skupnosti v Ljubljani-Center, članek Janeza Jerovška o družbeno-politični vlogi žena, inž. Vilma Pirkovič o javnih tribunah, Slavka Kobeta o občinskih zdravstvenih organih, Rozike Zigon o varstvu in prehrani otrok in članek Karla Franza: Turistični promet. Razen tega prinaša »Občana« več drugih sestavkov o aktualni problematiki naših komun in njihovih samoupravnih organov.

enoletno složno delo in sodelovanje je kronano z uspehom: v klubu so lične muzice s stoli, televizor, zavese, zasteklena omara s knjigami in več šahovskih garnitur. Po tleh je razprostrti novi tekač, ki so ga kupili pred nedavnim.

Prisrčne slovesnosti so se udeležili predstavniki vseh organizacij in društev: gasilci, lovci, ZZB, domače prostovoljno društvo, RK in tudi predstavniki rudnika Globoko, ki je prispeval največ sredstev za ureditev ter zato zasluži posebno pohvalo. Občinski odbor SZDL je zastopal predsednik tov. Ivan Zivič.

V imenu pripravljalnega odbora je navzoče nagovoril njegov predsednik tov. Franc Cizelj, ki je orisal težave v tej skupni akciji in naštel namene, katerim naj novi prostor služi. V daljšem pregledu je bila nato opisana kulturno-prosvetna dejavnost v Globokem od leta 1927 do danes. Omenjena so bila predevanja, razgovori, debatni večeri, politični pregledi, družabne igre in vse drugo, kar ima v načrtu klubski odbor. Hkrati so se v kratkem in lepem kulturnem programu spomnili obletnice Prešernove smrti. Sodelovali so mladinski aktiv s svojim »Fantovskim oktetom« ter učenci višjih razredov osemletke z več recitacijami in folklornim plesom.

Predsednik ObO SZDL Ivan Zivič je zbranim zaželel, da bi klub polno zaživel. Ker so ugotovili, da jim še manjka — knjižna omara na primer ima bolj

malo knjig — je svetoval, naj vneto sodelujejo v tekmovalni krajevnih organizaciji SZDL. Z nagrado, ki jo lahko pridobijo — saj nagrade, ki jih je razpisal še prejšnji ObO SZDL Novo mesto, niso majhne — bi lahko izpopolnili to, kar pogrešajo. Vendar nagrada ni glavni namen tekmovanja, mnogo več je vredno to, da bodo v plemenitem tekmovanju svojo organizacijo vsebinsko in drugače utrdili.

Ker smo že omenili, da je knjižna omara v klubu bolj prazna, naj dodamo še to, da so v Globokem imeli podobno vaško knjižnico kot v ostalih krajih. Pred otvoritvijo novih klubskih prostorov pa so po temeljitem pregledu izločili vse neprimerne knjige. Prebrana knjižnica je zdaj po obsegu skromnejša, zato pa vsebinsko bogata, vsako leto pa se bo pomnožila z nekaj desetlinami novih knjig. Prav bi bilo, ko bi vzhledu Globočanov sledili tudi v ostalih krajih, kjer imajo knjižnice, saj je povsod dovolj takšne navlake, ki so jo v Globokem izločili (razne »X-100«, šund romane, slabe kriminalke in podobno navlako).

Prebivalci Globokega so, združeni v krajevni organizaciji SZDL, dosegli plemenit in koristen cilj. Prvi lep urejeni klubski prostor v občini Brežice že služi namenu. Prepričani smo, da se bodo tej otvoritvi kmalu pridružil še druge, saj tudi v več drugih krajih posnemajo zgled Globočanov in hite urejati družbene prostore. M. J.

Prav nič se mi ni čudno videlo, nasprotno, zdelo se mi je edino pametno, da sem pariral pred Prešernikovo hišo, kakor da bi se odpravljali na Begunjsko ali na Kredarico. Na nogah sem rožljaj z dobro zažebelnimi čevlji; meci pa sta tičala v sivih nogavicah, ki so segale do kratkih hlači, bingljajočih mi okrog nagih kolen. Vsi tej krasoti se je pridružil še temen suknjič zadaj narejen »na ploha«. Ni mi treba še posebej povedati, da mi je čepel na glavi obrabljen in zasvaljkan klobuček, in sicer s krivci, kakor pristojé hribolazcu.

Živel sem v prepričanju, da sem oblečen jako pametno, jako okusno in predvsem tudi jako praktično. Ni mi prihajalo na misel, da sem podoba, kakor ni nastopila še nikdar in katere velika smešnost ne odide. Vtisom smešnosti so naši pogorci jako dostopni.

Končno je Meta vendarle prilezla iz hiše. »Kje vendar tičiš?« sem se jezil. »Na Gori se že ta dolga« zvonil, midva pa se še odpravila nisva.«

»Dosti je še časa,« se je kratko odrezala, »pol ure, pa bomo gori.«

Takrat je opazila moje do kolen segajoče nogavice — dolge nogavice je smela v pogorju nositi samo ženska — bingljajoče moje kratke hlače in moj od zadaj široki deski podoben suknjič, pa se je sklonila skoraj do tal, tlesnila z rokami in se nato začela smejati na tak način, da so ji kar solze lile po licih. »Kdo bi s takim hodil?«

In zopet se je spustila v smeh. Nič mi ni pomagalo, v največji hitrici sem se moral preobleči in odložiti hribolazniško svojo slavo. Samo posvaljkani klobuček je dobil milost v njenih očeh, in to zaradi krivcev, ki so bili dekliču všeč.

Nad ružo stran pa ne morem zamolčati, kako se je bil ta spaček sam oblekel in napravil.

Takrat v kmečkih hišah še ni gospodarila tista zoprna gospoščina, s katero se danes pačijo naša dekleta. Če se v Poljanah postaviš na brv pred cerkvijo, pa ti prihajajo z bluzami, in vrag naj me vzame, če ni vsako leto več klobukov na ženski strani. Na no-

gah, ki se včasih merijo z velikostjo čolna, pa se bleste beli ali še celo zelenkasti čevljički. Človek bi najrajši skočil z brvi v Ločilnico, da bi mu ne bilo treba gledati, kako se deklice trudijo, da postanejo v mladih letih prave grdohe. Morda nam pridejo še srečni časi, ko bodo naša dekleta s klobukom na glavi vodo nosila, v zadrnjenih modrcih pa plela žito in korenje!

Meta še tega ni poznala. A vzlic temu se je bila napravila, kot je napravljen oltar pri največjih cerkvenih slavnostih. Nosila je svetlo sivo kambrikasto krilce, na katerem sta se počez vlekla dva v zobce nabrana rumena trakova, da se je videlo, kadar je korakala, kakor bi se vili po kambriku dve rumeni kači. Okrog obraza je imela modro rutico, ki jo je bila pod vratom prav nalahno zavezala. Pri prvem koraku ji je zdrsnila na ramena, da se je v vsej krasoti odkrila lepa glava. Svetle lase si je bila prevezala s trakom iz črnega žameta, kar se ji je prav čedno podalo, skoraj še bolj nego glavnik iz rumene kovine, ki je gledal kot žareča krona izmed plavkastih kit. Mojo posebno pozornost je vzbujala zelenkasta surovosvilnata ruta, katero si je ovila okrog vratu. Ta vrat pa je cvetel izmed nežnih belih špic kakor »ženinček«, ki poganja v svečanu med belim snegom! Ta svilnata ruta je bila pripeta za tilnikom, da se je ondi napravljala ljubka jamica, pripeta pa je bila tudi spodaj, kjer sta že silili na dan rožnati dve gredici, o katerih bi bila nepotrebna vsaka dalj-

ša pripomba. Kadar se je prestopala, so završala okrog Mete spodnja krila, in kadar je predaleč stopila, so se zasvetile nogavice in prikazali se čizemčki, prikladni vsaki gosposki nožici. Recite, kar hočete, bila je zala kot roža v maju!

Prav zelo sva morala pospešiti svojo hojo. Dospeli k cerkvi, pa vendar nisva še prav nič mudila. Zbrana je že bila velika množica. Ta je postajala med štanti v bregu na levo od cerkve. Prodajala se je obleka, ponajveč pa sladke reči. Ali pred mašo se še ni kupovalo; še celo Veharjev Nace iz Delnic ni imel kaj posla. Stal je kakor rabelj tik klade, v katero je bila zasekana ostra sekira. Tu so se sekali šturklji. Če si mehko pokonci postavljeno blago z enim udarcem presekal, bilo je tvoje; če se ni posrečilo, si moral plačati, štrukelj pa je ostal Nacetu. To sekanje je tisti dan na Gori povzročalo največje zanimanje!

Skoraj med zadnjimi sta prišla Šimen in Luca. Ta je nosila pečo brez špic, nad obleko pa star rjavkast »raš«, ki je bil spredaj na dveh mestih nazaj pripet, da se je kazala rdeča podloga. Bila je to vroča stara obleka za stare ženske in že tedaj precej redka.

Kakor dvoje plahih ščenét sta se približala cerkvenim vratom. Tam je Kalar, bled kot stena, odstopil od moških, s katerimi se je razgovarjal. Stopil je pred Šimna. Množica je takoj postala radovedna in pritisnila k mestu, kjer sta stala Kalar in Skalar. Luca je v strahu zanihala: »Za božje rane, vsaj pred cerkvijo nama daj mir!«

Oni pa je razločno in glasno spregovoril: »Krivico sem ti delal in sedaj mi v imenu sve-t Trojice odpusti in pozabi!«

Šimnu se je povesila čeljust in lovil je onemu roko:

»Vse je pozabljeno, Luka, vse je pozabljeno! Hvaljen bodi Jezus Kristus!«

Množica je napravila prostor in z roko v roki sta prekoračila prag gorske cerkve.

Aprila - medobčinska revija kulturno - prosvetnih dejavnosti v Brežicah

Svet svobod in prosvetnih društev bivšega novomeškega okraja je že v oktobru 1962 sklenil, da bo okrajna revija kulturno-prosvetne dejavnosti ob koncu sezone 1962-63 v Brežicah. Ker so bile priprave za revijo v teku

že pred ukinitvijo okraja v Novem mestu, smo predsedniku občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev v Brežicah to. Dernaču zastavili nekaj vprašanj v zvezi z revijo:

vilo točk, bodo nastopile na reviji. Podobno bo tudi z otroškimi risbami in s fotografijami. Natančna navodila so občinski sveti Svobod in prosvetnih društev že prejeli,

nuno pa je, da se povežejo zlasti glede recitatorjev, pionirskih in mladinskih pevskih zborov ter risb s pristojnimi občinskimi sveti za šolstvo zaradi koordinacije dela.

Kdo bo pomagal s finančnimi sredstvi, ker revije v takem obsegu občinski svet Svobod in prosvetnih društev v Brežicah verjetno sam ne bo mogel finančno izpeljati?

Za izvedbo okrajnih revij v prejšnjih letih je velik del finančnih sredstev dal okrajni SSPD Novo mesto. Ker je nekaj občin bivšega novomeškega okraja prešlo v sestav celjskega okraja, drugi del pa v ljubljanski okraj, pričakujemo finančno pomoč obeh imenovanih okrajnih SSPD in se nam zdi povsem logično, da razgibanemu kulturno-prosvetnemu življenju v bivšem novomeškem okraju ne smemo napraviti konca s tem, da pripravljamo odbor ne bi dobil zadosti sredstev. ObLO Brežice je pripravljen kljub letošnji izredno težki

finančni situaciji prispevati del sredstev za izvedbo revije. Ker pa ljubljanski okrajni svet letos ne bo imel svoje revije, tem laže pričakujemo izdatno podporo ljubljanskega okrajnega SSPD.

Pripravljalni odbor za izvedbo revije je izdelal organizacijo skoraj že do podrobnosti. Tudi sredstva za dokončno ureditev prosvetnega doma bodo. Zato lahko upamo, da bodo Brežičani za 1. maj doživeli kvaliteten kulturni dogodek.

Fran Stiplovšek: BREŽIŠKI KONTRASTI

Kakšne so možnosti za izvedbo revije kulturno-prosvetnih dejavnosti v Brežicah za področje bivšega novomeškega okraja?

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev v Brežicah je želel organizirati okrajno revijo kulturno-prosvetnih dejavnosti že lanske leto, vendar to ni bilo mogoče, ker zgradba prosvetnega doma še ni bila adaptirana. Letos bodo vsi najnujnejši prostori urejeni in s te strani ni ovir.

Pripravljalni odbor za izvedbo revije, ki je bil imenovan kmalu po sklepu o tem, da bo revija v Brežicah, je imel do danes že 11 sej.

Kdaj bo letošnja medobčinska revija in kakšne dejavnosti bo obsegala?

Revija se bo začela 26. aprila in se bo končala 4. maja. V teh dneh se bodo izvršili na odru brežiškega prosvetnega doma najprej pevski zbori in recitatorji, nato folklora in dramske skupine, harmonikarji, zabavni ansambli in pevci zabavnih popevk.

Kako bo izvršen izbor skupin za revijo in del za razstavo?

Občinski sveti Svobod in prosvetnih društev bodo pripravili izbrane skupine za revijo v času od 20. februarja do 1. aprila. V tem času bo

V istih dneh bo v Brežicah v okviru te revije razstava otroških risb in medklubska razstava fotoamaterske dejavnosti z obveznim motivom »Moj domači kraj« in s prostimi motivi. Ta razstava bo organizirana s sodelovanjem ljudske tehnike.

do posebne strokovne komisije ocenile prijavljene skupine in izvedbo del po lanskoletnih kriterijih. Skupine, ki bodo dosegle določeno šte-

Miha Maleš: DRUZINA

Zaradi kirurške operacije

Da bi lahko kirurg londonske bolnišnice Bart izvedel zapleteno operacijo na sruce mlade bolnice, so pred zadnji petek zvečer vozili po londonskih ulicah avtomobili z zvočniki in pozivali prebivalstvo, naj pogasi luči in izključi električne grelce. Poziv je naletel na takojšen odmev: v najkrajšem času so se izločena okna, reklamni napisi in okna potopili v popolno temo. Medtem je kirurg v bolnišnici lahko neovirano opravil operacijo.

Ta dogodek je bil v nepo-

sredni zvezi s stavko nameščencev londonskih električnih central. Stavka je samo delna - tako imenovana »go slow«: od časa do časa uslužbenci nenadoma prekinajo dobavo električnega toka, kar traja včasih le po nekaj minut, včasih pa tudi celo uro. Tok je tudi mnogo šibkejši kot običajno. S to »delno stavko« hočejo nameščenci električnih central opozoriti javnost na svoje zahteve.

Ko bi zdravniki v bolnišnici Bart morali pričeti z nevarno operacijo, so se obrnili na

vodstvo stavke in ga zaprosili za razumevanje. Sindikalni voditelji so jim odgovorili, da stavke sicer ne morejo prekiniti, da pa lahko pomagajo drugače. Obljubili so, da v dveh urah, ko bo trajala operacija, ne bodo izklopili električnega toka. Tako je bilo življenje bolnice rešeno.

Eichmannovih spominov ne bodo objavljali

Eichmannovi spomini, ki jih je zločinec pisal v času enoletne preiskave v zaporu, ne bodo objavljeni. Ministrski predsednik Ben Gurion je odločil, da bodo spomini shranili v državni arhiv. Dr. Servatius, Eichmannov advokat do usmrtitve zločince, si je na vse načine prizadeval, da bi mu izročili rokopis svojega »varovanca«, ki obsega blizu 2700 strani.

V vsako hišo
DOLENJSKI LIST!

Žirija za Levstikove nagrade

Založniški svet založbe »Mladinska knjiga« je izvolil za člane žirij za letošnjo podelitev Levstikovih nagrad: za

OBIŠČITE

v Dolenjskem muzeju razstavo Maleševih slik in razstavo knjig Prešernovih Poezij! Razstava je odprta vsak dan od 9. do 13. ure. Vstop prost.

izvirna leposlovna dela Mileta Klopčiča, književnika, Mitjo Mejaka, kritika, in Sergeja Vošnjaka, člana založniškega sveta; za izvirne ilustracije prof. Jelisaveto Čopičevo, akademskega slikarja Franceta Miheliča in akademskega slikarja Zorana Didka; za izvirna poljudnoznanstvena dela dr. Roberta Neubauerja, prof. dr. Svetozarja Ilešiča in dr. inž. Franceta Avčina. Nagrade bodo podeljene v marcu.

VODIČ PO GORJANCIH

izletniki zlahka znajdejo tudi tam, kjer so markacije zaradi posekov, pogozdovanja in prirodne zaraslosti pomanjkljive. Knjižica vsebuje tudi tri zelo pregledne zemljevidne skice, ki so v ozki zvezi z besedilom in lahko služijo kot dopolnilo ali nadomestilo specialk.

Z desetimi slikami so prav dobro predstavljeni nekateri

prelepi kotički v Gorjancih ter hrvaški in naši planinski domovi. Dom na Polomu in dom pri Gospodični zavzema po pol strani. Slike je po večini prispeval dr. Zeljko Poljak, urednik planinskih izdaj Planinarskega saveza Hrvatske.

Vodič je vezan v poltrde platnice formata 12 x 17 cm in obsega 80 strani. Izletnikom v Gorjance toplo priporočamo ta izvrstni vodič. Nabavimo ga lahko pri Planinarskem društvu »Dubovica«, Karlovac, pa tudi v planinskih domovih na Gorjancih in pri planinskih društvih v območjih Gorjancev, na primer v Kostanjevici, Brežicah, Krškem in Novem mestu. Cena je 100 oziroma 120 dinarjev. B. B.

PREVEČ IN PREMALO

Ameriški znanstvenik dr. George Bolstrom, udeleženec ženevske konference za znanost in tehniko, je dejal v svojem referatu:

»Več denarnih sredstev je na razpolago za raziskovanje prehrane bodočih vesoljskih potnikov kot za proučevanje možnosti, kako bi pomagali milijonom lačnih ljudi v svetu.«

NEUMNA MISELNOST

Britanski komentator Malcolm Mageridge je o nekem književniku, ki zavrača vsako kritično oceno, dejal naslednje:

»Tudi neumnež zna misliti, toda — neumnosti.«

Churchillovo življenje v filmu

V Londonu so sporočili, da bodo začeli snemati film o Churchillovi mladosti. V glavni vlogi bo nastopil znani filmski režiser in igralec Richard Attenborough. Film bo imel naslov »Levje srce«, režiral pa ga bo Bryan Forbes.

Tisnikar bo razstavljal v tujini

Znanega slovenjegraškega slikarja Tisnikarja so povabili v Hamburg in na Dunaj, kjer naj bi razstavljali v tamkajšnjih razstavnih prostorih. Razen tega bo Tisnikar letos razstavljati tudi v Mariboru.

MOSKVA: pravopisna reforma

Pri sekciji za književnost in jezikoslovje Znanstvene akademije ZSSR so ustanovili komisijo, ki bo imela nalogo pripraviti reformo ruskega pravopisa. Reforma bo druga velika pravopisna reforma po letu 1917, odpravila pa naj bi vse neutemeljene izjeme v pisavi besed, preuredila pravila o ločilih in olajšala pisavo.

Slovenski izraz zdaj tudi za vse tehniške pojme

Zveza inženirjev in tehnikov LR Slovenije je v sodelovanju s tehniško sekcijo terminološke komisije pri slovenski Akademiji znanosti in umetnosti sestavila in izdala Slovenski tehniški slovar I. del. S tem so se dokončno uresničili večkratni nagibi, da bi tudi našo materinsščino izpopolnili z mnogimi novimi izrazi in pojmi v tehniških vedah, na drugi strani pa dokazali, da se da tudi v slovenščini povedati prav toliko kot v marsikaterem drugem jeziku.

Tehniški slovar je nedvomno velikega pomena za strokovnjake in druge ljudi, ki uporabljajo tehniško izrazoslovje. Pred nami je prvi del (od A do O) tega prepotrebne besednjaka, drugi del pa je še v osnutku. Če listamo po straneh slovarja, moramo priznati, da so sestavljalec opravili nalogo, ki se bo omenjala v sleherni obravnavi tehniškega izrazoslovja. Slovar velja 4000 dinarjev.

Miha Maleš: BOSENSKA ŽENA (monotipija, 1954)

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

8

Ob tem času so Lubbea šele s pomočjo tolmača zasliševali in je zasliševanje trajalo (in to so drugi dan poročali vsi časopisi) do zgodnjih jutranjih ur. S tem je Hitler nehoti odkril nacistični načrt. Spregovoril je o tem, kar bo morala policija šele ugotoviti. Hitler je stopil na sceno prezdodaj. Na odru se je pojavil kot jasnovidec in že je spregovoril besede o novem obdobju — besede se je naučil že prej, kajti sodil je, da bodo prišle v zgodovino.

Se isto noč je policija aretirala okrog 5000 komunistov. Naslednjega dne, 28. februarja, je izdal Hitler dekret »za zaščito ljudstva in države.« Dekret je podpisal Hindenburg in je označen kot »obrambni ukrep proti komunističnim dejanjem nasilja.« Dekret je bil strahovit adut v rokah nacistov. Vseboval je omejitve osebnih svoboščin: govora in tiska, zborovanj, telefona, telegrafa in pošte. Dajal je pravico za hišne preiskave in za zaplenbo premoženja. Uvajal je smrtno kazen za zločine »velezdajcev«, zastupljenja, požigov in sabotaž...

Toda nacisti so ravnali zvito. Niso prepovedali komunistično stranko. Kakali so na volitve, sicer bi se lahko zgodilo, da bi se glasovi delavcev, ki so bili sedaj še razdeljeni med socialdemokrate in komuniste, združili. Volilni boj je besnel v znaku terorja kljukastega križa. Nacisti so vsem na »marksiste« grozilo obtožbe, da so se celo zmerili ljudem — ježili lasje. V kampanji je zadnja in najvišjo točko dosegel poizig Reichstaga, ki so ga nacisti pripisali komunistom.

Kolone SA marširajo, deset tisoč nacistov vihri po cestah bakle in prapore s kljukastim križem. Hreščijo zvočniki; nasilje in obračunavanje divjata po cestah in po hišah. Policija pa stoji mirno ob strani.

Volitve (5. marca) so prinesle nacistom 17.277.000 glasov, stranki centra 4.424.000 glasov, socialdemokratski stranki 7.181.000, komunistom kljub nacističnemu terorju 4.848.000 in nacionalistom 3.136.000 glasov. Z zavezništvom teh zadnjih (nacionalistov) je Hitler v Reichstagu dobil nezadostno večino: 288 svojih in 52 nacionalističnih poslancev, skupno torej 340 od skupnih 647 mest.

Del komunističnih poslancev so že aretirali. Ostali se v parlamentu niso smeli pojaviti. Hitler je enostavno objavil nove zakone in s tem kopljal oblast v svojih rokah. Se ni bil diktator, toda večje je obšel ustavo in je 26. maja 1933 prepovedal komunistično partijo. Njeno premoženje je zasegel. Na vrsto so prišle še druge stranke. Zapovrstjo padajo in Hitler jih razpušča. Zadnja je na vrsti nacionalistična, ki je pomagala Hitlerju v parlamentu dobiti večino. Njen vodja Hugenberg protestira pri predsedniku. Zaman.

Uradni list z dne 14. julija 1933 prinese kratko obvestilo:

Nemška vlada prinaša sledeči zakon: CLEN 1. Nacionalsocialistična stranka predstavlja edino politično stranko Nemčije. — CLEN 2. Kaznovan bo vsak, kdor bo poskušal podpirati kako drugo stranko ali snoval novo...

Preiskava proti požigalcem Reichstaga je v teku. Nacionalistični časopisi jo napihuje do neba. Toda medtem je Hitler že pospravil ostale stranke in zasedel vsa ministrstva s svojimi ljudmi. Ostal je edino Papen. Nasilje raste. Göring organizira gestapo, odpira koncentracijska taborišča. Edini zakon je kljukasti križ. Vlada je storila samo en ukrep: izdala je proglas o amnestiji »za kazniva dejanja, ki so bila storjena v ljudski revoluciji«. Tako je oprala nacistom krvave roke.

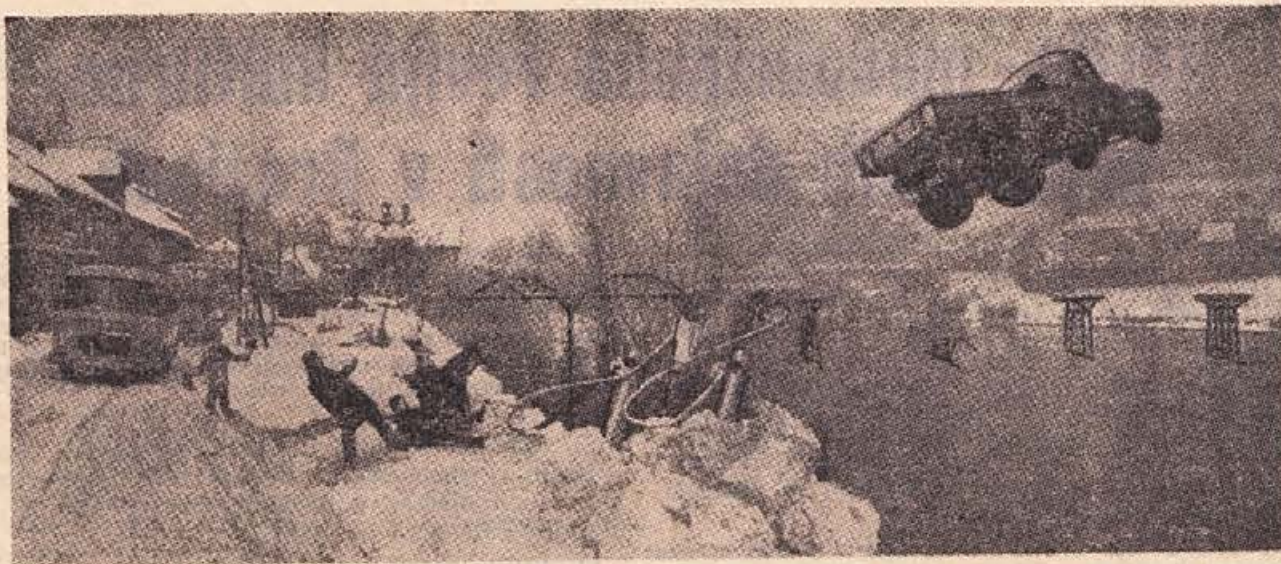
Mladina je dila za führerjem. Kolone marširajo in marširajo...

Nacisti so lahko blagoslovili požig Reichstaga — prinesel jim je oblast, o kateri so sanjali in ubijali celih deset let. S silnim hrupom so pripravljali v Leipzigu proces požigalcev. Svetu hočejo dokazati, da so njihove propagande, Svetu hočejo dokazati, da so ustavili »krvavo« pohod komunizma. Marljivo so se pripravljali nanj. Vse je bilo pripravljeno. Tako so nacisti mislili, v takem prepričanju so živeli.

Proces v Leipzigu

Septembra 1933 se je pričel pred četrtim kazenskim senatom Reichsgerichte (sodišča reicha) v Leipzigu proces, ki je obsojil nacifasizem, čeprav ga je propagandni minister Goebbels skrbno pripravil. Da bi z njim utrdil Hitlerjev prihod na oblast in pokazal svetu, da nacizem rešuje Nemčijo pred kravovo komunistično revolucijo. Ne samo Nemčijo, temveč tudi ves svet.

Proces je postal slaven in se ga zgodovina delavskega gibanja spominja pod imenom »leipziski proces«. To je bil proces proti van der Lubbeju in tovarišem. Tako vsaj v začetku. Kolesje procesa se steklo in morda bi bil to eden izmed številnih krvinskih procesov, če ne bi med obtoženci sedel Georgij Dimitrov, član CK komunistične partije Belgije in član izvršnega komiteja kominterne. Z železno logiko doslednega revolucionarja in odkritim preziranjem smrti je zmečkal kolesje procesa. Obratunal je s predsedstvom senata, prisilil, da so umaknili največje priče, in za nameček še osmesel dva mogočna ministra reicha — zavaljenega Hermana Göringra in suhljatega Josepha Goebbelsa, ki sta s svojim nastopom kot priči skušala rešiti, kar je Dimitrov sproti podiral.

Zadnja številka videmsko-krških PUSTNIH NOVIC (izšla je v torek!) poroča, da je projektantski skupini uspelo pripraviti načrt, po katerem so strokovnjaki izdelali napravo, ki z lahkoto premetava vsa vozila z enega na drugi breg Save. Napravo je prevzelo v upravljanje poslovno združenje »Avto-frača« s sedežem v Vidnu-Krškem. S tem je problem prevoza čez krški most rešen... Fotografijo, kako zdaj »vozijo« kamioni čez Savo v Krškem, je posnel fotograf I. Krahulec v Krškem. »Avto-frača« je seveda tudi patentirana!

Deset lisic, štiri divje mačke...

Letošnja zima je bila huda tudi za divjačino. Pomanjkanje hrane jo je prisililo, da si je začela iskati plena kar v bližini naselij. Debel sneg je bil marsikateremu lovcu dobra sled, živalim pa ovira za beg.

Dobro oko in mirna roka Nika Badovinca iz Metlike, člana lovske družine Metlika, sta v dobrih osmih dneh položili na dlako 10 lisic, 4 divje mačke in enega dihurja. Za tako kratek čas je to prav lep uspeh. V razgovoru z Nikom Badovincem smo zvedeli, da se je vse dogodilo v bližini njegove pristave, nekaj sto metrov od Metlike.

Vprašali smo ga, kako jih je zasledil. »Debel sneg in dolga zima je lisice in divje mačke prisilila, da so začele iskati hrano pri pristavih. Jaz sem opazil sledi. Zjutraj in proti večeru sem zasledoval in

uspeh je bil kmalu tu. V osmih dneh sem ustrelil 10 lisic, 4 mačke, dihurja sem pa ujel na Klešče, potem ko mi je podal 6 rac, kokijo in 10 piščancev.

Lovcem se že okoli 30 let. Ustrelil sem že divjega prašiča, ki je imel 220 kg. Če

je debel sneg, ustrelim na leto do 30 lisic, 5-6 divjih mačk in 2-3 dihurje. Lovska sreča je bila najlepša leta 1929, ko sem v enem dnevu v Zumberku ustrelil 6 lisic, enega zajca in enega jazbeca.«

Ivo Likavec

»Seveda pa poznamo lovci tudi veliko takih dni, ko ure in ure zaman prežiš na divjačino in se vračaš domov praznih rok...« pravi metliški lovec Niko Badovinc.

Najboljše zdravilo

Sej policije v Oslu je nedavno izjavil novinarjem, da so se v njegovi praksi batine pokazale za mnogo učinkovitejše zdravilo proti pijančevanju kot vse denarne kazni oziroma zapor.

»Včasih je bilo batinanje mnogo bolj učinkovito od vseh medikamentov,« končuje policaj, »saj nam je služilo za neko vrsto psihoterapije.«

Neveščnosti s severnimi jeleni

Na Norveškem so pred petimi leti našli komaj nekaj tisoč divjih severnih jelenov, zato so oblasti lov na te živali prepovedale, da bi tako preprečile njihovo izumiranje. Od takrat pa do danes so se te živali tako namnožile, da cenijo trenutno njihovo število približno na 50 tisoč, za nekatere pokrajine pa predstavljajo pravo nadlego.

Ponekod vse živinorejci pritožujejo, da se njihove udomacene živali v času parjenja iz ograj vračajo k svojim divjim bratom, kar je za lastnike seveda velika škoda. Vrh vsega se v teh krajih, kjer se zadržujejo te divje živali, pojavljajo medvedi in volkov. Človek mora tako ponovno osvajati in čistiti predele, ki jih je že nekoč osvojil.

»Opravičljiv« vzrok

17-letna Mary Smith in Oklahoma (ZDA) je zoberzdravnikom v času zdravljenja svojih zob dolarjev gotovine in zlata. Pred sodiščem je izjavila, da je to storila zato, ker je tako bolje prenašala bolečine...

Je brežiški Ličan res „vstal od mrtvih“?

Casi, ko so ljudje verjeli v obujanje mrtvecev, so minili. Sodobna medicina se sicer resda resno ukvarja s presajanjem človeških organov in še mnoge brezupne primere, ko je usoda človeškega življenja že zmečena. Brežiška posebnost brusarja Pavel Rajkovič, doma iz Like pa je vstal od mrtvih. Nikar ne mislite, da je to pustna potegavščina. To godbo so v raznih inačicah pred tremi tedni vneto premlevali v Brežicah. Pripovedovali vam bomo o nenavadnem doživetju, o resnični zgodbi in o tem, kar so mnogi »dodali«, najbrž zato, da bi bila zgodba bolj zabavna...

Prejeli smo pismo. Naslov je kratek in jednat: Od mrtvih je vstal... Pismo pa se glasi:

»V Brežicah živi 60 let star možak, ki je prišel k nam iz Like. Društvo mu delajo psi. Mi so mu zvesti prijatelji. Želim je šel čez Vrbinjo, kjer je zima premagala, in obšel je zmrznjeno. Psi so mu šli na pred in lajali na ves glas. Zaslišala sta miličnika. Sta šla po cesti. Našla sta zmrznjenega moža, in ga dal prepeljati v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je mrtel. Prepeljali so ga v mrtvašnico. Ko so naslednjega dne šli pogrebat, da bi ga pokopali, trupla ni bilo. Sredi mesta je opomogel in pobegnil pokopališča. Dva dni se je skrivaj, tretji dan pa se je pojavil na brežiških ulicah. Ljudje so se spogledovale in ga prasevali, ali je mrtel. On jim je odgovoril, da ni mrtel, ampak da je bil v trgovini, je pripovedoval Bogami, bila mi je trda, ko sam sva, što su doktori rekli, da sam mrtel, ali si nisam mogao pomoči.«

»Pisač je žalostno od zdravljenja od mrtvega!«

»...«

»...«

»...«

»...«

»...«

»...«

»...«

»...«

»...«

»V mrtvašnici pa še nisem bil... je dejal Rajkovič v pogovoru

vprašala, če so v mrtvašnici res pripeljali Ličana, ki je nato pobegnil. Zatrdil so, da to ne drži...

Rajkovič nam pripoveduje

Junak naše zgodbe Pavel Rajkovič nima stalnega bivališča, zato ga je bilo težko najti. Tega dne je bil na srečo v Brežicah. Po večurnem opazovanju in iskanju se je na Cesti prvih borcev med množico mimoidošnih le pojavil visok, v temno, ponosno obleko, opravljen možak, s črnim klobukom na glavi. Hodi malce zamišljen, varavnan, pogled njegovih svetlo modrih oči pa blodi, kot da bi bil sam na cesti.

— Ste vi iz Like?

— Pa jesam! Sta ima dobro? — Namen razgovora je bil v kratkih besedah pojasnjen. Nasmejale se je; vedri pogled svetlih oči pa je za trenutke zakrila bežna senca. Oddšla sva v restavracijo, kjer se je med kosilom razpredel pogovor. Zložno in počasi je povedal svojo tragedijsko zgodbo, doživljaj breždomca, njegove oči pa so ves čas pričale, da ne laže.

»Psa sta me res grela in lajala...«

— Doma sem iz Dabra pri Lički Jesenici. Brusar sem. Se preden sem se nastanil tu, sem v svojem potepuškem življenju velikokrat zašel sem z brusom na rami. Stanujem v Lepuhovi štali. Ne potrebujem večje; nekaj mi dajo dobri ljudje, malo zaslužim, pa gre iz dneva v dan. Se hišo si bom zgradil, barakico v Cerkljah. Občina mi bo dala na strošani list zemljišče in še kolkov ne bo treba plačati... Tudi v Ameriki sem bil: 1913. leta sem odšel tja, 1928 sem se vrnil. Bil sem v Chicagu, v New Yorku, v Clevelandu, delal sem po tovarnah in po farmah in tudi potepal sem se.

Brat me je odpravil od doma praznih rok. Tudi ptica se rada vrača v svoje gnezdo. Konec januarja letos sem odšel domov v Dabar, v Liku. Malo na obisk. Prve dni februarja sem se vračal. Do železniške postaje Lička je tri dobre ure hoda. Čez goro Mala Kapela in Korac vodi pot, skozi velikku šumu, s jelama in bukvicami, s medvedima in vukovima. Dobršen del poti sem imel za seboj, popoldne okoli štirih je bilo. Mraz in veliko snega, zametli tudi po dva metra visoki. 67 let sem star, omagal sem in zdrsil s ceste v zamet. Psa, molji dve »bubice«, sta legla name in me grela ter lajala. Drugi dan zjutraj so zaslišali lajež lovci, ki so šli na lov. Pognili so me iz zameta,

Naročite DOLENSKI LIST sorodnikom v tujini — hvalezni vam bodo za pozornost!

»...«

oskrbeli vprego, ki se je po več urah le stezka prebila do Ličke. Tam so me odložili pri šetu železniške postaje, kjer sem se okoli 4. ure popoldne zavedel. Dva dni sem preživel pri šetu postaje, nato pa sem sedel na vlak in se pripeljal sem. Tako kot vam sem svoj doživljaj povedal nekaterim znancem. To, kar so spleli, seveda ni moje.

— A v mrtvašnici još nisam bio, pa i nadam se, da neću skoro! — je končal zgodbo. Pokazal je levo roko, na kateri ima na hrbtu dlani obvezo vijoličastomodro oteklino z odpro ranico, posledice ozeblin.

Kaj pa obrekovanje?

Pavle Rajkovič torej ni »vstal od mrtvih«, kot so trdili nekateri. Okoli njegovega doživljanja se je spletla s pomočjo govoric čudna zgodba. Naj vprašamo: kako bi bilo pri sruču jezičnega, če bi jih zdravstvena služba zaradi obrekovanja prišla za dolge jezike? Pričujoči sestavek pa smo obdajali, ker je zanimiv in tudi zato, da bi dokazali, da se ne damo kar tako spogledovati za nos! Preden objavljamo, tudi preverjamo!

Miloš Jakopce

Valvasorjeva tiskarna iz Vidma-Krškega je prejšnji teden poslala v Novo mesto svojo posebno kurirko z najnovejšo številko letošnjih PUSTNIH NOVIC. Le malokdo jih ni kupil...

KAJ PRINASAJO LETOSNJE KRSKE »PUSTNE NOVICE«

Recept za ribolov

Iz krških »PUSTNIH NOVIC«, ki so letos tretjič izšle za praznik veseljakov, ponatiskujemo nekaj okroglih, da bi tudi tisti, ki »PUSTNIH NOVIC« niso videli, spoznali humor iz Spodnjega Posavja. Letos so za »uvodnik« porabili ceste in slavni krški most čez Savo; če lahko verjamemo pogruntaciji »Avto-frače«, je problem mostu za nekaj časa rešen — kako, pa si oglejte na tej strani...

Zobatehnik Šerbec je bil v ribolovu začetnik, pokojni frizer Burja pa znan strokovnjak. Ni čudno torej, da se je Šerbec prav pri njem pozanimal, kaj na natakne na trnek, da bodo ribe bolj prijemale. »Kaj ne veš?« ga vpraša Burja. »Ribe najbolj prijemajo na česen. Česen pa ne sme biti navađen, temveč ga moraš najmanj tri ure namakati v olju.«

Zobar najprej ni hotel verjeti, nato pa se je odločil, da preizkusi ta nasvet na Krki. Ko po nekaj urah potpežljivega olja nista ničesar ujela, ga vpraša voznik čolna, na kaj lovi. »Na česen vendar, saj mi ga je priporočal stari ribič Burja!« Čolnar je takoj vedel, koliko je ura, nalovil je črvo in jih prinesel Šerbcu. Ribiška sreča se je takoj obrnila in zoboder je prinesel v Krško nekaj lepih platic.

Ko je s plenom srečal Burjo, se mu je pohvalil, češ da na česen ribe čudovito prijemajo, ampak da je pravi recept dobil šele pri čolnarju. »Česen mora biti nele namočen, temveč tudi malo prepečen. Od začetka, ko sem se ravnal še po tvojem nasvetu, niso hotele prijemati, in sem že mislil, da si me navlekel. Ko sem pa začel loviti po čolnarjevem nasvetu — lahko sam vidiš: lepi kosi, kaj?«

Burja se je zamislil, odšel domov, spral česen in odšel s trnkono na Savo...

Iz latinščine

Neki ribič se je hvalil, da je ujel tako veliko ribo, da je ni mogel potegniti iz Save po širini, ampak jo je moral po dolžini. Postušalet mu je vneto priklinal in dejal: »Res je. Vse to sem od nedaleč opazoval, ko sem sedel na lovskem trinožniku. Naenkrat sem opazil velikega gađa, ki se je pripravljala, da bi me ugriznil v nogo. Zadnji čas sem jo še umaknil, gad pa je zagriznil v trinožnikovo nogo. Od takrat je ta noga tako zatekla, da imam svojo zimo dovolj kurjave...«

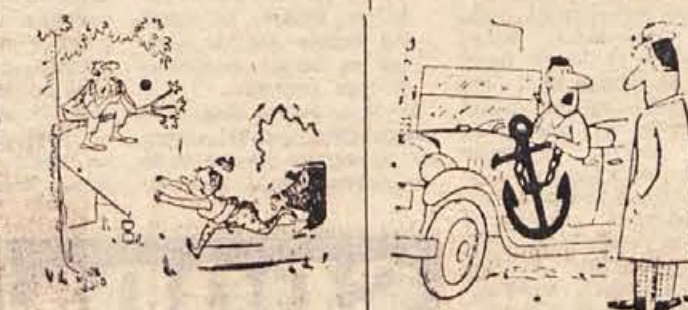
Naelektrizirani prešič

Na Pijavškem pri Vodopivcu so se namenili zaklati prašiča. Povabili so strokovnjaka iz vasi, ki naj bi opravil to delo. Le-ta je že večkrat razmišljal, kako bi na sodobnejši način ubil prašiča. Odločil se je, da poizkusi. Prilil je, naj mu prinese nekaj metrov izolirane žice. Prisotni so mislili, da bo z njo zvezal prašiču nogo. Pa so se zmotili. Strokovnjak je prezel žico na dvoje. Konec ene žice je privezal prašiču za uho, konec druge pa je ovil prašiču okoli repa. Ko je imel prašič privezano žico spredaj in drugo zadaj, je »strokovnjak« resel bližnemu, naj vtakne žici v vtično gnezdo (štekdozo), on pa bo držal prašiča. Ni minulo nekaj sekund, ko je v hlevu strašno zatulilo. Najprej je vstal prašič, ki je ves ometen od električnih sunkov nekajkrat zaokrožil po hlevu in podri vse, kar je stalo okoli njega, ter jo pobrisal na cesto. Mesar pa je še nekaj časa bled kot smrt nepremično čepel v kotu hleva in gledal preplašeno, kakor da je bil on določen za zakol. Ta dogodek ga je tako pretresel, da se niti z nožem ne upa več nad prašiča.

Nikoli prav

Lansko jesen je neki kmet peljal voz z volovsko vprego preko krškega mostu. Takoj za njim je pripeljal na most tovarnjak. Sofer nestrpen zaradi kmetove počasne vožnje, je nekajkrat močno zatrobil. Naš kmet je vedno uslužen, zato je pričel priganjati uboge voličke. Voli so bolj zaradi kmetovega bica kakor iz uvidenosti pospešili korak. Toda, glej ga spaka! Nesreča nikjer ne počiva. Kakor polži se tudi kmetu brzina ni kaj prida obnesla. Na krški strani je volovsko dirko opazoval mož postave. Pristopil je h kmetu in mu pomolil pod nos »mandatnik« listek za 300 din. Kmet ni mogel razumeti, za kaj je kaznovan, saj je dal vse od sebe, da bi ustregel sitnemu soferju Zaman se je kmet pridušal in preklinjal motorizacijo, miličnik je ostal nepopustljiv. »Ja, oča, prehitro se z volji vozili preko mostu!«

Kmet se je začudil: »Vas pa ne razumem. Zadnjič sem z volji na mostu stal, pa sem bil prav tako kaznovan!«

— France, misli na posnetek! Drži se malo bolj prijazno!

— Veste, na te današnje zavore se človek ne more znesti...

JACK LONDON:

KRISTOF DIMAČ
PRIREDIL:
Stanko Šimenc
RIŠE:
Janez Gruden

133. Do polnoči je Kriš netil velikanski ogenj. Zjutraj je še v mraku zložil sotor in v prvem svitu je odpotoval po Čokovih sledih. V soteski ga je obkolilo šestero Indijancev. Nosili so starinske mušketre, eden pa je imel moderno vinčesterko, ki jo je takoj prepoznal za Čokovo.

134. Ne da bi se kaj oblašalo drugega, kakor mirno se vdati. Tovor so razdelili med Čokovo in s Čokovo kožuho. Ubrali so jo čez prelaz proti severu.

»...«

135. Več dni so neprestano potovali. Steza se je vila sem in tja med štrlečimi vrhovi, toda svoje smeri ni spremenila. Snega je bilo več kot v dolinah. Indijanci so bili utrjeni in vajeni hoje na krpljah že od detinstva. Tudi Krišu ni ta neskončna pot povzročila večjih težav kakor njim.

„Dela je zdaj dovolj za tri...“

Veter je pravkar zelo neprijetno zanašal sneg v oči. Uhojena gaz z glavne ceste proti stavbi že vnaprej opozarja, da Brežičani radi zahajajo sem. Velik, okusno izdelan napis pojasnjuje, da tu domuje Javna pralnica in kemična čistilnica stanovanjske skupnosti v Brežicah. Topel zrak, pomešan s paro in vlogo, tri delavke v belih haljah in kupi perila ob pralnem stroju so pričali, da smo odprli prava vrata. Ker smo stari znanci, je pogovor s tovarišico Pavlo Sotler stekel brez zadrege.

— Perila za pranje je zdaj dovolj, tako da imamo vse tri dovolj dela, zlasti zato, ker tri četrtine opranega perila na željo strank tudi zlikamo, — tako se je tov. Pavla pohvalila že v začetku razgovora.

— Kemično čiščenje gre včasih bolj, včasih manj. S kooperacijo s čistilnico v Vidmu-Krškem smo zadovoljni, v osmih dneh dobi vsakdo oblačilo očiščeno. Promet je dokaj različen: pretekli te-

den so nam prinesli v čiščenje 10 moških oblek, 4 plašče, četrto hlač in 2 ženski obleki, ta teden pa smo dobili še 2 kosa oblek. Cene niso pretirane: kemično čiščenje moške obleke velja tisoč din, plašča prav tako, ženskega kostima 800 din, suknjica 550, hlač pa 450 dinarjev.

»Rade bi gospodinjam in zaposlenim ženam še bolj ustregle...« pravi tov. Pavla Sotler

S pralnim strojem in s centrifugo za ožemanje smo zadovoljne, tu in tam se sicer kaj pokvari, pa že nekako popravimo, da teče naprej. Veliko težav pa je z električnim tokom, ker je napetost premajhna. V pralnem stroju bi se morala voda segreti na 100 stopinj v 15 do 20 minutah, me pa moramo čakati 50 minut, pa tudi celo uro. Zgodaj zjutraj in zvečer je laže, dopoldne pa zaradi kuhe v gospodinjstvih napetost tako pade, da smo prisiljene čakati.

Sušilnica za perilo že obratuje, v uri in pol, največ v dveh urah je žeht suha. Zaenkrat še nabiramo izkušnje in sušilnico počasi izpopolnjujemo.

Razvoj trgovine v naši občini

V občini Brežice posreduje 25 tisočim prebivalcem vse, kar potrebujejo za življenje, 46 trgovskih poslovalnic. 290

VSE JE PRIPRAVLJENO!

Kritike Brežičanov na račun neurejene javne razsvetljave in nekaterih mestnih ulic, zlasti onih v novih naseljih, so vse pogostnejše. Naj povemo, da je za preureditev javne razsvetljave na Cesti prvih borcev in za ureditev nove razsvetljave na Bizeljski cesti ter okoliških poteh in ulicah že vse pripravljeno. Jame so izkopane, kabli, žice, konzole in vse ostalo je pripravljeno, marsikaj pa bi že bilo nared, če ne bi del prekinil ali oviral mraz.

Prav tako je letos v načrtu ureditev nekaterih mestnih ulic in poti v skladu s razpoložljivimi sredstvi.

V Orešju bi radi vodovod telefon in trgovino

Prebivalci Orešja na Bizeljskem se že dalj časa potegujejo za vodovod, telefon in trgovino. V okolici je približno 100 gospodarstev, naselje je v hribih, zlasti v slabem vremenu in pozimi so odtrgani od sveta. V naselju je trgovski lokal, Prebivalci že dolgo želijo, da bi katerikoli trgovsko podjetje odprlo v njem svojo prodajalno. Ker so uvideli, da bi bil iztržek prejemajhen, predlagajo, naj bi enkrat ali dvakrat na teden prihajala v vas potujoča trgovina, ki bi nudila potrošnikom to, kar potrebujejo v vsakodnevem življenju. Lokalni vodovod do gradu Orešje je že speljan, tudi štirje zbiralniki so. Morda bi bilo treba cevovode tu in tam okrepiti in preračunati zmogljivost zbiralnikov. Prebivalci bi bili pripravljeni pomagati sami in

prispevati del sredstev ter vsa težaška dela in prevoze za vodovod in enako za telefonsko napeljavo.

ENODNEVNI SEMINAR ZA KOMISIJE

Občinski sindikalni svet v Brežicah je pripravil enodnevni seminar za člane komisij, ki so zadolžene, da sestavijo statute gospodarskih organizacij in zavodov. Jutri, v petek, ob 8. uri bo v sindikalni dvorani podjetja »Vino« Brežice na seminarju predaval predstavnik republiškega sveta tovariš Ivan Kristan. Tovariš Kristan bo govoril zlasti o pomenu statuta in pojasnil, zakaj so potrebne razne spremembe in kakšna je razlika med sedaj veljavnimi pravili in statutom. Povedal bo, kaj mora vsebovati statut in kaj pravilniki, ki ga bodo dopolnjevali, razen tega pa bo shematično prikazal sam statut. Seminar bo od 8. do 13.30 ure.

M. A.

Štiri milijarde dinarjev na račun najemnin

Odbor za družbeno nadzorstvo hrvatskega sabora je predlagal LO Zagreb, naj zaradi številnih nepravilnosti zamenja direktorja in nekaj drugih funkcionarjev mestnega zavoda za poslovne objekte. Zaradi monopolističnega položaja je zavod, ki je dajal v najem poslovne prostore v Zagrebu, v treh letih zaslužil z najemnino štiri milijarde dinarjev.

P-ek

Kam s šolskimi otroki?

Šola v Dobovi je premajhna, le stežka sprejme vse šolarje, zlasti zdaj, odkar je ukinjena šola v Kapelah. Šolski otroci iz Kapel in iz Zupeleceva prihajajo zjutraj s avtobusom, po pouku pa čakajo uro in pol do dve uri na prometne zveze za domov. Ker ni nikjer primernih prostorov, kjer bi se zadrževali, so ta čas prepuščeni cesti. To je toliko bolj neprijetno v tej zimi in mrazu. Vse kaže, da bo treba šolsko stavbo čimprej povečati in v njej najti prostor, kjer bi se šolarji zadrževali, čakajoč na avtobus ali vlak. Vsi Dobovčani ocenjujejo ta problem kot najvažnejši. Šola pa je razen tega tudi brez igrišča. Primerno zemljišče je sicer poleg šole, vendar pa stoji na njem naseljena stavba. Ljudi, ki v njej

stanujejo, ni moč postaviti na cesto, stanovanj, kamor bi jih preselili, pa ni.

Delovni nadzorni odbor SZDL

Nadzorni odbor Obč. SZDL v Brežicah je na nedavni seji sklenil, da bo vneto uresničeval sklep, ki je bil sprejet lani, in nadaljeval s pregledi finančno-materialnega poslovanja krajevnih organizacij SZDL. Člani nadzornega odbora bodo najprej obiskali organizacije, ki lani niso prišle na vrsto; nato pa še vse ostale. Pregled bo nadzorni odbor osvojil kot stalno obliko dela in ne le kot kampanjo pred občinsko konferenco. Člani nadzornega odbora pa bodo hkrati kot aktivisti SZDL sodelovali pri delu krajevnih organizacij in jih opozarjali na razne napake, svetovali in pomagali, kjerkoli bo potrebno. O tem bodo poročali tudi občinskemu odboru Socialistične zveze.

62 ljudi in 50 milijonov naložb

Obrtno servisno podjetje »Posavje« v Brežicah opravlja kovinarske, pleskarske, gradbeniške, elektroservisne, finomehanske, radioteleservise in kovarske storitve. S prostimi zmogljivostmi v svojih obrtnih obratih kooperirajo z nekaterimi proizvodnimi podjetji. Podjetje opravlja servisne storitve po pogodbah za 44 proizvajalcev industrijskih in gospodinjstvenih strojev ter za 6 proizvajalcev radijskih in televizijskih sprejemnikov. Področje, na katerem deluje, je zelo široko, saj opravlja svoje usluge na področju Dolenjske, Posavja in Spodnje Stajerske. Podjetje se ukvarja tudi s specialnimi deli, popravilno na primer tehtnice vseh vrst.

Zaradi vse večjih potreb po obrtniških uslugah in storitvah so se posamezni obrati v sklopu podjetja hitro širili. Kolektiv, ki šteje danes 62 ljudi, je v strojno opremo in v ureditev proizvodnih prostorov vložil že 50 milijonov dinarjev sredstev, ki jih je ustvaril sam. Z opravljanjem servisnih storitev je precej težav, čeprav se v zadnjem času stanje izboljšuje. Po dosedanjih normativih za servisne storitve so proizvajalci marsikaj račun zavrnili ali pa zaračunane stroške skušali zmanjševati. Razne strojne pripomočke in sodobne električne naprave za gospodinjstvo so do pred nedavnim kupovali predvsem v mestih, kjer je bila režija servisnih del nižja. Odkar

segajo po njih tudi potrošniki na podeželju, pa mora mojster nekoliko prepetovati kilometre po slabih cestah, preden najde potrošnika, ki zahteva popravilo. V »Posavju« zato resno razmišljajo o avtomobilu za opravljanje servisnih storitev, vendar želijo, da bi stroške vzdrževanja prevzela podjetja — proizvajalci, ker jih sami ne bi zmogli.

Dela sicer ne zmanjkuje, vendar pa kolektiva ni prav, ko vidi, da za opravljanje pleskarskih, pa tudi drugih storitev pri manjših gradnjah in popravilih najemajo nekatera podjetja zasebne obrtnike, domače podjetje »Posavje« pa si išče delo na drugih področjih. Kolektiv je v sedanjih prostorih precej utesnjen. V stavbi domuje poleg njih komunalna uprava s svojimi garažami, ki zavzemajo prostor, katerega bi »Po-

savje« močno potrebovalo. V preureditev te stavbe — v njej so zbrane vse delavnice »Posavja« — so vložili že precej sredstev. Potrebovali bi še okrog 10 milijonov, da bi dokupili strojno opremo in po izselitvi komunalne uprave uredili prostore tako, da bi ustrezali.

Načrti o tem, da bi kolektiv »Posavje« uredil galvanizacijsko delavnico za pohištveno okovje, so pomembni zlasti zato, ker Tovarna pohištva Brežice potrebuje veliko takšnega okovja za svoje pohištvo. S tem bi bil rešen pereč problem, s katerim se tovarena pohištva mnogokrat srečuje, saj so njeni izdelki nemalokrat ležali v skladišču in čakali na odpremo za izvoz prav zato, ker ni bilo na razpolago kvalitetnega okovja, kakršnega zahtevajo kupci v inozemstvu.

LEP NAPREDEK PAPIRNICE

Poslovalnica DZS v Brežicah je doslej edina prodajalna knjig in pisarniškega materiala, ki je bila, ko sta DZS in Mladinska knjiga prevzeli knjigarno in papirnico pri nas, po donečih obljubah pred dvema letoma res preurejena. V letu 1961 je imela breziška poslovalnica 27 milijonov dinarjev prometa, lani, po preureditvi, pa za 6 milijonov dinarjev več. Poslovalnica je še vedno najodobnejše urejen tovrstni obrat v spodnjem Posavju in na Dolenjskem.

Po mnenju kolektiva, ki zaman prosi za sosedni lokal, pa je njihova poslovalnica hkrati tudi najtesnejša. V prodajalni je zdaj za blago manj prostora kot prej. Vse stavbno pohištvo, šipe, kovinski okvirji za izložbo in vsa vrata za preureditev sosednjega lokala so že pripravljene in leže v drvarnici ali v kleti. Ker so bili prisiljeni po sodobnih policah razmestiti razen knjig tudi vse ostalo, kar prodajajo, močno primanjkuje prostora za knjige, zlasti v začetku leta za šolske; kupcem pa nudijo le četrtino tega, kar bi lahko sicer. Po lepem načrtu, ki so pripravili, bi v sosednem lokalu po preureditvi odprli prodajalno časnikov,

revij, muzikalij, gramofonskih plošč, šolskih knjig in strokovno literaturo. Za sedanjo knjigarno imajo že pripravljeni dve klubiški garnituri, v katerih bi kupec lahko sede mirno pregledal knjigo in se odločil za nakup. Take kulturne prodajalne knjig doslej pri nas ne poznamo.

Vse kaže, da v Brežicah ni dovolj razumevanja za potrebe knjigarn. Vprašujemo se, kaj bo, če letos ne bo rešeno vprašanje sosednjega lokala, ker bo DZS sredstva, ki so namenjena za preureditev, namenila drugam, v prihodnje pa bo urejala samo še prodajalne knjig v Ljubljani. Tam bodo uredili dve veliki, sodobni prodajalni knjig, ki bosta potrebovali toliko sredstev, da podeželje ne bo kmalu prišlo na vrsto. Mar bomo res zavrnili ponujeno roko in zamudili lepo priložnost?

Nov odlok o obveznih agrotehničnih ukrepih

Občinski ljudski odbor v Brežicah bo na eni izmed prihodnjih sej sprejel novi odlok o obveznih agrotehničnih ukrepih na kmetijskih obdelovalnih površinah. Od prejšnjega odloka se razlikuje po tem, da zajema vse obdelovalne površine v nižinskem področju, izvzete so le katastrske občine v višinskih predelih. Odlok zajema v celoti naslednje k. o.: Rigonce, Loče, Mihalovec, Vel. Obrež, Sela, Mostec, Gaberje, Bukoš, K. Zakot, Brežice Crne, Sentenari, Brežina, Gor. Obrež, Krška vas, Cerklje, Arčiče, Rakovec, Kapele, Podvinje, Vrhe, Slogonsko, Zupelevec, Dečna sela, Sušica, in nižinske dele tistih k. o., ki leže v hribih. Odlok določa, da morajo kmetovalci uporabljati po 400 kg umetnih gnojil na hektar površin, vsaka 4 leta zamenjati seme pšenice, pravočasno kositi travnike (do 10. junija, razen če med 25. majem in 5. junijem dežuje), zatirati plevel na posevkih ter pravočasno zatirati nevarne rastlinske škodljivce in bolezni na njivskih površinah in v sadovnjakih. Kmetijske organizacije morajo, kot predpisuje odlok, zagotoviti zadostne količine reprodukcijskega materiala in voditi evidenco o prodaji le-tega. Kmetovalci, ki določil odloka nato, ko ga bo ljudski odbor sprejel, ne bi

upoštevali, so lahko kaznovani s prisilno upravo svojih površin za dobo od enega do petih let in z denarno kaznijo do 50 tisoč dinarjev.

Še kaj o razvijanju lovskega turizma

10. januarja 1963 je bil objavljen v Dolenjskem listu članek »Razvijamo lovski turizem!«, ki nakazuje možnosti razvoja lovskega turizma na področju občine Brežice. K temu članku bi želel nekatere stvari malo bolj osvetliti, — z lovske plat —, pa tudi ovreči nekatere trditve, ki verjetno nehoti mečejo slabo luč na lovske organizacije tega področja.

Po letu 1945 so naše novoustanovljene lovske organizacije prevzele lovišča v dokaj slabem stanju. Med voj-

no divjadi skorajda niso gojili, razne roparice pa so se razmnožile v takem številu, da je katastrofalno vplivalo na stalež naše plemenite divjadi. Število lovcov se je v primerjavi s predvojnimi stanjem gotovo več kot petkrat pomnožilo, kajti lov je popularen šport, ki je v naši državi ureditvi dostopen vsakemu državljanu, če izpolnjuje določene pogoje.

Lovci in lovske organizacije so sprevidele kritično povojno stanje naših lovišč in takoj pričele delati. Veliko truda in svojega denarja so lovci vložili v napre-

dek lovišč oziroma za povečanje števila plemenite divjadi. Skoraj celo desetletje so se morali lovci odreči marsikateremu lovskega užitku na račun izboljšanja lovišč. Običajno vidi nelovec lovca le, kadar nese domov uplenjenega zajca ali fazana. Nepoznavalec lovskega razmer morda ni znano, da ima povprečno vsak lovec letno najmanj 15 tisoč dinarjev izdatkov. Koliko svojega prostega časa vložil vsak lovec pri pokončevanju roparic, zimskega krmljenja divjadi, kontroli lovišč itd., pa tudi na samem lovu! Povečana obraba obleke in obute pri lovskega udejstvovanju povečuje vsakemu lovcu osebne izdatke. Za 2 do tri zajce in kakega fazana, kolikor jih lovec letno odnese za lastno uporabo domov, se lov finančno ver-

jetno nikomur ne izplača. Nihče, kdor vse to pozna, torej ne more trditi, da je lov dobičkonosna zadeva. — Lov je drag šport — to dejstvo je vsakemu lovcu znano.

Za družbo pa lov ni le športna dejavnost, ampak prvenstveno panoga narodnega gospodarstva. Na tako mesto postavlja lovstvo tudi 1. člen našega zakona o lovu. Družba je izročila lovišča in divjad lovcem, ki po svojih lovskega družinah gospodarijo z lovišči. Razumljivo je, da družba zato pričakuje od lovstva določene koristi. Novčenje divjadi pri lastnih lovcih ali na domačem tržišču vrže bore malo dohodka. — Nekaj več dobimo, če uplenjen divjad prodajamo v inozemstvo. Veliko več dohodkov — neposredno in posredno — pa je možno ustvariti z lovskim

turizmom. Zadnja leta je vedno več zanimanja italijanskih, švicarskih in francoskih lovskega turistov za našo divjad.

Inozemski lovski turisti želijo priti v takšno našo lovišče, kjer je obilo razne divjadi. Takih lovišč je na primer v spodnjem Posavju zelo malo, prav na področju občine Brežice pa je le nekaj relativno bogatejših lovišč. Razen ugodnih klimatičnih, talnih in drugih razmer tega področja so prvenstveno lovske organizacije oziroma lovci tega področja tisti, ki so zadnja leta z veliko truda in denarja največ pripomogli k sedanjemu dokaj dobremu staležu divjadi.

Bonitiranje lovišč je pokazalo, da stalež divjadi sicer še ni na idealni višini, je pa, če ga primerjamo z drugimi lovišči na tem področju, dober. Zato za lovišča na področju občine Brežice ne moremo trditi, da so osiromašena, kot to trdi pisec v Dolenjskem li-

SPODNJE

Priporočilo krajevnim organizacijam

Občinska konferenca SZDL v Vidmu-Krškem je razpravljala tudi o prihodnjih nalogah krajevnih organizacij. Ugotovila je, da bo v bodoče potrebno vsestransko izpopolniti delo krajevnih organizacij; le te bodo morale postati središče družbeno-političnih dogajanj na terenu. Ustanavljati je treba sekcije, ki bodo uspešno delovale. Delo organizacij naj bi potekalo prek sekcij. Pri sestavljanju programov za delo naj bi sodelovalo čim več občanov. Organizacija, ki ima samo delovni odbor, ne more doseči večih uspehov. Zato je sodelovanje s članstvom nujno. Izkusnje s članstvom nujno. Izkusnje s članstvom nujno.

Manjši stroški, večje dajatve, kljub temu pa močni skladi

Konfekcija papirja v Vidmu-Krškem je lani ustvarila 343 milijonov dinarjev vrednosti po fakturirani realizaciji (plačana je znesla 309 milijonov) ali za 14 odstotkov več kot leta 1961. Znižali so tudi materialne stroške, saj se je proizvodnja povečala za 13 odstotkov, stroški pa le za 8 odstotkov. V letu 1961 je bilo podjetje še na pavšalnem obračunu dajatve. Lani so prešli na redni obračun in so družbi odvedli za 20 milijonov dinarjev več

mora zavedati, da samo z večjo proizvodnjo, na osnovi večje produktivnosti dela in ob znižanju režijskih stroškov lahko izboljšujemo življensko raven. Kmetijstvo predstavlja za občino še vedno važno gospodarsko panogo. Ker zasebni kmetovalci niso sposobni oskrbovati niti mestna industrijska središča s poljskimi pridelki, bo treba tudi v bodoče uspešno krepiti in širiti družbeno kmetijstvo.

dajatve, kljub temu pa so planirane sklade podjetja celotno malce presegle. Da je kolektiv gospodarno uresničeval delitev dohodka, priča tudi podatek o sredstvih, porabljenih za osebne dohodke; v ta namen so planirali 22 milijonov 600 tisoč, porabili pa le 17 milijonov 700 tisoč dinarjev. Iz naštetega lahko razberemo, da dobro gospodarijo, zato jim lahko samo čestitamo!

Nove gradnje v Krškem

Po vsej verjetnosti bodo že letos spomlad prišli graditi sodobno bencinsko črpalko v Krškem nasproti tržnice. Zgrajena bo tako, da bo lahko služila za ves tranzitni promet, ker je predvidena gradnja tranzitne ceste ob Savi. Zraven bo tudi avtobusna postaja. Sedanje tržnico pa bo kmetijska zadruga prestavila v bližino bodoče trgovine z zelenjavo, ki bo zgrajena v bližini sedanjega upravnega poslopja kmetijske zadruge.

In še ena novost: Zraven nove stanovanjske hiše na

Novi člani sveta zavoda za zaposlovanje delavcev

Ker je potekla mandatna doba predsedniku in članom sveta Zavoda za zaposlovanje delavcev za območje ObLO Videm-Krško, so bili na zadnji seji imenovani novi člani

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

sveta: za predsednika je bil imenovan Stane Kaplan, sekretar gradbenega podjetja »Sava«, za člana pa Nuša Šoba, Alojz Cerjak, Lojze Gomilšek, Stefan Mlinarič, Rafko Orožen, Franc Petrič, Vera Kovačič in Lojze Colarič. V svet so bili delegirani Stane Kukovičič, Andrej Petan in Stane Drobnič.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

Vsaj otroci ne bi smeli uživati alkohola!

Dr. Vekoslav Frlan službuje v Kostanjevici od 1. julija 1960. Od takrat pa do danes je iskalo pomoči pri njem okoli 20.000 bolnikov. Sam ordinira v kostanjevski zdravstveni postaji in ni zato nikoli prost. Samo v januarju je bilo pregledanih skupno okoli 900 bolnikov. Zanimalo nas je, za katerimi boleznimi so ljudje boleli. Tovariš

Pri tem pozabljajo, da s tem zastrupljajo organizem svojih otrok. Ljudje pa uživajo premalo telečjega mesa, govedine, jajc, zelenjave, limon, itd.

— Zvedeli smo, da ste lani ugotovili več srčnih obolenj pri otrocih. Ali bi nam povedali kaj več o tem?

»Pri sistematičnih pregledih šolskih otrok na območju Kostanjevice in Podbočja sem zares ugotovil pri 60 otrocih razna srčna obolenja. Ta ugotovitev me je zelo presenetila. Veliko otrok sem poslal na operacijo madežnov v celjsko, ljubljansko in zagrebško bolnišnico ter na pregled srca. Imamo tudi točno evidenco o teh otrocih in nam je že pri marsikaterem uspelo izboljšati zdravstveno stanje. Na roditeljskih sestankih in šolskih odborih sem predlagal izboljšanje zdravstvene prosvete in svetov, kako naj bi se hranili otroci. Otroci hodijo iz Črneče vasi v višje razrede v kostanjevsko šolo. Ta problem pa bi se z malo dobre volje lahko rešil. Avtobus iz Novega mesta odpelje iz Kostanjevice vsak dan ob 6. uri v Krško. Še preden bi odpeljal v Krško, bi lahko iz Črneče vasi pripeljal otroke v šolo v Kostanjevico. Prav tako bi jih lahko odpeljal nazaj ob 13. uri, ko drugi avtobus odpelje iz Kostanjevice v Krško. Urediti bi bilo treba tudi prevoz otrok v vasi Kočarija, Male in Velike Vodenice ter Grič. O tem bi bilo potrebno razmišljati.«

— In kakšna je vaša želja? Da bi čimprej prenovili zdravstveno postajo in da bi vsi ljudje prispevali svoj delež k razvoju zdravstvene službe v Kostanjevici.

D. K.

zdravnik nam je odgovoril: »Letošnja zima je dolga in huda. Ker ljudje ne znajo pravilno dihati, jih je veliko zbolelo na gornjih dihalnih organih. Sledijo pljučnice, influence, revmatična in kronična srčna obolenja. Vzrokov za te bolezni je več: predvsem velika fizična izčrpanost ljudi, ker kmetijski proizvajalci delajo na hribovitem področju, in pa vitaminsko pomanjkljiva prehrana. To pa povzroča bolezni srca in sklepov.«

— Kako naj bi se ljudje po vašem mišljenju hranili, da bi bili zdravi?

»Ugotovil sem, da ljudje uživajo preveč močnih jedi, kruha, svinjskega mesa, pa žal tudi — alkohola. Boleča je tudi resnica, da nekateri starši dajejo otrokom vino.

TEHNIKI »NA TLAKI«

Na travniku kostanjevške kmetijske zadruge so kosili kmetijski tehniki. Ves čas košnje so godrnjali, ker so menili, da košnja ni primeren delo za njihovo strokovnost.

Mimo je prišel kmet in vprašal, zakaj ne kosijo na balin.

Oni pa so se odrezali: »Če bi kosili, kot smo se v šoli učili, bi nas še večkrat gnali na prakso.«

2. februarja 1963. leta se spominjamo velikega snega in žensk iz Brega, Mršvic in Viher, ki so se na svečani dan predolgo zadržale v »bogovskemu« hramu v Leskovcu. Niso izbirale pijače, pač pa so jo pridno »zlampale«. Ko so se valjale proti domu, jih je dohitela ekipa, ki je pluzila ceste. Hotela jim je nuditi prvo pomoč. Ko pa so ugotovili, da sta jim prvo pomoč že nudila doktorja Alko in Brinjevec, so zadovoljni nadaljevali delo.

Ko je pred tremi leti član uradništva prinesel prvi izvod Pustnih novic na cesto, je srečal Žižka. Vesel, da so prvič v življenju v Vidmu-Krškem Pustne novice zagledale beli dan, je vzkliknil: »Evo jih!«

Žižek je nekaj časa gledal Novice, nato pa dejal: »Na ta časopis sem pa že več let naročen.«

(IZ PUSTNIH NOVIC, Videm-Krško, 1963)

Slabo obiskana knjižnica

V Leskovcu je ljudska knjižnica odprta vsak petek od 17. do 19. ure. Ima 717 knjig, vendar je slabo obiskana; v letu 1962 jo je obiskalo samo 57 bralcev, izposojenih pa je bilo le 306 knjig. Prav bi bilo, da bi letos Leskovčani več brali, saj dobra knjižga izobrazuje človeka.

ObLO imenoval dva člana ObLO je imenoval v upravni odbor sklada za zidanje stanovanjskih hiš Marjana Špana in Gvida Grabarja. Sedanjemu upravnemu odboru je potekla mandatna doba.

ŠE VEDNO NAJVEČ PREKRŠKOV NA CESTI

Sodnik za prekrške pri občinskem ljudskem odboru v Vidmu-Krškem Vlado Vogrinc je imel v preteklem letu veliko dela. Moral je kaznovati kar 1140 oseb. Od tega je bilo 15 mladoletnikov. Do 1000 dinarjev je zaradi prekrškov moralo plačati 285 oseb, od 3000 do 5000 celo 352 oseb; dalje je bilo kaznovanih na plačilo 10.000 do 20.000 dinarjev 284 oseb in do 100.000 dinarjev 114 oseb. Z zaporom pa je bilo kaznovanih 47 oseb, ki so prebile v zaporu 551 dni.

Zal pa ugotavljamo, da je še vedno največ prekrškov na cestah, saj jih je bilo kar 577. Tudi prometnih nesreč je bilo precej. Vzrok je v glavnem prevelika hitrost in vinjenost. Samo zaradi vinjenosti so bila 20 mopedistom odvzeta potrdila o znanju prometnih predpisov ter 11 amaterjem in dvema poklicnima voznikoma vozniška dovoljenja. Proti takim kršiteljem cestnoprometnih predpisov je sodnik za prekrške strogo postopal.

Tudi zaradi kršenja javnega reda in miru je bilo kaznovanih veliko oseb. Zamisliti se moramo nad podatkom, da je zaradi pretepa, neredov in nespodobnega vedenja na javnih mestih bilo kaznovanih kar 213 oseb. Približno toliko pa še za druge prekrške. Na območju občine je še vedno nekaj znanih razgrajencev in pretepačev, ki se večkrat zagovarjajo pred sodnikom za prekrške, vendar kazni nanje ne vpliva. Proti takim osebam bo potrebno kazni poostriiti.

Nekaj nad 100 ljudi pa je bilo kaznovanih s področja gospodarstva, 10 zaradi delovnega razmerja, 19 zaradi prekrškov na področju zdravstva in socialne politike itd.

Omenili smo že, da je sodnik za prekrške kaznoval 1140 oseb, predlogov za kaznovanje pa je prejel okoli 2000. V nekaj primerih so bili postopki ustavljeni zaradi pomanjkanja dokazov in zastarelosti.

Želimo, da bi imel sodnik za prekrške letos manj dela, vendar se želja verjetno ne bo uresničila, saj je samo v januarju prejel okoli 140 prijav...

Končala se je šola za starše v Leskovcu

Ko se je pred dobrim mesecem v Leskovcu začela šola za starše, se ni dalo reči, kako bo z obiskom in kako z uspehom te šole, ki jo je ob pomoči Delavske univerze v Vidmu-Krškem organiziralo Društvo prijateljev mladine v Leskovcu. Zdaj je šola za nami in z zadovoljstvom smo ugotovili, da je bila uspešna in zanimiva.

Ob zaključku šole je bilo organizirano srečanje slušateljev in vseh predavateljev. Posebej so bili povabljeni na razgovor še upravnik DU Slavko Smerdel, predsednica občinske zveze DPM Rezi Pirc, predsednik šolskega odbora

Naročite domači tehnik bratu ali sinu, ki je pri vojakihi!

Vinko Arh ter šolski upravitelj Levko Riedl.

Slavko Smerdel je izrazil priznanje DPM iz Leskovca za uspešno sodelovanje. V imenu občinske zveze DPM je goste in slušatelje pozdravila predsednica tov. Pirčeva.

Razgovor je bil zelo živahen. Želja vsakega slušatelja je bila, da bi tak ali podobni tečaji ne šli v pozabo. Povprečen obisk (štirideset slušateljev na predavanju) je bil primeren. Vseh predavanj je bilo dvajset. Rado se seveda zgodi tako, da ni vse popolno; to pot bi omenili prejšnjo opremo nazornih sredstev, ki jih največkrat ni bilo. Toda izkušnje nas učijo. To naj bo le pripomba, ki naj ne kazi sicer lepega uspeha šole za starše. Veliko smo se naučili in še bi se radi! MŠ.

stu. Pisec ugotavlja, da so osiromašenosti lovišč na področju občine Brežice poleg »mesarskih lovov« krivi tudi deževje, poplave, pozna pomlad in zgodnja zima. Na prvem mestu je za osiromašena lovišča (ki pa dejansko niso osiromašena) krivda na »mesarskih lovih«, katere izvajajo tukajšnje lovske družine. Pisecu omenjena članka niso znana načela pametnega gospodarjenja z divjadjo, dejanski in optimalni gospodarsko znosljivi stalež, prirastek in naravne izgube divjadi, način planiranja letnega odstrela divjadi, življenjski pogoji za divjad in sploh stanje lovišč področja občine Brežice. Pisanje o »mesarskih lovih« (pri nepoznavanju prej navedenega) je nenaumno, sicer pa namerno javno obrekovanje prizadevnih lovskih družin.

Stanje, ki ga je po pisecu omenjenega članka treba s takojšnjimi razumnimi posagi v lovišča takoj izboljšati, lovske družine že vsa nje gozdov, manjših skupin

povojna leta postopoma izboljšujejo.

Inozemski lovski turizem vsekakor zahteva večji stalež divjadi v naših loviščih, kot je sedaj. Predvsem več fazanov in poljskih jerebic! Uplenitev zajca pomeni za inozemskega lovskega turista le drugorazredni lovski užitek. Po sedanjem načrtu gospodarjenja s temi lovišči in s sedanjim odstrelom fazanov bi stalež fazanov in sploh vse divjadi sicer iz leta v leto počasi rastlel. Za uspešen inozemski lovski turizem je treba stalež pernatih divjadi v teh loviščih hitreje dvigniti.

Za obstoj in razmnoževanje pernatih divjadi so ravninska področja v občini Brežice zelo primerna. Pogoj pa je obstoj remiz, to je večjih ali manjših površin, obraslih z raznim grmovjem in drevjem, živih mej itd, kjer ta divjad gnezditi, se občasno zadržuje in najde varno zaklonišče pred pernatimi roparicami. Krčede

grmovja in drevja ter živih mej so v občini Brežice zavezala velik obseg. Kmetijske in gozdarske organizacije imajo v svojih načrtih ustanavljanje velikih kmetijskih pa tudi gozdnih (topolovih) monokultur. S tem bodo izginjala prirodna zaklonišča za pernat divjad, ki se bo selila od tod in si iskala drugod primernejši življenjski prostor. Da to preprečimo, se morajo lovske družine sporazumeti s kmetijskimi in gozdarskimi organizacijami in se dogovoriti za načrtno osnavljanje novih in za razmestitev ozioroma zavarovanje že obstoječih remiz. Brez tega je vsak nadaljnji ukrep za dvig staleža divjadi brezploden, vsako vlaganje sredstev v določene lovno gojitvene investicijske objekte pa neopravičljivo. Pri reševanju vprašanja remiz za divjad je občinski ljudski odbor Brežice pokazal mnogo razumevanja in dal določene pobude.

Ko bo vprašanje remiz za

divjad odstranjeno z dnevnega reda naših razprav o lovskem gospodarjenju ozioroma o dvigu staleža divjadi, je na področju občine Brežice takoj na vrsti osnivanje večje voljere za fazane iz katere bi prva leta letno vlagali v naša lovišča vsaj po pet tisoč mladih fazančkov, kasneje pa še več. Ob razumevanju vseh prizadevanj bi morda vprašanje osnovanja remiz in voljere za fazane lahko reševali hkrati.

Osnovanje voljere in vzgoja mladih fazančkov je zelo delikaten posel, združen s precejšnjim rizikom. Vendar je za takojšen, hiter in občuten dvig staleža fazanov razen remiz izpuščanje v lastni voljeri vzgojenih fazančkov v lovišča najuspešnejši ukrep za razvoj inozemskega lovškega turizma.

Inž. Vlado Jenko

POSAVJE

OD TRŽIŠČA DO ŠENTJANŽA

SZDL je organizirala predavanje o kmetijstvu, razen tega pa so predvajali tudi film o potovanju predsednika Tita po Afriki in Aziji. Udeležba je bila kar lepa, obiskovalce pa je privabil predvsem film!

Lovska družina v Trzišču si je vso zimo prizadevala za prehrano divjadi. Kupila je več kot tona koruze in jo polagala fazanom v krmilnici. Kljub dolgi zimi se bodo srne obdržale, ker so se str-

Občinska gasilska zveza v Sevnici

Na zadnji seji pred občinim zborom so govorili o delu v letu 1962. Nabavljenih je bilo več B in C cevi, ki jih bodo razdelili med najpotrebnejša gasilska društva. Sklenili so, da bodo čim bolj usposobili društva, ki delujejo v industrijskih centrih, na podeželju pa naj se društva opremito z brenčami ali berglovkami, ker so zelo pripravne. Občini zbor gasilske zveze je določen za 24. marec.

• Prej kratkim je bil na Bregu občini zbor PGD Breg. V preteklem obdobju je to društvo pridno delalo, saj so člani večinoma s prostovoljnim delom in prispevki začeli graditi lasten gasilski dom. Razen tega so imeli tri suhe vaje in eno mokro vajo. Ob koncu so bila podeljena odlikovanja najzaslužnejšim gasilcem: Hermanu Gričarju, Antonu Knezu in Francu Zupančiču za dolgoletno delovanje v društvu, več tovarišev pa je bilo odlikovanih za 10-letno delo.

nile v skupine, pri fazanih pa bomo najbrže kljub polaganju hrane izgubili okoli 50 odstotkov.

Kulturno društvo v Trzišču pripravlja za nedeljo, 3. marca, komedijo v treh dejanjih »Naši ljubi otroci«. Vaščani se igre že močno vesele, saj pri nas že dve leti nismo videli nobenega odrskega dela.

Kljub mrzli zimi in ledu se je morala neka mati odločiti, da peje hčerko, ki še ne hodi v šolo, v ambulanto v Krmelju. Na poti pa jo je dohitel sofer, ki je peljal tovor v Krmelj, in obe vzel s seboj. Ta tovariš je res lepo ravnal in zasluži pohvalo!

SEVNIŠKI VESTNIK

RK v Trzišču je imel občini zbor. V tej sezoni je RK organiziral predavanje o očesnih boleznih, pripravil krvodajalsko akcijo, ki se je je udeležilo 30 ljudi, ter 15.000 din razdelil najpotrebnejšim in bolnikom TBC. Organizacija ima težave zaradi oddaljenosti vasi, saj so nekatere oddaljene tudi po dve uri hoje. Organizacija RK je izgubila precej svojih članov. Bilo jih je okoli 200, zdaj pa jih je le še 70. Pred leti, ko je RK delil hrano, mleko v prahu in drugo, je bil marsikdo član, zdaj pa, ko tega ni več, so prenekaletni prenehali pačevati članarino.

Mladinci in mladinke v Krmelju so s prostovoljnim delom očistili prostor pri ku-

turnem domu, kjer je bilo precej snega. Pomagali so tudi pri organizaciji maskarade, ki jo je priredilo kulturno društvo. Mladina se z velikim veseljem pripravlja tudi na dan žena, saj bo na akademiji sodelovala s kulturnim sporedom.

V Trzišču, Krmelju in Šentjanžu so bile seje šolskih odborov, kjer so izvolili nove predsednike. V Trzišču je bil izvoljen Alojz Udovč, v Krmelju Franc Resnik in v Šentjanžu Ivan Bate. V Trzišču so na seji ugotovili, da je bil uspeh v prvem polletju zadovoljiv, v Krmelju je glavni problem slabo šolsko poslopje, v Šentjanžu pa imajo težave zaradi oddaljenosti otrok.

V Šentjanžu je prosvetni odsek gasilskega društva uprizoril »Burko o jezičnem dohtarju«. Igra bi lahko mnogo bolje uspela, če bi igralci znali vloge. Vseeno gre hvala vsem nastopajočim, saj so vložili nemalo truda v to uprizoritev.

M.

+ IN - ZA SEVNICO

Splošno trgovsko podjetje je pretekli teden prodajalo v svoji poslovalnici »Konfekcija 1a« moško, žensko in otroško zimsko konfekcijo z 20 do 30-odstotnim popustom. Razen tega nudi potrošnikom res lepe in dobre moške srajce, izdelek podjetja »Sava« iz Zagorja, po zelo znižanih cenah. Moško srajco, ki bi je bil vesel tudi zahtevnejši kupec, dobite že za 1050 din!

Tudi v prodajalni »Borovo« na Glavnem trgu prodajajo čevlje s popustom. To je vse lepo in prav, toda napis v izloži: »Koristite sniženje doprodajne obute«, ne sodi v Sevnico, kjer prebivajo Slovenci. Domačini verjetno vedo, za kaj gre, prebivalci iz oddaljenih vasi, ki radi kupujejo robo s popustom, pa tega napisa prav gotovo ne bodo razumeli...

V marcu občni zbori sindikalnih podružnic

Predsednik občinskega sindikalnega sveta v Sevnici Drago Lupšina nam je povedal, da bodo občni zbori sindikalnih podružnic v gospodarskih organizacijah v marcu. V ta namen je občinski sindikalni svet pozval vse podružnice, naj se na občnih zbora razpravi predvsem o realizaciji plana za leto 1962 in o novem planu za leto 1963. Na zbora naj bi razpravljali še o statutih gospodarskih organizacij, o kadrovske-socialni službi, o zdravstveno-socialnem zavarovanju, skrbi za zaposlene itd. Posebej naj bi občni zbori obravnavali možnosti vključitve gospodarskih organizacij v mednarodno delitev dela in povečanje proizvodnje. Gospodarske organizacije, ki

imajo ekonomske enote, naj bi razpravljale tudi o delu in vlogi ekonomskih enot. Vsi sindikalni občni zbori bodo izvedeni najkasneje do 31. marca.

Prvi reaktorji trebanjske »KEMO OPREME«

Kovinsko podjetje »Kemo oprema« v Trebnjem bo še ta mesec izdelalo šest reaktorjev za potrebe kemične industrije. Prvi reaktor bodo poslali v tem tednu inštitutu »Boris Kidrič«, tri iz črne pločevine pa bodo odpremili podjetju »Iplasa« v Koper. Ostale naprave bodo izročili drugim naročnikom. Razen reaktorjev izdeluje »Kemo oprema« tudi cisterne z zmogljivostjo 14.000 litrov in razne konstrukcije. Trenutno gradijo konstrukcijo za halo koprškega podjetja »Iplasa«. V letošnjem letu ima trebanjsko podjetje večje število naročil v skupni vrednosti izdelkov nad 70 milijonov dinarjev.

Razširjajte Dolenjski list!

NAPREJ Z VEČJO ODGOVORNOSTJO!

Pretekli četrtek je občinski odbor Socialistične zveze v Trebnjem razpravljala o lanskoletnih gospodarskih dosežkih v občini in o osnutku družbenega plana za leto 1963. Opozoril je predvsem na nekatere hibe, ki so se pojavljale skozi vse lanskoletno obdobje, katerih pa se moramo letos izogibati, oziroma jim napovedati neizprosni boj. Krivce, ki se imajo pri najrazličnejših spodrslijah za neodgovorne, pa klicati na odgovor in jih kaznovati. Naprej, toda s čutom večje odgovornosti. Je bila poglobljena zahteva občinskega odbora SZDL.

O lanskoletni realizaciji družbenega plana občine Trebnje je na seji poročal tovariš Janez Oven. Dejal je, da so bili v glavnem doseženi pričakovani rezultati. Občuten izpad je bil edino v industriji, ker zaradi objektivnih in drugih vzrokov največja tovarna v občini, tovarna šivalnih strojev »Mirna« ni izpolnila plana. Pod planjskimi nalagami je ostalo tudi gozdarstvo, to pa zato, ker so šele lani uredili vprašanje sečnje (prej so posekali več, kot je bilo naravnega prirastka), vtem ko so ostale panoge zadovoljile. Lani se je zlasti razcvetelo gradbeništvo, saj je bilo narejenega kar za 211,9 odst. več kot leto dni prej.

Poročevalec je nato v skopih brisih obrazložil tudi letošnji plan občinskega gospodarstva. Omenil je, da so osnutek planskih nalog sestavili na podlagi sporočil gospodarskih organizacij. Ugotovil pa je, da ta poročila niso odraz dejanskih sposob-

nosti podjetij v najrazličnejših gospodarskih panogah. Zato o planu podjetja ponekod še vedno ne razpravljajo delovni kolektivi. Pač pa ga na hitro sestavijo dva ali trije »zadolženi« člani uprave in ga pošljejo občini. Kako naj bo tak plan dober, so se v razpravi spraševali ostali člani občinskega odbora SZDL.

Tov. Slavko Kržan je potem ugotavljal, da letošnji plan premalo zahteva od kmetijstva. Ta pomislek je podprl s podatkom, po katerem bi se z letošnjim planom kmetijstvo družbenega sektorja povečalo le za 23 odstotkov, kar je občutno manj kot lani, ko je socialistično kmetijstvo dalo več kot 66 odstotkov celotne kmetijske proizvodnje. Letošnja predvidevanja pa so tudi pod prebliškim povprečjem. Predvsem bi morali letos poostri ti ukrepe za izvajanje agrominimuma. Agrominimum naj bi zajel zlasti tista področja, kjer bi ga bilo možno 100-odstotno izvajati.

Tone Zibert je razpravljala o pogodbenih odnosih med zadrugo in zasebnimi proizvajalci. Opozoril je na problem, ki lahko nastane zaradi nedoslednosti pri izvajanju kooperacijskih planov. Pogodbeno sodelovanje jemljejo vsi činitelji na čelu z drugo premalo resno. Od tod tudi najnovejši rezultat tega sodelovanja: od planiranih 3000 ha je pogodbeni plan za leto 1960 na površini zasebnikov, torej niti dve tretjini.

Tone Koščak je menil, da bi se morali kmetijstvu bolj posvetiti, zlasti pa povečati ustrezno proizvodnjo. Če na penjamu plane v gospodarskih organizacijah, ne bi smeli tudi v kmetijstvu prezreti vseh možnosti za še boljše koriščenje vseh razpoložljivih kapacitet.

France Praznik se je v razpravi razgovoril o pogodbenem sodelovanju. Dejal je, da pogodbeniki močno pogrešajo kmetijskih nasvetov. Potrebni bi bili trdnější stiki med partnerjema, ki skleneta proizvodno pogodbo. Zlasti v zimskih mesecih ne bi kazalo zamuditi izredne priljubljenosti za pogovore s kmeti, ki se žele pogovoriti o delih v tem letu.

Marijan Hočvar je načel vprašanje podružbljanja zemljišč s strani kmetijske zadruge. Čudno je, da je še proizvodnega okolja KZ na Mirni odklonil nekaj parcel. Ki so mu jih ponudili iz splošnega ljudskega premoženja. Ali KZ res ni zainteresirana za jačanje družbenega sektorja zemljišč, saj na drugi strani kar začudi dejstvo, da je odloženemu številu zasebnikov ponudila košnjo na svojih lastnih parcelah!

Za njim je razpravljala Stane Hribar, ki je podčrtala, da je stanje, ki ga ugotavljamo na področju kmetijstva, zato tako, ker kmetijska zadruga nima čvrstih programov za planiranje in izvajanje del. Pristojni občinski organi bi morali imeti s strokovnjaki iz KZ več posvetov, ker vse kaže na to, da inženirji in tehniki na terenu preveč pa zijo na strogo strokovnost, premalo pa na to, da bi ustregli resničnim potrebam družbe. Preveč so prepuščeni sami sebi, nihče jih ne kliče na odgovor, zato pride večkrat od tega, da niti dva ne najdejo skupnega jezika.

Ciril Pevec je v svojem prispevku k razpravi pojasnil nekatera vprašanja s področja zdravstva. Dejal je, da ima občina v ta namen pripravljena minimalna sredstva, zato jih moramo toliko bolj smotrno izkoristiti. Med osnovnimi nalogami, ki jih bomo morali skoraj rešiti, pa je vsekakor ureditev razmer v zdravstvenem domu. Ne sme se dogajati, da bi ta v bodoče ukrepal po svoje in valil krivdo na druge organe.

Ponovno se je oglašil Tone Koščak in opozoril občinski odbor SZDL, naj sprejme ustrezne sklepe, kako bomo ukrepali za pospešen razvoj v gospodarstvu, kmetijstvu in zdravstvu. Ugotavljanje je dovolj, preidimo na delo, je podčrtal.

Taj pobudi so pritrdili tudi ostali člani občinskega odbora in sklenili:

— da v najkrajšem času skličejo posvet s predstavniki kmetijske zadruge in ostalimi gospodarstveniki in

— da se mora kar najhitreje sestati svet zdravstvene doma Trebnje ter razpravljati o najbolj perečih zdravstvenih vprašanjih.

Seja je dobro ugotovila, da bomo uspehe dosegli le tedaj, če bomo budni in če bomo preprečevali vse slabosti, ki se porajajo zaradi nedoslednosti in malomarnosti. Zato bomo uspehi le tedaj, če bomo mobilizirali vse družbene in politične činitelje. Posebne naloge bomo morala opraviti tudi Socialistična zveza.

Novice iz Velike Loke

Na Veliki Loki je bil več let klubski prostor velik problem. Množične organizacije niso imele prostora za sejanje. Zda pa bodo sobo, ki so jo dobili od ObLO Trebnje, preuredili v klubski prostor. Pri nakupu opreme bodo sodelovale vse množične organizacije.

Na sestanku SZDL in ZMS so razpravljali o ponovni poživitvi dela taborniškega orkestra, ki ima vse možnosti da začne ponovno z delom.

V Veliki Loki močno pogrešajo gostinski lokal. Zavedajo se da brez dobrega

gostinskega obrata ni mogoče razvijati turizma. Mnenja so, naj se gostinski lokal odkupi ali vzame v zakup in odpre bife, ki naj obratuje v sklopu gostinskega podjetja v Trebnjem M. S.

OBVESTILO

Komunalno podjetje v Trebnjem obvešča, da je peskop na Catežu odprt. Na zahtev za zadostne količine peska po ugodni ceni.

Izdelujemo tudi strešno cementno opeko. Interesenti lahko dobijo informacije v pisarni Komunalnega podjetja v Trebnjem ali pa v občinski pisarni na Catežu.

Podjetje opravlja vsa vodovodno inštalaterska dela in priporoča svoje usluge.

TREBANJSKE NOVICE

Otroci na železniških tirih

V Sevnici kar sredi trga cele gručice otrok lezejo pod zaprtimi zapornicami čez železniški tir. Vsa otročad preko zelo prometnega železniškega tira prihaja in odhaja v šolo, ki je le nekaj metrov oddaljena. Kaj pravi na to ravnateljica šole?

— Osnovna šola v Sevnici ima 850 učencev in 27 oddelkov. Ker je šolska stavba še iz predvojnih časov in je bila grajena za takratne potrebe, že dolgo ne ustreza več, ker je premajhna. Osem razredov naše šole ima pouk še v dveh stavbah v trgu, trinajst razredov pa imamo na Radni. Takole se stiskamo že več let.

Otroci, ki ste jih videli lesti pod zapornicami, so dobro poučeni o prometu in varnosti na cestah, saj posvečamo pouku prometne vzgoje prav zaradi tega kar največ pozornosti. Doslej še ni bilo na tem mestu nobene nesreče!

Večje težave imamo z otroki, ki so oddaljeni. Sicer imamo šolski avtobus, ki vozi v Lončarjev dol in v Zabukovje, vseeno pa morajo nekateri še od tam do doma pešati uro ali več. Za vlakarje in ostale dijakke, ki se vozijo z rednimi avtobusi, imamo v vseh šolskih stavbah na razpolago prostor, kjer se do odhoda uče ali igrajo pod nadzorstvom. Med prosvetnimi delavci imamo uvedeno dežurno službo

POTREBUJEMO NOVO ŠOLO,

drugega izhoda ni iz vseh teh težav. Na tem že delamo. Nekaj sredstev je na razpolago iz medobčinskega šolskega sklada in bomo verjetno že letos pričeli z gradnjo. Računamo, da se bomo leta 1965 izkopali iz teh nemogočih razmer in se vselili v novo šolsko stavbo. Dokončno pa naš problem še ne bo rešen. V Sevnici opažamo, da se otroci malo uče; veliko je zaposlenih žena, otroci pa so večinoma brez nadzorstva na cestah. Tudi varstveno ustanovo za šolarje nujno potrebujemo! Na seji šolskega odbora smo o tem razpravljali in sklenili, da bomo na sestankih in zbora volivcev javno govorili o tem in postavili zahtevo po varstvu šoloočevnih otrok.

Tako je povedala ravnateljica šole **MARIJA SIMONČIČ**, ki se s šolskim kolektivom vred trudi da bi mladi rod iz Sevnice in okolice usposobil za nadaljnji študij, za uk v obrti ali industriji in za življenje.

Uporabniki cest niso zadovoljni

Cesto, ki je speljana po dolini Temenice od Šentlovena do Radohove vasi, oskrbuje občina oziroma komunalno podjetje, ki je v letošnji zimi razočaralo vse uporabnike.

Že v začetku zime je bila slabo pluzena, sedaj pa je še slabše. Na cesti je do 40 cm debela plast snega in ledu, v katerem so sledi traktorjev, ki edini še lahko vozijo po njej. Če tja slučajno zaide sofer, je prava muka spraviti vozilo iz broze. Osebnih avtomobilov sploh ne morejo nikamor.

Zato se vzniki upravičeno vprašanje, ali tako slabo tehnično službo komunalnega podjetja

M. S.

Frontovske metode dela so se preživele

(Nadaljevanje s 1. str.)

borov in krajevnih skupnosti ter o tem, kaj naj zagotovi osnutki statuta občine in krajevnih skupnosti. Ko govorimo o vlogi SZDL v kolektivih, se nehoti vsiljuje vprašanje: kako to, da je kar 20 odst. zaposlenih, ki niso člani Socialistične zveze?

S pripravi statuta delovnih organizacij ni kaj odlašati; v vseh kolektivih naj takoj prične s temeljitim delom. Pot za razvoj kmetijskega proizvodnja se je uveljavila in se bo razvijala po interesnih področjih, hkrati

sedanji recept, da občina predpiše nove dajatve in tako zbrana sredstva nakaže krajevnim skupnostim, se ne bo obnesel. Vsi občani se bodo morali združevati v skupnem hotenju: odpravljati skupne težave. Razvoj pod-

ročij in življenjska raven tamkajšnjih občanov bosta v bodoče odvisna od tega, kako se bodo uveljavljali v samoupravnih organih, kako se bodo politično spopadali s problemi in kolikaj vztrajno bodo opravljali svoje

dolžnosti in se potegovali za pravice. En sam odbor ali občina (takšna, kakršna smo poznali doslej) pa prav zato ne bosta pomenila toliko kot doslej in ne bosta zmogla vseh nalog.

M. J.

Obisk pri belokranjski korenini

Najstarejši prebivalec na območju krajevnega urada Vinica je najbrže Sučeva mama iz Hrasta pri Vinici. Rodila se je 4. junija 1867 v Podklanju. Januarja sem jo obiskal na domu. Čeprav je že v 96. letu, je še kar čvrsta korenina. Zelo vesela je bila, da sem se zanimal za njeno življenje. Ležala je sicer v postelji, ker jo boli noga, katero si je pred leti izpahnila.

je umiral mož. Med drugim je Sučeva mama povedala, da ji življenje ni bilo nikoli rožnato. Vedno pa je rada segala po vsem, kar je prišlo na mizo; kapljico dobrega vina je vedno rada popila in tudi zdaj na starost ga ima rada. Zelim jo še mnogo zdravja in da bi v krogu svoje družinice dočkala tudi 100-letnico življenja.

P. F.

MLADIM VEČ PRISTOJNOSTI!

Izredna mladinska konferenca občin Črnomelj in Metlika, ki se je udeležilo nad 80 delegatov in gostov (med njimi tudi predsednik okrajnega komiteja ZMS Ljubljana Tone Florjančič), je obravnavala vlogo mladih proizvodjalcev v gospodarstvu. V poročilu je bilo navedeno, da so se vodstva mladinskih aktivov preveč oklepala togih delovnih metod in vsebino dela premalo prilagajala nalogam gospodarske organizacije. Celotna dejavnost je bila večkrat usmerjena v občasne agitacije, ples, izlete in podobno, pozabljali pa so, da se v hitrem razvoju proizvodnih sil spreminja vloga subjektivnih činiteljev. Vlogo mladih so zanikovali tudi nekateri vodilni v podjetjih, ki se niso mogli sprijazniti z dejstvom, da je tudi mladina sposobna razpravljati o gospodarskem in upravljanju.

V razpravi so precej govorili o slabih življenjskih pogojih mladih in navedli nekaj primerov iz Metlike, kjer mladinci živijo v neprimernih stanovanjih, ki pa jih morajo drago plačati. Rekli so tudi, da se mladi komunisti v podjetju premalo zanimajo za dejavnost, medtem ko mladi izobraženci zapuščajajo Belo krajino in iščejo drugod boljše pogoje. Šolska mladina se premalo uči, do družbe, ki jim pomaga do izobrazbe, pa ima preslab odnos. Konferenca je sprejela sklep, na podlagi katerega bomo v prihodnje bolj pazili, komu in zakaj bo dodeljena štipendija. Mladi se morajo izobraževati, kajti vedno bolj

jih bomo vključevali v samoupravne organe gospodarskih organizacij, vaše mladince pa moramo usposobiti, da bodo nosilci naprednih socialističnih idej na podeželju. Vsem najboljšim mladincem pa je treba odpreti vrata v vrste članov ZK. Svoje mesto

naj dobi mladina tudi z občinskimi statutom in v statutih gospodarskih organizacij. Na tem področju bodo morali družbeni in politični forumi in mladi še veliko narediti in uvesti načrtno delo.

SLOBODAN DRAKULIČ

KAKO TEKMUJEMO NA VINICI

Ze od začetka tekmovanja krajevnih organizacij SZDL v okviru bivšega okrajnega odbora SZDL Novo mesto se upravni odbor KO SZDL Vinica skupno s člani trudi doseči čim boljše rezultate. Zato seznanja člane ter ostale občane z načrti o družbenem gospodarstvu v komunih, tolmači ustavo in statut občine, pridobiva nove člane, usposablja vodstva krajevne odbora, sproti zasleduje domače in svetovne politične dogodke, razširja med člani domače glasilo SZDL Dolenjski list, poživlja delo pododbora in sekcij ter po možnosti rešuje tekoče krajevne probleme.

Novi odbor organizacije je na nedavni seji razpravljal o gornjih stvareh. Ker se precej razpravlja o razvoju turizma in gostinstva na Vinici, je bil na sejo povabljen tudi načelnik oddelka za gospodarstvo in finance občine Črnomelj upravnik gostinskega podjetja Črnomelj in tajnik občinskega odbora SZDL. Zivahna razprava je pokazala, da se člani zelo zanimajo za razvoj gostinske panoge na Vinici, ki ima zato zelo ugodne naravne pogoje. Vendar bo potrebno še nekaj nujnih ukrepov in investicij, da bo do poletne sezone gostinstvo lahko nudilo turistu udobno bivanje ob topli Kol-

pi. Sklenili so ustanoviti domače turistično društvo, katero bi lahko veliko pomagalo pri estetskem urejanju Zupandčevega rojstnega kraja.

Dalje so ugotovili, da se je organizacija nad tekmovanjem povečala za 90 članov, za kar gre zahvala predvsem blaginji tov. Radmilčev. Članarina za I. polletje 1963 je že pobrana in odvedena. Družbene prostore za politične organizacije urejujejo in bodo konec meseca že urejni. Člani odbora so sklenili, da do konca tekmovanja vsak pridobi vsaj 5 novih članov. Če se bo tekmovanje odvijalo še naprej tako ugodno do konca, ni izključeno, da bo tudi naša organizacija deležna zaslužene nagrade ali vsaj pohvale.

P. F.

Novo vodstvo SZDL v Črnomlju

Na občinski konferenci SZDL so bili v nov, skupni občinski odbor Socialistične zveze izvoljeni: Matija Božič, Lojze Cvitkovič, Minka Črnučelj, Slobodan Drakulič, inž. Janez Gačnik, Alojz Hutar, Jože Hlenič, Zvone Jerman, Jože Jankovič, Marija Kočvar, Marko Kobe, Franc Kure, Rado Kordič, Ivanka Klobčar, inž. Anton Matjašič, Franc Moravec, Tine Molek, Janez Plut, Fanika Svetlič, Vinko Sprajcer, Jože Skof, Franc Stajdohar, Alojz Stefanič, Vlada Vanovič, Franc Vrvišar, inž. Lado Zorc in Stane Zula. V izvršni odbor so bili izvoljeni: Slobodan Drakulič, inž. Janez Gačnik, Alojz Hutar, Rado Kodrič, Tine Molek, Jože Skof, Franc Stajdohar, Vlada Vanovič in Stane Zula. Izvršni odbor je na prvi seji izvolil za predsednika Obo SZDL Franca Stajdoharja, za sekretarja pa Jožeta Škofa. V tričlanski nadzorni odbor so bili izvoljeni: Franc Jaklič kot predsednik in Metod Plut ter Martin Tome kot člana.

ZADNJE SLOVO OD JANEZA RADOVIČA

18. februarja je v Črnomlju po dolgotrajni neozdravljivi bolezni v 54. letu starosti umrl znani aktivist osvobodilnega gibanja v Beli krajini tovariš Janez Radovič iz Obrha. Politično se je začel udejstvovati že leta 1933, ko se je pridružil naprednemu društvu kmečkih fantov in deklet v Dragatušu. To društvo je med delavci in kmeti razširjalo napredne ideje, zato si je v tem času tudi Janez izoblikoval napredne politične nazore in poglede na družbeno ureditev. Nastopil je proti Jevtičevi vladajoči stranki, ki si je 1935 hotela pridobiti oblast s polvarjanjem rezultatov na volitvah. 5. maja tega leta so ga skupaj z drugimi orožniki zapirali, zaradi česar je prišlo do znanih demonstracij v Dragatušu. Orožniki so tedaj ubili

kmata Mihaela Goršeta. Množica je zmagala, orožniki pa so morali vse zapornike izpuštili.

Med okupacijo je bil Janez Radovič bорец v brigadi in aktivist med ljudstvom. Po osvoboditvi je bil na odgovornih položajih pri ljudskem odboru in v upravnem aparatu. Medtem ko si je ustvaril družino in dom, ga je zlo mila bolezen, proti kateri ni bilo moči. Ob številni udeležbi ljudi je bil tovariš Radovič 19. februarja pokopan na pokopališču v Vojni vasi. Od njega so se poslovili in se mu zahvalili za njegovo vsestransko požrtvovalnost predsednik ObLO Janez Zunič, Jože Macele in Peter Kužma. Njegovo gomilo so zasuli številni vencji, s čimer je ljudstvo izrazilo veliko spoštovanje do pokojnika.

Sprememba v sporedu politične šole v Črnomlju

Aktivni slušatelji politične šole v Črnomlju je imel pred nedavnim sestanek, kateremu sta prisostvovala tudi član občinskega komiteja ZKS Tone Fabjan in predsednik ideološke komisije inž. Stane Pečavar.

Na sestanku so se predvsem pogovorili o organizacijskih problemih šole. Sprejet je bil predlog občinskega komiteja ZKS, da se iz objektivnih razlogov spremeni program šole v naslednjem:

Predavanja naj bi se nadaljevala brez vmesnega predpisa, kot je bilo prvotno predvideno. S tem bi bilo omogočeno, da bi šola končala s programom prej, kot je bilo predvideno, najkasneje pa v prvih dneh marca. Slušatelji ne bi bili obvezni izdelati seminar-skih nalog iz določenih dejavnosti, pač pa naj bi bilo njihovo znanje preizkušeno z anketiranjem. Anketa ne bo anonimna in bo zajemala predvsem vprašanja iz področja predavanj tvarin. S tem bo

omogočen pregled znanja vseh slušateljev. Komisija predavateljev naj bi izpolnjene ankete liste pregledala ter jih ocenila. Vsem slušateljem, katerih ankete bodo pozitivno ocenjene, bo vodstvo šole izstavilo potrdilo o uspešni dovršitvi politične šole.

Na pobudo občinskega komiteja ZKS je vodstvo šole domenjeno z zveznim ljudskim poslancem in predsednikom gospodarske zbornice okraja Maribor tovarišem Tinom Lahom, da bi konec februarja vodil razgovor o aktualni gospodarski problematiki FLRJ in o možnostih za uspešen razvoj izvoza. Dr. Nemec, profesor v Mariboru, bo verjetno predaval slušateljem o statutih delovnih organizacij. Z omenjenimi predavanji naj bi izpopolnili učni program šole, hkrati pa naj bi omogočili obisk teh predavanj tudi drugim družbeno-političnim delavcem ter vodstvenemu kadru občine Črnomelj.

-ko

OGLEDALO

Ves Črnomelj počna 17. dneva jant., ki pomaga po hišah pri žaganju drv. Vsi v gostilni in na cesti vedo povedati, da je brez službe, ker ima na vesti več kaznivih dejanj. Vedo povedati tudi to, da je fant že od malega doma nezahelen. Oče delavec in mati šivilja sta ga, ker se v šoli ni učil (kako naj bi se, ko je imel vsa bunkasto glavo!), privezala za roke in noge k postelji in ga pustila po več dni brez hrane. Ker je bil tudi ta »vzgojni ukrep« po mišljenju matere premil, ga je začela obešati pod strop. Skoro do mrtvega je bil pretepen vsak dan...

Dan za dnem, dokler a prvič poizkusil. S trinajstimi leti je skušal pobegniti čez mejo... Tako se je začelo. Bil je v vzgojnih zapodih, se spet vrnil, začel krasti in zapadel v kriminal.

Mar se vam ne smili fant, ki je okusil v življenju namesto ljubezni in skrbi samo zlo in dobera? Mu zamerite, da se je težnca med dobrim in zlim, ki je v vsakem človeku, nagnila na mračno stran? Zakaj s pravom ne pokažete na mater, ki je tako nečloveško ravnala z lastnim otrokom? Tudi drugi otrok te ženske gre po stopinjah starejšega brata. Boste dovolili, da bo uničila oba?

Lani sta brata pobegnila od doma in si na prostem uredila »bunkero«. Vanj sta zanosila nekaj hrane in obleke. Tu sta nameravala živeti. Ko so ju odkrili, sta izjavila, da doma ne moreta vzdržati. Nečloveško ju tepejo...

Skrbstveni organi na občini so skušali storiti, kar je bilo mogoče. Zaaj teče proti brezvestni materi sodni postopek zaradi grdega ravnanja z mladolletnimi otroki.

Fant pa je na cesti. Kmalu bo polnoleten, in če bo s takim življenjem nadaljeval, se bo selil iz zapor v zapor. Izgubil bomo človeka!

Če bi z razumevanjem stopili k njemu, mu podali roko in ga usmerili na pravo pot, bi morda v njem dobro zmagoval nad zlim. Se je čas, da mu ponudite roko...

D. L.

PISMO IZ DRAŠIČEV

Pred nekaj dnevi so imeli odbori vseh krajevnih organizacij sestanek, na katerem se preštudirali statut Krajevne skupnosti Metlika. Ob enem so razpravljali o šolskem pouku v Drašičih. Ob začetku leta je bilo dosti govora o tem, da bi tam ukinili pouk v višjih razredih in ga preusmerili na metliško šolo, vendar je zaradi prevoza, ki ni oskrbljen, ostalo pri starem. Šola ima le eno učno moč, druga pa je bila obljubljena ob polletnih počitnicah.

Ker se zdaj ni nikogar, se starši sprašujejo, zakaj so v Radovici tri učne moči, učencev pa je samo 5 več kot v Drašičih, in zakaj občini, ki štipendira precej tega kadra, ne uspe dobiti učitelja za Drašiče?

Zgodnja in Huda zima je močno prizadela prebivalce, posebno nekatere posestnike, ki nimajo več stelje za živino. Kmetovalci so prisiljeni živino prodajati, kar se je pokazalo tudi na zadnjem

sejmu v Metliki. Kupci so bili predvsem s Primorskega, cene pa so bile kar čvrste.

Ker imajo vasi Božakovo, Rakovec in Zelebej slabo luč, bodo zdaj potegnili še dve fazi toka; eno jim bo dalo

podjetje Elektro, eno pa bodo morali plačati sami. Potem bodo prebivalci teh vasi lahko uporabljali električni motor za žaganje drv ali druga kmečka opravila.

Vaščan

Kaj delajo gasilci v Dobravica

Tretjega februarja so gasilci PGD Dobravice, katerega člani so iz Krivoglavice, Geršič, Zgornjih in Dolnjih Dobravice, imeli občni zbor. Njihovo društvo je bilo ustanovljeno 1928 in je imelo prvotno 16 aktivnih in 8 podpornih članov. 1932 so se priključili še gasilci Gornjih Dobravice in število je naraslo na 32. Društvo je imelo svoj dom in gasilsko orodje.

Med NOB je bilo vse porušeno, orodje razneseno ali neuporabno. Še hušji udarec pa je utrpelo, ko je 24 članov padlo v NOB. Njihov spomin je občni zbor počastil z enominutnim molkom.

1946 so ponovno ustanovili gasilsko društvo, ki ima danes 28 članov. Veliko si prizadevajo, da bi ustanovili še pionirsko deseto, ki bo dostojno zamenjala zaslužne starejše gasilce. Društvo stoji pred veliko nalogo: zgraditi gasilsko-kulturni dom. To pa je brez zunanje pomoči nemogoče.

Po vojni zbrano orodje se je tri leta potikalo po cerkvi. Ko je ta začela propadati, so inventar prenesli v zidanice in na podo. Zato so pričeli leta 1960 zidati nov dom. Nad 1500 ur in 350 voženj so opravili s prostovoljnimi delom. Poleg pomoči, ki so jo dobili v denarju, so se morali še zadolžiti. Zavedajo se, kaj bi pridobili z novimi prostori, ki bi služili za gasilsko četo, sestanke organizacijam, kulturne prireditve in drugo, vendar so morali prenehati, ker ni več sredstev.

Na koncu občnega zbora so izvolili nov upravni odbor; predsednik je ponovno Jože Simonič, tajnik Ludvik Zunič, poveljnik Alojz Stefanič, blaginjak Anton Panjan, gospodar Janez Tome, namestnik poveljnika Martin Matkovič, člani pa: Jože Matkovič (odgovoren za vzgojo pionirjev) in Stanko Matkovič. V nadzornem odboru so Anton Zunič, Anton Zugelj in Lojze Kralj.

Lani so za 13 odst. presegli plan

Proizvodnja v zavodu za zaposlovanje invalidov in drugih za delo nezmožnih oseb v Metliki skokovito narasla. V letu 1961 je fakturirana realizacija znesla 2 milijona 558 tisoč, v letu 1962 je dosegla 5 milijonov 57 tisoč dinarjev, letos pa bodo naredili za 80 odst. več kot lani ali 14 milijonov 254 tisoč dinarjev. Pretežni del svojih izdelkov sproti prodajo. Izdelujejo lahko konfekcije (delovne halje, delovne obleke), otroško oblačilno konfekcijo in galanterijo. V kolektivu je zaposlenih samo okoli 10 odst. kvalificiranih moči, vsi ostali se priučujejo. Med zaposlenimi je okoli 20 invalidov in poškodovancev

**METLIŠKI
TEDNIK**

Vsak dan od petih do ene...

Prav tako peč, v kakršno sta Janko in Metka porinila čarovnico, je bila v sredo zjutraj sredi Novega mesta na moč segreta. Iz nje se je slišalo sumljivo cvrčanje... Poleg je na štedilniku v ogromni skledi pokalo, kot da bi se topilo železo... Pa se ni!

Mož v beli halji, v čepici z zavihanimi rokavi je obdeloval velik kup testa. Nasproti je tovarišica Majda odvijala kup čokolad iz papirja,

Tu nastajajo torte na tekočem traku...

Stanka pa si je nekaj zapisovala. Iz sosedne sobe so skozi priprta vrata kukala vedra, polna nadeva iz masla.

— Kako lepo diši!

— Res? Nam pa ne! Tega duha se najemo, da smo ves dan siti. Raje imam v oblikah krompir kot torte... — Je povedal mož v belem.

Majda pa:

— Jaz pa meso. Zrezke imama rada, sladkarij pa ne. Pa pravijo, kako lepo delo imamo in kako nam je dobro, ko lahko pokušamo take dobrote. Saj ni res! Ves dan od petih do enih smo na nogah, letamo sem in tja, poskusimo pa nikdar nič. Ne moremo...

— Kaj pa doma? Verjetno vsi občudujejo vaše sladkarije?

— Doma pečejo največ mame, — se odrežeta obe tovarišici hkrati.

Pogovarjali smo se še to in ono. Povedali so, da so te dni dobili novo, moderno peč, prebelili so prostore in se v splošnem »modernizirali«. Če bo podjetje »Pekarija in slaščičarna« dobilo še en lokal na Cesti herojev in mlečno rešustavracijo v prostorih bivše gostinske zbornice, bodo tudi njihovi prostori postali pretesni za delo. Vsi trije in tudi ostali dve tovarišici, ki jim pomagata pri delu, so v poklicu zadovoljni. V zvezi s poklicem nimajo želja. Sicer pa:

Majda: »Več izbire v novomeških trgovinah! Posebno za otroka težko dobim, kar iščem...«

Stanka: »Da bi v okviru stanovanjske skupnosti Kandija, ki ima že več servisov, deloval tudi servis za gospodinjke pomočnice...«

Fani si želi stanovanja ali vsaj sobe. Zda stanuje v »luknji« na Bregu, v kateri stoji odrezana postelja... Ima moža in otoka.

Tako žive in delajo ljudje, ki imajo po mnenju najmlajših najbolj zavidljiv poklic. Pečejo torte, piškote in ostale dobrote. V »Slaščičarni« na Glavnem trgu, kamor nas otroci najraje zvabijo, pa lahko vidimo, kaj vsak dan delajo od petih do ene...

»Posadka« najslajše novomeške kuhinje

Gasilci v Dol. Toplicah

V nedeljo, 3. februarja, je bil nekaj praktičnih vaj, na katerih pa bi želeli večjo udeležbo. Ko se je topliško gasilsko društvo združilo z društvom v Podturnu, so poslali mladšega člana na enotedenski strojniški tečaj v Novo mesto, letos pa nameravajo poslati vsaj enega člana v podčastniško šolo v Medvode.

Na občnem zboru so se pogovarjali še to in ono ter na podlagi predlogov sprejeli sklepe za delo v bodoče.

D. G.

Važen strokovni tečaj za gasilce

Ob koncu januarja je priredila občinska gasilska zveza v Novem mestu pomemben tečaj za gasilske strojnike. Vsa gasilska društva na področju te zveze — in teh je kar 46 — imajo že svoje motorne brigadne. Brigadne pa so različnih znamk in tipov. Zato mora strojnik, ki z brigadno rokuje, poznati nje sestav in posebnosti, da ne pride v kritičnem trenutku v zadrego.

Ker pa so v gasilskih društvi nastopili marsikje mladi

ljudje — kar je edino pravilno — je bilo nujno potrebno dati tem ljudem dober strokovni pouk v ravnanju z motornimi. In to se je zgodilo na predmetnem tečaju. Tečaj je bil v učilnicah kmetijske šole na Grmu, kjer so imeli tečajniki celotno internatsko oskrbo, kajti tečaj je trajal šest dni, udeležilo pa se ga je 41 gasilcev. Tečaj je vodil komandir oddela obč. gas. zveze tov. Stane Zupančič, ki je zbral okrog sebe štab predavateljev. Predavanja o motorjih, črpalkah, stroju motorja različnih znamk, o upravljanju mehanizma, konšerviranju itd. so se vrstila drugo za drugim. Medtem pa so bile tudi praktične vaje z motornimi. Tečajniki so z zanimanjem poslušali predavanja, v odmorih pa so potekale živahne razprave. Ob koncu tečaja so bili tudi izpiti, pri katerih se je pokazalo, kako resno so tečajniki študirali, saj je bilo kar 9 odličnih, 18, prav dobrih, 12 dobrih in le dve zadostni oceni.

Tečaj je zaključil predsednik občinske gasilske zveze tov. Martin Cvelbar, ki je tudi razglasil rezultate in tečajnikom prisrčno čestital.

Zaloga prejšnji teden: 3 vagone lesa...

V gozdovih straskega gozdnega obrata je približno 70 do 80 cm snega. Letošnja zima, kakršna tudi na tem področju ne pomni že več deset let, je povzročila občuten zastoj pri sečnji lesa. Proizvodnja je močno upadla že v novembru in so v treh oziroma štirih mesecih nasekali toliko kot običajno v enem ugodnem mesecu. Tedaj so lahko vsak mesec odpremili po 70 vagonov drv, oglja, hlodovine in ostalih vrst lesne mase, prejšnji teden pa je znašala vsa zaloga dobre tri vagone lesa. Zaradi nezadostne dobave lesa trpi največje pomanjkanje domača lesna industrija, ki črpa surovine iz gozdov med Rogom, Srobotnikom in Ljubnom.

Solata in strupi iz ene trgovine

Kmetijska zadruga Dolenjske Toplice ima v Straži prodajalno, v kateri je med drugim možno kupiti sadje, zelenjavo, umetna gnojila, gradbeni material in razne strupe za uničevanje sadnih in drugih rastlinskih škodljivcev. Samo z ožjega področja (Straža, Vavta vas) se iz te prodajalne stalno oskrbuje približno 250 družin, medtem ko je občasni potrošnikov, ki tam nakupujejo, občutno več. V času, ko vedno bolj govorimo o modernizaciji in specializaciji trgovin, se zdi zadeva precej pereča, kajti kdo more jamčiti, da je solata, ki jo prodajajo na istem pultu kot strupe, res čista. V trgovini, kjer je vse na kupu, se kaj lahko pripeti, da se zelenjava okuži s prahom, ki se dvigne pri premetavanju najrazlič-

nejšega blaga. Spričo dejstva, da ta prodajalna v Straži ni od večraj, se upravičeno sprašujemo, ali se je zanjo že pozanimal sanitarni inšpektor.

Ko načenumo to vprašanje, nikakor nečemo zmanjšati ugled KZ Dolenjske Toplice, saj si ta socialistična kmetijska proizvodna enota resnično prizadeva odstraniti pomanjkljivosti in izpopolniti proizvodnjo in poslovanje. Potrošniki v Straži, Vavta vasi in v okoliških krajih pričakujejo, da bo ta problem kmalu rešen, sicer pa je nova trgovina potrebna tudi zaradi hitrega razvoja straskega industrijskega bazena.

Čez tri leta — domač terilen

V zadnjih letih so se tudi pri nas uveljavile tkanine iz nylona, periona, orlona in dralonar zaradi trdnosti, razteznosti in odpornosti, v zadnjem času pa posebno terilen, terital in tergal blago.

Vse industrijsko razvite države v čedalje večji meri uporabljajo sintetična vlakna, pri nas pa moramo vsa ta blaga ali surovine uvažati. Čez tri leta (tako je predvideno) bomo tudi pri nas imeli tovarno sintetičnih vlaken, in sicer v Kopru.

Tovarna IPLAS v Kopru bo proizvajala na leto 600 ton terilena, kar povsem ustreza potrebam domačega tržišča. Naša volnarska industrija bo potrebovala okoli

1400 ton in bombažna industrija 4600 ton poliestrskih vlaken iz te nove tovarne. Če domači terilen ne bo dražji in slabši od inozemskega, bodo potrošniki prav gotovo radi segali po njem, saj se že zdaj javnost močno zanima zanj.

Lepo darilo za šolarje je mladinska povest

T. SELISKARJA

● JADRA NA ROBU SVETA

790 din

Izdala DOLENJSKA ZALOŽBA

KINO »KRKA« prikazuje:

samo danes, 28. februarja, slovenski mladinski film

»K E K E C«
Predstave ob 15., 18. in 20. uri. Posebne predstave bodo za šolsko mladino, razpored so prejele matične šole.

1. do 4. marca
italijanski barvni cinemaskopski film
»DRAKUT MASCEVALEC«
Režija: Luigi Capuano. Igrajo: Burt Nelson, Wandisa Guida, Alberto Lupo.
Filmske novosti št. 7

Predstave:
petek ob 15., 18. in 20. uri
sobota ob 18. in 20. uri
nedelja ob 10., 16., 18. in 20. uri
ponedeljek ob 18. in 20. uri

Samo 5. marca jugoslovanski film

»SIGNALI NAD MESTOM«
Režija: Zlaka Mitrović. Igrata: Aleksander Gavril, Marija Tocinoski. Kratki film: Povest lista.

Predstave:

ob 15., 18. in 20. uri

6. marca ob 15., 18., 20. uri.

»SLEPI MUZIKANT«
Režija: Tatjana Lukačević. Igrajo: Boris in Vasilij Livanov, Marija Strišenova.
Kratki film: Moj dom.

Predstave:

6. marca ob 16., 18., 20. uri

7. marca ob 18. uri.

Predstave ob 10., in 15. uri

so po enotnih, znižanih cenah 60 din

Novomeška kronika

■ Matija je šel med komuniste, so te dni govorili po mestu, kajti stari pregovor: Svet Matija led razbija, če ga ni, ga pa nardi, letos ni obveljal. Mrz in led sta bila pred Matijem in sta se obdržala tudi v dnevi po njegovem prazniku. Vsi, stari in mladi, se že težko čakajo, da bi sneg skopnel...

■ Na maskaradi za najmlajše, ki je bila preteklo nedeljo v teatru, so bile osnovne šole, je bilo veliko maskar, nekateri pa so bile izredno lepe in originalne. Otroci, ki se je tu zbrala, se je prav lepo zabavala ob zvokih jazza, zanimivo pa je bilo videti nekatere cecibane, ki so se že poskušali s twistom.

■ Očiščevalne skupine v mestu še vedno pridno delajo. Vsak dan odvažajo sneg na kamionih in vozovih. Na Glavnem trgu so ga že počistili, tako da je le tu in tam

ostalo ob robu ceste kos ledene površine.

■ Otroške »hola hop« nogavice so prodajali po 300 din pri »Modici«, je bilo slišati po vsem mestu. Razen tega je bilo napredaj še nekaj drugih stvari po znižanih cenah. Kdor je imel srečo, da je v soboto zašel v to trgovino, je lahko kupil, drugi pa ne, kajti v ponedeljek nogavice ni bilo več. V navadi je, da trgovine v izločbo obesimo lepak, kadar imajo kaj napredaj po znižanih cenah, zakaj tudi tu niso napravili tega?

■ Pretekli ponedeljek so bila jajca na novomeškem trgu še vedno po 40 din. Bilo jih je dovolj in mnoge prodajalke so jih odnesle spet domov, ker ni bilo kupcev. Morda drugič, če bo ceneje! — Dobiti je bilo kislo repo po 120 din, smetano v skodelinah po 100 din, sirčke po 10 din, fižol po 180 din, jabolka po 100—120 din, radič na merico po 80 do 100 din, zeljate glave po 80 do 200 din, pletenino, otroško konfekcijo in lončene izdelke. Tudi po semenih za zgodnjo setev so začeli kupci že kar pridno segati.

■ Gibanje prebivalstva: rodilo so: Alojzija Korenčan z Zagrebške ceste — Borisa, Tončka Bratkovič iz Kostanjevce 28 — Iztoka, Milena Stribar iz Kettejevega drevoreda — Vladimir. — Poročili so se: Slavko Grahek, trgovski pomočnik iz Lokev, in Alojzija Merlin iz Novega trga 2; Franc Bojanc, avtomehaničar, in Jožefa Kolegar, delavka, oba s Prešernovega trga 3; Alojz Zidar, ključavničar iz Kolodvorske 10, in Franciška Kočvar, šivilja iz Novega mesta, internat; Milan Pergar, šofer s Trške gore, in Marija Košec, otroška negovalka iz Partizanske 14. — Umrla je: Marija Franko, delavka s Ceste herojev 49, stara 50 let.

OBVESTILO

Kadar želite vedeti, kakšne prireditve so v dvorani Doma ljudske prosvete Novo mesto...

Kadar želite vedeti, kakšni filmi so na programu...

Kadar želite rezervacijo dvorane...

Kadar želite predrezervacijo vstopnic za vse prireditve...

— tedaj kličite telefon številka 21-210!

MEDOBČINSKE TEKME V SMUČARSIKH SKOKIH

Preteklo nedeljo je občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu organizirala medobčinske tekme v smučarskih skokih, ki se jih je proti pričakovanju udeležilo okoli 100 tekmovalcev iz Novega mesta, Črnomlja, Trebnjega in Krškega. Kljub temu da vreme ni bilo primerno za tekmovalce, so lahko organizatorji v celoti zadovoljni, zakaj tekmovalci so prikazali veliko hrabrosti, tako da je tekmovalje v vseh pogledih uspelo.

Rezultati tekmovalcev:
CLANI — 25-metrski skakalnice: 1. Janez Globevnik (N. mesto) (22,5, 23) — 207,7 točke, 2. Bruno Koprivnik (N. m.) (22, 22) — 200,1, 3. Marjan Slak (Trebnje) (19,5, 20,5) — 189,0, 4. Dervin Oplotnik (Krško) (17, 18) — 168,0, 5. Janko Čelčič (N. m.) (19,5, 20,5) — 163,5, 6. Zlatko Jurnjevič (Črnomelj) (22,5, 22) — 160,5, 7. Jože Vide (Sentjerne) (17,5, 18) — 133,2, 8. Ljubo Lužar (Mirna peč) (15,5, 19,5) — 103,5.

Odlično razpoloženi Globevnik je premagal konkurenta Koprivnika, ki na tem tekmovalstvu ni bil v običajni formi. Od ostalih tekmovalcev moramo zlasti omeniti Slaka iz Trebnjega, ki je z doseženim 3. mestom prekosil samega sebe. Po naši oceni bi zaslužil nekoliko višjo uvrstitev Jurnjevič iz Črnomlja.

MLADINCI — 25-metrski skakalnice: 1. Miro Benčina (N. m.) (21, 21) — 202,8 točke, 2. Tone Vesel (N. m.) (21, 21) — 196,5, 3. Martin Brudar (N. m.) (19,5, 20,5) — 195,0, 4. Franc Bračun (Krško) (20, 20,5) — 193,5, 5. Marjan Boh (N. m.) (18, 19,5) — 183,0, 6. Vanjo Berger (N. m.) (20, 19,5) — 177,9, 7. Božo Kravcar (Trebnje) (16, 18) — 166,2, 8. Mojmir

Belavič (N. m.) (18, 18,5) — 184,1, 9. Jože Srovin (Mirna peč) (19,5, 18,5) — 163,2, 10. Ivan Strle (Krško) (16,5, 17) — 161,4, 11. Nace Bratkovič (Sentjerne) (15, 17,5) — 160,5, 12. Slavko Kos (N. m.) (15, 17) — 159,3, 13. Ivan Stangelj (N. m.) (18,5, 18,5) — 155,8, 14. Rudi Ahlin (N. m.) (18, 17,5) — 154,2, 15. Jože Gladek (Črnomelj) (20,5, 20) — 152,7 itd.

Konkurenca je bila pri mladincih izredno velika. Favoriti so v celoti potrdili svoj renome. Predvidena borba med Benčino in Veselom je izostala, ker je Benčina nesporno dokazal, da je najboljši. Za drugo mesto sta se potegovala tudi Brudar in Bračun, ki sta še z ostalima dvema tvorila posebno skupino.

MLAJŠI PIONIRJI — 15-metrski skakalnice: 1. Miha Legan (N. m.) (12,5, 12,5) — 184,1, 2. Boštjan Spilner (N. m.) (11, 12) — 163,7, 3. Slavko Pajč (N. m.) (9, 9) — 154,4, 4. Igor Bostič (Krško) (12, 12) — 149,5, 5. Alojz Vojšček (Vel. Gaber) (12, 11,5) — 143,6, 6. Drago Lampe (N. m.) (12,5, 11) — 131,5, 7. Bogdan Zajc (Mirna peč) (14,5, 13) — 124,0, 8. Jože Levičar (N. m.) (13,5, 13) — 120,3, 9. Stanko Gazvoda (N. m.) (10,5, 10,5) — 116,1, 10. Janez Slivnik (N. m.) (6,5, 5) — 60,0 itd.

Pri mlajših pionirjih je prijetno presenetil Miha Legan, ki je premagal telesno krepkejši tovariše. Njegova zmaga je povsem zaslužena, saj je pokazal odlični slog, ki ga na tem tekmovalstvu lahko štejejo med najljepše. Tudi Pajč je dosegel visoko oceno predvsem na račun dobrega sloga. Spilner je ponovno potrdil zmago s prejšnjega tekmovalstva.

STAREJŠI PIONIRJI — 15-metrski skakalnice: 1. Janez Doljak (N. m.) (13, 12) — 192,7 točke, 2. Jure Legan (N. m.) (13, 12,5) — 184,0, 3. Dušan Jeršah (Vel. Gaber) (13, 14,5) — 181,0, 4. Stane Gabrijel (Trebnje) (11,5, 12) — 173,6, 5. Drago Sila (Trebnje) (11, 12) — 177,7, 6. Peter Bregar (Vel. Gaber) (12, 11) — 170,2, 7. Stane Fink (N. m.) (11, 12) — 167,2, 8. Branko Praznik (Sentilovrenc) (10,5,

11) — 163,8, 9. Andrej Mohorič (N. m.) (11, 10) — 162,7, 10. Jože Slajkovec (N. m.) (10,5, 10) — 160,8, 11. Peter Turk (N. m.) (10,5, 10,5) — 160,8, 12. Lojze Košir (Mirna peč) (12,5, 15) — 158,5, 13. Anton Ojsteršek (Krško) (15, 12) — 156,7, 14. Darko Naraglav (Krško) (9,5, 9) — 156,3, 15. Marinko Platiša (N. m.) (11, 9) — 149,8, 16. Silvo Potočar (Sentjerne) (12,5, 10) — 147,3, 17. Iridij Belavič (N. m.) (11, 11) — 139,4, 18. Marjan Pirc (N. m.) (11, 9,5) — 136,8, 19. Mitja Berger (N. m.) (11,5, 11) — 136,8, 20. Jože Kočar (Vel. Gaber) (15, 16) — 135,7 itd.

Pri starejših pionirjih je zanimivo zlasti to, da je absolutni rekord v daljinah Kočar zasedel komaj 20. mesto. To kaže, da so bili najboljši zlasti tisti, ki so imeli dober slog in vsaj povprečne daljine. Druga zanimivost v tej skupini je, da je Doljak dokaj lahko zmagal in da je drugo mesto zasedel Jure Legan, tako da sta na tem tekmovalstvu dosegla velik uspeh brata Legan. In še tretja zanimivost: tekmovalci iz trebnjske občine so se odlično uvrstili, kar kaže, da tam posvečajo pionirjem precej pozornosti. Tekmovalje je v celoti uspelo.

Pohvaliti moramo izredno hrabrost tekmovalcev, ki so kljub izredno težki skakalnicami skakali brez strahu. Organizatorji so se bali, da bo več poškodb. Bilo pa je precej manjših prask, le ena bolj resna.

Ob koncu tekmovalstva so prejeli najboljši diplome občinske zveze za telesno kulturo. Sd

Šolsko športno društvo Žužemberk je tekmovalo

V okviru športnega dne je šolsko športno društvo Žužemberk priredilo smučarske tekme v smuku in skokih.

Rezultati: mlajši pionirji (IV., V. in VI. razred): 1. Nine Kustrin 15,9, 2. Lado Pelko 18,8, 3. Dušan Ožbolt 18,9.

Starejši pionirji: 1. Jure Mohorič 24,1, 2. Zvone Boldan 26,3, 3. Jože Ban 27,9.

Mlajši pionirji (II. — III. razred): 1. do 3. mesto si dele: Franci Jernejčič, Darko Pucelj, Lojzek Kozole.

Skoki: 1. Jure Mohorič 10 m, 10,5, 11, 2. Ivan Orel 5,5, 6, 6,5, 3. Stane Košček 6,5, 7,5, 7,5. M. J.

OSMI TELOVADNI DVOBOJ KARLOVAC : NOVO MESTO

Prijateljstvo in sodelovanje med karlovškimi in novomeškimi telovadci se je pričelo že pred vojno. Takrat so karlovški Sokoli spadali pod novomeško župo, kot nam je povedal karlovski telovadni veteran »Čiča« in omenil, da je imel takrat tesne stike s tovarišem Papežem, vodjo novomeškega Sokola.

Ponovna srečanja so se pričela pred 8 leti, in to izmenično v Karlovcu in Novem mestu. Letos je bilo tekmovalje v Karlovcu. Naj omenim, da naša dekleta in tudi fantje z nekaj izjemami letos niso bili dovolj pripravljeni. Dekleta, in to samo tri, so šla na tekmovalje brez treninga, dve pa sta bili poškodovani.

Tekmovalje se je pričelo v soboto popoldne. Fantje so začeli s preskokom čez konja. Z minimalno razliko, 15 točink, so zmagali Karlovčani. Najboljšo oceno, (9,85), sta prejela Ivanovič (Novo mesto) in Cvetkovič (Karlovac). Takoj za njimi so skakala dekleta. Najbolje je izvedla preskok Ivanka Hrastov iz Karlovca (9,40), takoj za njo pa se je uvrstila naša Sitarjeva (9,35). Druga disciplina je bila za fante drug, za dekleta pa gred. Na drugo so bili bojski naši tekmovalci, in to za 76 desetink točke, tako da so po dveh orodjih vodili. Najboljši posameznik je bil Ivanovič (9,45). Naša dekleta so imela na gredi smolo. Pohvalim naj komaj štirinajstletno Cvetko Urbas, ki je svojo vajo lepo izvedla, na žalost pa je imela premalo težkih prvin, je zato ocena bila precejšnja. Karlovčanke so bile na gredi precej zanesljive. Najtežjo vajo je izvedla Dimovičeva; prejela je tudi najvišjo oceno (9,55). Po tretji disciplini, konju z ročaji, so Karlovčani spet prehiteli Novomeščane. Razlika po treh orodjih je bila 0,57 točke. Najboljši je bil ponovno Ivanovič (9,75).

Drugi del tekmovalja je bil zvečer. Karlovsko občinstvo je toplo pozdravilo vse tekmovalce. Po izmenjavi spominskih daril in po razvitju prapora karlovškega telovadnega društva, so tekmovali fantje na kroglin. Najboljši tekmovalci je bil Karlovčan Prezelj (9,78), takoj za njim pa naš Ivanovič (9,60). Karlovčani so po tej disciplini vodili za več kot 5 točk. Dekleta so na bradlji pokazala svoje stare vaje, najboljša je bila Dimovičeva (9,78). Naša dekleta, posebno Cvetko, je ovirala previsoka lestvina. Na bradlji so naši fantje z 0,18 točke prehiteli Karlovčane. Najtežjo in najtežjo vajo je izvedel naš Ivanovič in zanj prejel oceno 9,83. V parterju za dekleta je imela najlepše sestavljeno vajo Ivanka Hrastov, najvišjo oceno pa je prejela Dimovičeva. Najmlajša tekmovalka Urbasova je vajo lepo izvedla, le škoda, da je vaja vsebovala premalo težkih prvin, enako kot na gredi. V moškem parterju je ponovno zmagal Ivanovič (9,70), vrsta Karlovčanov pa je razliko povečala in zmagala s 7,23 točke razlike.

Najboljša posameznika sta bila tako kot lani Dimovičeva in Ivanovič.

V tekmovalstvu sta nastopila tudi dva mladinska republiška reprezentanta, in to Cvetkovič, ki je letos zastopal Hrvatsko, in Pavlin, ki je bil v slovenski reprezentanci lani, letos pa je bil prva rezerva.

Medtem ko je Cvetkovič od lanskega leta izredno napredoval, pa je naš Tine ostal skoraj na istem nivoju, tako da ga je Cvetkovič prehitel za 1,35 točke.

Z moškimi sodniki letos nismo bili preveč zadovoljni, ker so preveč ocenjevali le lepoto izvedbe. Zaradi tega je bil najbolj oškodovan naš tekmovalci Ivanovič, ki je za svoje veliko težje vaje prejel le malenkost boljše ocene kot ostali.

Zenske sodnice, med njimi je bila tudi Anka Majdič iz Ljubljane, so ocenjevale odlično in so bili z njihovimi ocenami zadovoljni tako gledalci kot tekmovalci. Tovarišica Majdičeva je zelo pohvalila Ivanoviča in dejala, da bi se s svojimi vajami, posebno na bradlji in v parterju, lahko uvrstili v slovensko reprezentanco.

S tem srečanjem so karlovški in novomeški telovadci še bolj utrdili prijateljske vezi.

REZULTATI: MOŠKI: 1. Ivanovič (N. m.) 58,23; 2. Prezelj (K) 57,34; 3. Cvetkovič (K) 56,23; 4. Majdič (K) 55,50; 5. Pavlin (N. m.) 54,88; 6. Petelin (N. m.) 53,15 itd.

DEKLETA: 1. Dimovič (K) 37,78; 2. Hrastov I (K) 36,85; 3. Gavrilc (K) 35,25. MARJETA POTRC

Pogumno v ovinek in dolino! Prizorček s sankarskih tekem novomeških tabornikov: tekmovalne sani je tabornik izdelal sam; prvi del lahko posebej krmari — nekakšen »domači boba« skoraj...

Bravo, kanižarski strelci!

Kanižarski strelci, ki uspešno delujejo že vrsto let v sklopu DPD Svobode, so imeli pred nedavnim občini zbor. Sekcija strelcev šteje 32 članov, članice in pionirjev, simpatizerjev tega športa pa je še veliko več, zato naj bi skupni članstvo še povečali. To velja predvsem za pionirski krožek, ki ga bo vodil eden starejših članov. Pionirji pa naj bi imeli svojega zastopnika tudi v sekcijemskem upravnem odboru.

Izred leti je bil edini rekvizit ena zračna puška, kasneje pa so jih s prispevki članov nabavili 12. S tem so bili kanižarskemu strelskemu športu zagotovljeni osnovni pogoji za množičen razvoj. Narčna vadba, iz leta v leto številnejši nastopi in tekmovalje so usposobili kanižarčane, da so postali pravi mojstri v streljanju z zračno puško. Uspehi so vplivali na njihovo nadaljnje delo: kupili so malokalibrske puške in malokalibrsko specialno pištolo ter tako razvili tudi druge strelske discipline.

Iz poročila predsednika Jozeta Macetieta je bilo razvidno, da so bili organizatorji številnih občinskih tekmovalj, kjer so redno nastopili z več ekipami. 10-članska ekipa iz Kanižarice je tekmovala tudi v okrajni strelski ligi, najboljši strelci pa so nastopili na prvenstvih posameznikov v okrajnem in republiškem merilu. Tudi ženska ekipa je uspešno tekmovala, saj so dekleta nastopila na občinskem in okrajnem prvenstvu ter na republiškem prvenstvu v Mariboru.

Ezen tega kanižarski strelci že več let sodelujejo na strelskem troboju Karlovc—Varaždin—Kanižarica. To tekmovalje je vedno v drugem kraju, vsako leto pa odigralo po tri tekme. Vrednost tega troboja je še toliko večja, ker

Letos enotna ženska republiška odbojcarska liga

Pisali smo že, da bo letos zvezna ženska odbojcarska liga razformirana, kar bo verjetno tudi držalo. Hkrati smo omenili predlog o ustanovitvi nove slovensko-hrvaške lige, v kateri naj bi igralo deset ekip iz obeh republik. Danes že vemo, da bo zvezna odbojcarska liga ukinjena, namesto predlagane slovensko-hrvaške lige pa bi ustanovili enotno republiško ligo, v kateri naj bi igrali tudi prejšnji zvezni ligasi. Za žensko odbojcarsko ekipo novomeške Partizana je to pomembno, ker zadeva novi predlog dekleta, ki so v preteklem letu osvojile drugo mesto v republiki in bi v vsakem primeru sodelovale v kvalifikacijah za vstop na višje tekmovalje.

Tako bodo letos dekleta verjetno igrala v okrepljeni republiški ligi in se poleg Maribora, Ljubljane, Branika, Triglava, Kamnika in Jesenice potegovala za prvo oziroma drugo mesto, ki vodi na zaključni turnir. Le-ta bo določil prvaka Jugoslavije. Tako bi na zaključnem turnirju sodelovalo iz Srbije 5 ekip, iz Slovenije in Hrvaške po 2, iz Makedonije, Bosne

in Hercegovine ter Črne gore po ena.

Se nekoliko o ženski ekipi, ki bo letos zastopala naše barve: trenutni položaj je zelo slab; dekleta nimajo rednih treningov, zato letos ne moremo pričakovati kakšnih večjih uspehov. Glavni krivec za to je pomanjkanje prostora za treninge. Tako morajo dekleta čakati, da bodo trenirale na prostem, kar bo verjetno možno šele pred tekmovaljem. Sd

in Hercegovine ter Črne gore po ena.

Se nekoliko o ženski ekipi, ki bo letos zastopala naše barve: trenutni položaj je zelo slab; dekleta nimajo rednih treningov, zato letos ne moremo pričakovati kakšnih večjih uspehov. Glavni krivec za to je pomanjkanje prostora za treninge. Tako morajo dekleta čakati, da bodo trenirale na prostem, kar bo verjetno možno šele pred tekmovaljem. Sd

V prvih nastopih je bil dvakrat dosežen rezultat nad 800 kegljev. Zastopnik vodi član Pionirja (Novo mesto) Marjan Venta, ki je tudi dosegel najboljši rezultat 816 kegljev. Njemu sta bila najbolj blizu Asani iz Kanižarice in Klobučar (Novoteks). Razočaral pa je član

Pionirja Hrovat, ki je edini dosegel manj kot 700 kegljev.

Dosedanji rezultati: Venta 1574, Asani 1552, Klobučar 1548, Polavčič 1538, Dunišič 1511, Plut 1507, Badovinac 1493, Volč 1488, Gričar 1485, Hrovat 1443.

Tekmovalci so se prvi dan priželevali nad slabim sojenjem, kar pa se bo v naslednjih nastopih gotovo popravilo. V soboto in nedeljo nastopi v Kanižarici naslednjih 14 tekmovalcev, med tisti večkratni dojenjski prvaki Jože Mrzliak iz Novega mesta, 9. in 10. marca pa nastopi poslednjih 14 tekmovalcev, nato pa bo imelo najboljših dvajset še en nastop na Pionirjevem kegljišču. (en)

Naslednji problem, ki bi ga rad navedel, so pogoji za telesnovzgojno delo. Pogledimo športne objekte v našem mestu, in videli bomo, kaj ima mladina in koliko zelene površine bi prišlo na posameznike (oprostite, pri tem ne mislim na žviko ali na travnik pred mestnim blokom). In če od tega odštejemo še stadion Matije Gubca, ki služi samo tistim, ki imajo denar (mladina ga nima), nam ostane samo srednjeveška telovadnica in bazen. Če si kdo upa

15 novih roketnih sodnikov

16. in 17. februarja je bil v Novem mestu roketni sodniški tečaj. Udeležili so se ga tovariši in tovaršice iz Novega mesta, Črnomlja, Dragatusa in Mirne peči. Tečaj je organiziral zbor sodnikov pri Občinskem roketnem odboru Črnomelj in je uspel, saj so vsi tečajniki uspešno opravili izpit. Med tečajniki je bilo več roketnih igralcev, ki so opustili tekmovalja in hočejo sedaj vzgajati mladi roketni sod.

Izpite so opravili: Vlado Vrtnič, Peter Stefanič, Božo Nahtigal, Drago Crnić, Jožica Furlan, Ivica Rajgaj, Stefan Gorše, Alojz Novak, Franc Kralj, Alojz Košir, Ivan Simončič, Karel Degen, Franc Kuzma, Roman Kralj in Franc Paček.

Novim roketnim sodnikom čestitamo! Mk.

Okrajno prvenstvo posameznikov v kegljanju

V Kanižarici se je pričelo okrajno prvenstvo posameznikov v kegljanju, in sicer prva dva nastopa dvakrat po 200 lučajev. Nastopila je prva tretjina tekmovalcev. Nastopajo tekmovalci iz Novega mesta, Črnomlja, Metlike in Sentjerne. Manjkajo samo tekmovalci Dolenjskih Toplic, ki so na prvenstvu posameznikov vedno imeli vidno vlogo.

V prvih nastopih je bil dvakrat dosežen rezultat nad 800 kegljev. Zastopnik vodi član Pionirja (Novo mesto) Marjan Venta, ki je tudi dosegel najboljši rezultat 816 kegljev. Njemu sta bila najbolj blizu Asani iz Kanižarice in Klobučar (Novoteks). Razočaral pa je član

Pionirja Hrovat, ki je edini dosegel manj kot 700 kegljev.

Dosedanji rezultati: Venta 1574, Asani 1552, Klobučar 1548, Polavčič 1538, Dunišič 1511, Plut 1507, Badovinac 1493, Volč 1488, Gričar 1485, Hrovat 1443.

Tekmovalci so se prvi dan priželevali nad slabim sojenjem, kar pa se bo v naslednjih nastopih gotovo popravilo. V soboto in nedeljo nastopi v Kanižarici naslednjih 14 tekmovalcev, med tisti večkratni dojenjski prvaki Jože Mrzliak iz Novega mesta, 9. in 10. marca pa nastopi poslednjih 14 tekmovalcev, nato pa bo imelo najboljših dvajset še en nastop na Pionirjevem kegljišču. (en)

Naslednji problem, ki bi ga rad navedel, so pogoji za telesnovzgojno delo. Pogledimo športne objekte v našem mestu, in videli bomo, kaj ima mladina in koliko zelene površine bi prišlo na posameznike (oprostite, pri tem ne mislim na žviko ali na travnik pred mestnim blokom). In če od tega odštejemo še stadion Matije Gubca, ki služi samo tistim, ki imajo denar (mladina ga nima), nam ostane samo srednjeveška telovadnica in bazen. Če si kdo upa

ŠE O TELESNI VZGOJI V VIDMU-KRŠKEM

Občni zbor TVD Partizan-Celulozar in delovanje tega društva je našlo v zadnjih številkah Dolenjskega lista precej prostora (menda več kot skupaj v vseh letih do sedaj). Vanj so se obregli različni ljudje, največ pa je bilo seveda takih, ki nimajo dovolj jasnih pogledov na šport in telesno vzgojo ali pa sploh ne poznajo bistva problema (čeprav bi ga morali). To je napotilo tudi mene, da bi skušal opozoriti na nekatera dejstva, ki so za telesnovzgojno dejavnost v Vidmu-Krškem bistvena. Za vsak industrijski kraj, posebno za mlad, je značilno, da vidimo mladino na vseh koncih in krajih. Tudi v Vidmu-Krškem je je dovolj. Če od te kopice mladih ljudi odštejemo tiste, ki hodijo v Krško samo v šolo, tiste, ki jih te vrste svobodna aktivnost ne zanima, in tiste, katerih starši niso preveč naklonjeni telesnovzgojni dejavnosti, se bo ta kopica zelo zmanjšala.

Vidmu-Krško je precejšnjo mesto, da bi lahko svoje športne moči delilo na deset strani. Zato je

boljše in nujno, da gojimo samo tisto, kar mladino zanima in kjer imamo uspehe. Sami široka okna nam da s selekcijo kvaliteten vrh (sistem piramide v športu). Da pa plavanje in roketni privlačijo otroke, ni težko opaziti. Zainteresiranost so pokazali tudi starši s prijavljanjem otrok v plavalno šolo, ki je, žal, zaradi objektivnih vzrokov nismo imeli. Ostalih telesnovzgojnih dejavnosti: smučanje, namizni tenis, svobodna telovadba ne bom omenjal, čeprav je tudi tu preteklo veliko znojov, kar je kritiko izjalovljenega občnega zboras ostalo neznan.

Naslednji problem, ki bi ga rad navedel, so pogoji za telesnovzgojno delo. Pogledimo športne objekte v našem mestu, in videli bomo, kaj ima mladina in koliko zelene površine bi prišlo na posameznike (oprostite, pri tem ne mislim na žviko ali na travnik pred mestnim blokom). In če od tega odštejemo še stadion Matije Gubca, ki služi samo tistim, ki imajo denar (mladina ga nima), nam ostane samo srednjeveška telovadnica in bazen. Če si kdo upa

trditi, da ta dva sosameleca nista dovolj zasedena, mu, oprostite, moram reči, da res nima pojma, kaj se godi pri nas. S tem seveda na čem reči, da so ljudje popolnoma brez razumevanja, saj so nekateri gledali sto let nazaj (Hočevar), nekateri pa so sodžagalje (samo prej smo dobili bazen). In če bo sreča, bomo morda čez pet ali deset let svečano odprli novo igrišče. Upam, da ne bodo na njem zrasle med tem časom kakšne delavnice ali skladišča.

V članku, ki je bil objavljen 7. februarja, sem zasledil, da pisec članka tov. Kastelic trdi, da je bila večina sestankov upravnega odbora nesklepnih. Tu bi pripomnil, da bi bila sklenjenost samo takrat, če bi bil upravni odbor sestavljen samo iz štirih ali petih članov, ki so najbolj »čez les«, da trojilo svoje sile in čas zastoji, ker jih več, na žalost, ni dobili.

Po navadi pravimo, da se vsa stvar začne in konča pri dinarju. Tudi mi se moramo vrteti okoli naših sedemdesetih dinarjev, ki so v primerjavi s prejšnjimi leti

rekordni. Oprostite, nam telesnovzgojnim delavcem je dovolj, da se kdaj pa kdaj kdo spomni in bodrilno reče: »Več sredstev za šport in telesno vzgojo!« Noben »žalkeje« še ni stal sam pokonci in tudi naš niste. Če bi pobrskal po spominu, bi v zadnjih petih letih težko našel športno prireditelja ali konferenco, kjer bi bil prisoten kdo izmed vodilnih iz podjetja, katerega polovico imena nosimo. Zakaj? Mi smo se velikokrat vprašali in dobili smo precej točen odgovor. Prav zato je bilo na letošnjem občnem zboru Partizan-Celulozar (na prejšnjih tudi) največ govora o finančnih in društvenih težavah — kinu.

Za konec še tole: pisec je naredil telesni vzgoji in športu v Vidmu-Krškem medvedjo uslugo. Sedaj je še tista peščica entuziastov, ki smo jih imeli, začela izpregati. In verjemite, ne zato ker se čuti kriva, ampak zato, ker se ji zdi neumno požirati kislo kumarice za tisto, kar so delali z veseljem in v svojem prostem času.

Niko Zibret

V SLOVO NEPOZABNEMU TOVARIŠU

Pred kratkim smo spremili na zadnji poti našega sodelavca tovarša Albina Danka. Albin je živel kot študent v težkih razmerah, saj se je moral skoraj sam preživljati, kar je za nas danes težko razumljivo. Takoj po okupaciji so ga zaprli kot talca ob miniranju železniškega nadvoza pri Krškem.

Po vojni se je zaposlil v tovarni celuloze kot vodja laboratorija. Aktivno je delal v raznih organizacijah in društvih. Bil je eden od glavnih ustanoviteljev športnega kluba v tovarni, ki je dosegel lepe uspehe. Organiziral in vodil je razne delovne akcije, od katerih je imel aktiv glavne vire dohodkov.

1950 je ustanovil pod okriljem sindikalne podružnice jazz oktet. Povečeval je skoraj same začetnike in pri tem žrtvoval ogromno prostega časa. Kot odlični pianist in vadiatelj je z oktetom sodeloval skoraj na vseh prireditvah in tako ustvaril pogoje za družabno življenje v našem kraju. Na podlagi teh uspehov je sindikalna podružnica sklenila razširiti glasbeno dejavnost in je nabavila garnituro instrumentov za godbo na pihala.

ALBIN DANKO

Zaradi vsestranske prizadevnosti je bil v podjetju na različnih delovnih mestih vodilnega značaja in je povsod dosegel lepe rezultate. Člani kolektiva smo mu za vse to hvaležni in ga bomo kot zvestega sodelavca in tovariša ohranili v najlepšem spominu. M. S.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 1. marca: Albin Sobota, 2. marca: Rado Nedelja, 3. marca: Milena Ponedeljek, 4. marca: Kazimir Torek, 5. marca: Janez Sreda, 6. marca: Danica Četrtek, 7. marca: Tomaž

ZAHVALA

Za izkazano poštivovalno skrb in nego v dolgotrajni bolezni Hermine Hrovat se iskreno zahvaljujemo primariju dr. Smrečniku, zdravnikoma dr. Zakrajškovi in dr. Trobišu ter vsemu strojnemu osebju. — Hvalni sorodniki.

MILOGLASJE

TAKOJ VSELJIVO MAJHNO POSTVO s hišo in gospodarskim poslopjem poceni prodam v Mihovcu pri Podgradu. Marija Klobučar, Stranska vas 4, Novo mesto.

KOMPLETNO SPALNICO, visoko omaro, nočno omarico in knjižno omaro ugodno prodam. Polzve se v gostilni Opara, Trebnje.

MOŠKI SIVALNI STROJ znamke »Naumana« prodaja Leopold Kramar, Zavrčje, Mirna.

SPALNICO (orehova korenina), divan, otroško posteljo in peč na žaganje prodam. Naslov v upravi lista (124-63).

GOSPODINSKO POMOČNICO — lahko začelnica — sprejemno takoj. Ponudbe pošljite na naslov: Franc Boc, Ljubljana, Zupanova 9, Stožice.

DEKLE iščem za pomoč v gospodinjstvu in na kmetiji. Oskrba v hiši. Ivan Porenta, Zablanka 2 pri Kranju.

KVALIFICIRANO TRGOVSKO POMOČNICO sprejme trgovina »Borovka« v Trebnju.

PLETILSKO VAJENKO sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Trebnje 10.

KUHINSKO OPREMO prodam. Ulica talcev 5, Novo mesto.

KINO

Brestanica: 2. in 3. marca italijansko-nemški film »Ne pozabi me«, 6. marca slovenski film »X-25 javlja«.

Brežice: 1. in 2. marca angleški film »Smrt preži«, 3. in 4. marca

Srečanje z volkom ni prijetno

Pisana množica ljudi je bila pred dnevi zbrana v Veselčevih gostilni v Gribljah. Nekdo me je vprašal:

»Ali boste dali v Dolenjski list tisto o volku?«

»Katero o volku?« sem vprašal.

Veselčeva se je nasmejala in rekla enemu izmed gostov: »Počuj, kako je bilo, ko se je Franc Požek iz Adlešičev srečal z volkom.«

»Takole je bilo,« je začel fant pripovedovati. »Požek je pravil, da je šel v torek na sej. Med Adlešiči in Gribljami — bilo je nekako med tretjo in četrto uro — je predenj nena doma skočil volk. Ko se je Požek obračal, je skočil volk na rob ceste, da bi človeka napadel od strani. Požek je začel vpiti na pomoč, iz žepov pa je vlek vse, kar je bilo papirnatega in prižgal. Korak za korakom se je pomikal nazaj, ves pa je mislil, da bo zdaj zdaj po njem. S trahom v kosteh je prišel v Griblje.«

Nekdo v družbi je še pripomnil, da je v Gornjih Gribljah pred kratkim volk snel psa z verige. Kaže, da je zverina v tej okolici postala nevarna; divjadi v gozdu ji ne manjka, zato menda še ni prišlo do nesreče z ljudmi.

JOŽE SKOF

nemški barvni film »Skrivnost Ip-silona«, 6. in 7. marca francoski film »Ritfi pri ženskah«.

Cromelji: 1. in 3. marca ameriški film »Presenečenje preteklega leta«, 5. in 6. marca jugoslovansko-slovenski film »Čudno deklet«.

Kostanjevica: 3. marca angleški film »Poplave strahu«, Metlika: 2 in 3. marca angle-

ski film »Sinovi in ljubimci«, 6. marca »Mein Kampf«.

Novo mesto: niso dostavili programa.

Semič: 3. marca francoski film »Taksi in prikolic«.

Trebnje: 2. in 3. marca ameriški film »Osamljeni človek«.

Zužemberk: 3. marca barvni film »Človek, ki je delal deža«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD KOSTANJEVICA
Januarja sta bili doma rojeni dve deklici.

Poročili so se: Mirko Jankovič, delavec iz Dovškega, in Marija Cunk, delavka iz Dob; Anton Jordan, delavec iz Dolnje Prekope, in Ivana Zupančič, uslužbenka iz Dobrave; Karel Vegelj, ključavničar iz Mrvice, in Emilija Jordan, kmetovalka iz Koprivnika; Alojz Kruh, mizarjski pomočnik s Krke, in Marija Kerin, delavka iz Novega mesta; Franc Svalj, delavec iz Kočarije, in Jožeta Miklavčič, kmetovalka iz Malenc.

Umrli sta: Franc Brsan, kmetovalec iz Orehovca, 78 let, in Karolina Abram, delavka iz Dobrave, 58 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO
V času od 18. do 25. februarja je bilo rojenih 47 dečkov in 51 deklic.

Poročili so se: Franc Muren, posestnik, in Franciška Pavlič, kmetovalka, oba iz Crmošnjice; Ciril Strazberger, bolničar iz Vinice, in Marija Staniša, rentgenski tehnik z Vrha pri Ljubnu; Ivan Lukšič, kmetovalec iz Koroške vasi, in Alojzija Radovičević, kmetovalka iz Mihovca; Adolf Pavček, vodovodni instalater, in Marija Lokar, oba iz Gor. Karteljevega; Julijan Laznik, sofer iz Ljubljane, in Alojzija Seničar, krojaška pomočnica iz Smolenje vasi; Ludvik Bobnar, delavec iz Dol. Podboršta, in Marija Doblehar, delavka s Hudega; Jože Zeleznik, delavec iz Malnov, in Angela Butalje, delavka iz Gornje vasi; Jože Fink, krojač iz Gor. Straže, in Alojzija Muren, delavka iz Crmošnjice.

Jože Golobčič, delavec z Dolza, in Marija Berkopec, kmetovalka z Vrha pri Dolzu; Franc Gređeno, kmet, in Cecilija Vidmar, kmetovalka, oba z Dolza; Jože Gergšič, kmetijski tehnik iz Zaloga, in Marija Kump, delavka iz Potoka; Jože Sadar, delavec iz Valične vasi, in Ana Hočevar, poljedelka z Vrha.

Umrli so: Jovo Cavič, posestnik iz Mršljakov, 52 let; Marija Kirm, kmetovalka iz Brezovice, 65 let; Alojz Pirh, posestnik iz Gorenje vasi, 46 let; Janez Lužar, invalidski upokojenec iz Kamenc, 83 let; Jože Debevc, mizar iz Ljubljane, 24 let.

Iz nove meške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Slavka Šiško iz Bršlina — Boruta, Jožeta Purko iz Regrce vasi — Jožeta, Ana Spehar iz Desinca — Milena, Vera Zaplatar iz Okroga — Veronika, Zdenka Selakovič iz Crnomilja — Nika, Jožeta Vide iz Grobelj — Jožica, Jožeta Zagore iz Pristave — Zvonko, Kristina Tomažin iz Podturna — Kristina, Slavica Tomo iz Brdarcev — Leopolda, Ljudmila Bukovec iz Velike Loke — Olga, Milena Bokavec iz Dolnjih Ponikev — Marjana, Alojzija Hrovat iz Kočevja — Leona, Polonca Pavšič iz Mokronoga — Polonca, Ana Sedlar iz Desinca — Petra, Vida Tomažin iz Podturna — Marjana, Ivanka Turk iz Semiča — Marjana, Marija Juršič iz Veličkega Cerovca — Jožeta, Marija

Tome iz Brdarcev — Romanco, Ana Fabina iz Vrhovcev — Alenka, Marija Rolih iz Starega loga — Ladislava, Katarina Turk iz Zabaj vasi — Mitjo, Nada Vidmar iz Petan — Vladimir, Alojzija Rangus iz Orehovice — Jožeta, Terezija Bašelj iz Zužemberka — Francija, Marija Primc iz Koroške vasi — Jožeta, Pepca Brar iz Zabaj vasi — Francija, Francka Malerčič iz Crnomilja — Lidija, Marija Cesar iz Dolnjega Globodola — Izteka, Franciška Neškovič iz Kočevja — deklica, Ivanka Povše iz Kostanjevice — deklica, Katarina Petan iz Podturna — deklica, Tončka Salj iz Vavte vasi — deklica, Marija Gal iz Zbur — deklica, Mihaela Lahne iz Zagrada — deklica, Milka Metelko iz Soteske — deklica, Fani Knafelj iz Birčne vasi — deklica, Albin Zbašnik iz Borčevega — deklica, Magdalena Hostnik iz Skovca — deklica, Marija Gavzoda iz Konca — deklica, Zdenka Djimič iz Zaloga — deklica, Marija Novak iz Podturna — deklica, Vika Mihalič iz Durlincev — deklica.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ema Knez iz Zdol — Slavka, Ana Černelič iz Pišce — Ireno, Terezija Kozine iz Osredka — Anico, Milica Artnak iz Vidma-Krškega — Cveta, Mira Brlek iz Prigorja — Jasminko, Stefica Zajc iz Stare vasi — Marjanec, Danica Gašperlin iz Brežice — Edija, Marija Grmšek iz Pečice — Dušana, Vladimir Petretič iz Frurge — Stanka, Jožeta Možič iz Sevnice — Janjo, Marija Križanič iz Stare vasi — Mileno, Marija Prah iz Krške vasi — Dušana.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Slavka Šiška, invalidskega upokojenca iz Gradišča, je pri Strazi povozila lokomotiva; Ludvik Pečjak, sin kmeta iz Dolnjega Križa, je padel s peči in si zlomil desno roko; Miroslav Ožbolt, sin delavca iz Mahovnika, je padel z zapečka na vroč štedilnik in se opekkel po obrazu in rokah; Amalija Legan, gospodinja iz Gornjega Kota, si je na cirkularni poskodovala prste desne roke; Roza Florjancič, gospodinja iz Dolnje Dobrave, se je z nožem urezala v desno roko; Marija Cesar, hči upokojenca iz Golobinjskega, se je zbodla s peresom v levo roko; Ivan Butala, sin delavca iz Gornje Pake, si je na slamoreznic poškodoval prste leve roke; Albin Grubar, strojni ključavničar iz Ljubljane, se je s sekuro usekal v levo nogo; Stane Plot, delavec iz Mahovnika, si je na stroju poškodoval palec desne roke; Petru Brincu, rudarju iz Kamničarice je kos premoga padel na levo nogo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški

bolnišnici: Josipa Zakmana, kmetovalca s Kapelskega vrha, je nekdo napadel z nožem ter mu prizadel poškodbe po obrazu in levi nogi; Ana Šintič, gospodinja iz Ključa, je padla z lestve in si poškodovala desno koleno; Božena Polovič, učenka iz Cirkna, je padla in si zlomila levo nogo; Stan-ko Zlobko, učenec iz Gazic, si je pri smučanju poškodoval levo nogo.

RAZPISI

Licitacija motornih vozil

AVTO-MOTO DRUŠTVO VIDEM-KRSKO prodaja na javni ustni licitaciji dobro ohranjena motorna vozila Fiat 1100 in Fiat 1400. Licitacija bo 1. marca 1963 ob 8. uri pred garažo AMD Krško za družbeni sektor. Če ta licitacija ne uspe, bo dražba za zasebnike naslednji dan ob istem času in na istem mestu.

Prodaja avtomobila

GASILSKO DRUŠTVO STOPICE prodaja novi opremljeni gasilski voz na vzmeti. Cena ugodna. Voz je primeren tudi za prevoz pohištva ali za druge namene. Interesenti si vozilo lahko ogledajo vsak dan v gasilski orodjarni v Stopicah.

Več kot tisoč ljudi je gledalo Celjane

Preteklo soboto so v Kostanjevici spet gostovali člani SLG iz Celja. To pot je bil na odru celoten ansambel tega priljubljenega slovenskega ljudskega gledališča. Izvajali so Erika Vosa glasbeno komedijo Plešči osliček in Calderonovo dramo Sodnik Zalamejski. Predstavi je videlo več kot tisoč ljudi. Med občinstvom je bilo opaziti ljudi iz bližnje in daljne okolice, mnogi pa so prišli tudi iz Novega mesta, Brežice, Krškega in Senovega, in to kljub temu, da je bilo vreme zelo neugodno.

Na odprti sceni so po Sodniku Zalamejskem Kostanjevicianci počastili tudi uglednega slovenskega gledališkega delavca in ustanovitelja celjskega gledališča mr. Fedorja Gradišnika, ki se je po več kot petdesetih letih gledališkega dela poslovil od gledališča. Mr. Fedor Gradišnik ima mnogo zaslug tudi za to, da to gledališče že sedmo leto redno prihaja gostovat v Kostanjevico.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

linški: Koncert za klarinet in godala — 11.00 Pozor, nimas prednosti! — 12.05 KN — Jože Kregar: Prve setve — 12.30 Ob zvokih zabavne glasbe — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Kozak — Kosmač — 14.35 Pesmi in plesi raznih narodov — 16.00 Vsa dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.10 Iz zlatih dni zborovske glasbe: Jacobus Gallus — 20.15 Radijska igra — Alfred Andersch: Albin — 22.15 Skupni program JRT, studio Beograd.

SREDA, 6. MARCA: 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb — 10.30 Igra vam zabavni orkester Percy Faith — 11.00 Pozor, nimas prednosti! — 12.05 RKO — inž. Milan Rovar: Biološko zatiranje rastlinskih škodljivcev — 12.30 Jurčičev roman — Poličeva opera — 14.35 Concertino in suita — 16.00 Vsa dan za vas — 18.10 Po naših dolincah in planinah — 18.45 Ljudski parlament — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Naš večerni kaledoskop.

ČETRTEK, 7. MARCA: 8.05 Trije zbori slovenskih skladateljev — 9.25 Iz Dvojakove pravljice o revici Rusalki bledi... — 11.00 Pozor, nimas prednosti! — 12.05 KN — inž. Dušan Terčelj: Delo v kleti spomladi — 13.30 Slovenske skladbe v treh zasedbah — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 16.00 Vsa dan za vas — 17.05 Glasba iz Talijanskega hrama — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer umetniške besede — 22.15 Po svetu jazza — 22.45 Pojo zabavni zbori.

SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠ
OBČINE TREBNJE
razpisuje

I. JAVNO LICITACIJO

za prodajo stanovanj v 12-stanovanjskem bloku v Trebnjem in na Mirni:

BLOK I.: stanovanja vseljiva do 1. VII. 1963;

BLOK II.: stanovanja vseljiva do 31. XII. 1963;

BLOK III.: stanovanja vseljiva do 31. XII. 1963.

Licitacije se lahko udeležijo vse pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje razpisa. Te lahko dobe interese za dokumentacijo vred na ObLO Trebnje, soba št. 8-I.

Ponudbe je predložiti do 8. III. 1963 do 9. ure, ko bodo ponudbe javno komisijsko odprte v sejni sobi ObLO Trebnje.

SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠ
OBČINE TREBNJE

OBVESTILO

»DOLENJKA«, trgovsko podjetje na debelo in drobno, v NOVEM MESTU

bo od ponedeljka, 4. marca, dalje prodajalo v svojih prodajalnah

- »TEKSTIL«
- »MANUFAKTURA« in
- »OBUTEV« — USNJENA GALANTERIJA — KONFEKCIJA na Glavnem trgu ter
- »SNEGULJICA« na Cesti komandanta Staneta

RAZNO BLAGO PO ZNATNO ZNIŽANIH CENAH!

Cenjene potrošnike vabimo, da izkoristijo ugodno priložnost!

Konfekcija »JUTRANJKA« — Sevnica

sprejme

TAKOJ ALI V ENEM MESECU

25 kvalificiranih šivilj

— mlajše moči

1 trgovskega pomočnika

za skladišče (starost do 25 let).

PONUDBE POSLJITE UPRAVI PODJETJA.

»METALKA«

TRGOVSKO IZVOZNO IN UVOZNO PODJETJE
LJUBLJANA — Titova 24

sprejme

— VAJENCE V UK

v železninarsko-tehnični stroki.

POGOJ: končana popolna osemletka s prav dobrim ali dobrim uspehom.

Pismene ponudbe z zadnjim šolskim spričevalom dostavite na naslov:

»METALKA« — LJUBLJANA, TITOVA CESTA 24.

Na drugem mednarodnem sejmu pohištva v Parizu sodeluje poleg 650 francoskih razstavljavcev še 300 razstavljavcev iz 17 držav, med katerimi je tudi pet jugoslovanskih podjetij: EXPORT-DRVO iz Zagreba, SLOVENIJALEŠ iz Ljubljane, JUGO-DRVO iz Beogra-

da, SIPAD iz Sarajeva in MAKE-DONJIA-DRVO iz Skopja.

Z dograditvijo nove ceste Nikšić-Krštac se je skrajšala zveza Nikšić-Mostar za 60 km. Nova cesta povezuje Nikšić z Mostarjem preko Gackega.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopčec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za izvozništvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni prečiš 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani